

Стратегія сталого розвитку України - 2030

Human Rights
Productivity
Rule Of Law
Renewable Resources
Scientific Research
E Government
Transport Inclusive Education
Development
Information And Cultural Space
Health Care
Economic Activity
Security
Infrastructure
International Cooperation
Regional Development
Justice
De-occupation
Performance
Efficiency
Sectoral Development
Investment
Strategy
Protection Of Rights
Governance
Ecology
Energy Saving
Law And Order
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Equal Opportunities
National Interests
Energy Efficiency
Modernization
Investment
Governance
Energy Saving
Law And Order

Ukraine Development 2030

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
СЛУЖБА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

«Стратегія сталого розвитку України-2030»

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

С. В. Полтавець, т. в. о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

М. Б. Кушнарєва, наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук,
Л. М. Степченко, молод. наук. співроб. інформаційно-аналітичного
відділу Фонду Президентів України

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

Л. Г. Дем'яненко, старш. наук. співроб., О. М. Бойко, мол. наук. співроб.,
Л. І. Кукоба, мол. наук. співроб., М. М. Степченко, мол. наук. співроб.

Заснований у 2020 р.

Виходить двічі на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fru@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2020

«Стратегія сталого розвитку України-2030»

Випуск 19

(огляд матеріалів ЗМІ за 5–25 лютого 2021 р.)

Головні новини	4
Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ.....	6
ОАСК: перспективи скасування Декларації незалежності України та сили тяжіння	6
Огляд зарубіжних ЗМІ	14
Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку-2030»	17
Офіційна інформація.....	17
Подолання наслідків пандемії COVID-19	20
Митна реформа	23
Дерегуляція та розвиток підприємництва	24
Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності	25
Розвиток інфраструктури і транспорту.....	26
Програма розвитку українського експорту.....	27
Ринок землі та розвиток аграрної галузі	28
Реформа системи національної безпеки та оборони	31
Оновлення влади та антикорупційна реформа.....	33
Децентралізація та реформа державного управління.....	35
Судова реформа	36
Євроінтеграційний курс України.....	36
Популяризація України у світі.....	39
Реформа освіти та науки.....	41
Реформа охорони здоров'я.....	42
«Велике будівництво»	42
Пенсійна реформа та соціальна сфера.....	45
Політика цифрової трансформації	48
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	52
Новини із соціальних мереж.....	54
Експертний погляд.....	58
Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи....	82
Офіційна інформація.....	82
Підтримка внутрішньо переміщених осіб та жителів Сходу України	85
Проекти з відновлення регіону	90
Опікування населенням тимчасово окупованих територій	92
Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій	94
Новини із соціальних мереж.....	104
Експертний погляд.....	106
Прогнози.....	115
Інфографіка	116

Головні новини

Протягом тижнів з 5 до 25 лютого 2021 року сталися такі найголовніші події:

[Народні депутати схвалили заяву Верховної Ради України у зв'язку з сьомою річницею початку Євромайдану та подій Революції Гідності.](#)

Ухваленою постановою Верховна Рада, зокрема, заявляє, що Революція Гідності – один із ключових моментів українського державотворення та виразник національної ідеї свободи.

[Президент Володимир Зеленський своїм указом увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони «Про вжиття заходів для захисту майнових інтересів держави», ухвалене 19 лютого.](#)

Згідно з цим рішенням, доручається вжити заходів щодо проведення перевірки дотримання вимог законодавства під час передачі в експлуатацію, використання, відчуження частини нафтопродуктопроводів «Самара – Західний напрямок» і «Грозний – Армавір – Трудова», що проходять територією України.

[Європейський інвестиційний банк виділить 50 млн євро на закупівлю вакцин для населення України.](#)

Відповідний лист про внесення змін до Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком був підписаний під час робочого візиту Прем'єр-міністра 12 лютого у штаб-квартирі ЄІБ.

[Президент Володимир Зеленський подякував індійським партнерам за отримання Україною 500 тис. доз вакцини проти COVID-19, які прибули до Києва.](#)

Президент пообіцяв почати процес щеплень якнайшвидше.

[Першого березня 2021 року планується запуск Державної програми «Доступна іпотека 7 %».](#)

Програма «Доступна іпотека 7 %» надає можливість людям з відносно невисоким рівнем доходу отримувати житло в кредит з частковою компенсацією відсотків державою. Програмою зможуть скористатися близько 5 000 сімей.

[В Україні з'явився офіційний веб-сайт Ukraine.ua.](#)

Це онлайн-портал про Україну, завдяки якому будь-хто у світі може познайомитися з Україною

[Уряд удосконалив програму «Доступних кредитів 5–7–9 %».](#)

Максимальну допустиму державну допомогу збільшено з 200 тис. до 400 тис. євро на період карантину та протягом шести місяців після його скасування.

[Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект, який передбачає надання фермерським господарствам грошової допомоги за рахунок бюджету.](#)

Законопроектом передбачається, що певним фермерським господарствам може надаватися допомога за рахунок державного і місцевого бюджетів, у тому числі через Український державний фонд підтримки фермерських господарств.

[Компанія «Нафтогаз України» оприлюднила ціну на газ для населення на березень 2021 року.](#)

Ціна для побутових споживачів у рамках тарифного плану «Місячний» не зміниться порівняно з лютим і становитиме 6,86 грн за кубометр.

Для клієнтів, які оформили тарифний план «Річний» у минулому році, вартість газу також не зміниться.

[11 лютого Європейський парламент більшістю голосів схвалив доповідь щодо імплементації Україною Угоди про асоціацію з ЄС.](#)

Окремо наголошено на ефективності впровадження децентралізації, яку Євросоюз визначає як одну з найуспішніших реформ в Україні.

[Стартує сертифікація вчителів 2021.](#)

Перший етап відбудеться 27 лютого 2021 року – незалежне тестування фахових знань та умінь учителів початкової школи.

[У Верховній Раді зареєстрували три законопроекти, ініційовані Президентом Володимиром Зеленським для коригування роботи судової системи України.](#)

Зокрема, у законопроекті № 5067 про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства щодо підсудності справ Верховному Суду як суду першої інстанції йдеться про зменшення повноважень Окружного адміністративного суду Києва.

[У 2021 році Мінрегіон започатковує новий напрям «Великого будівництва».](#)

Держава розпочне реалізацію 40 проектів економічного розвитку, кожен з яких має свою специфіку та сприятиме змінам на краще в певних регіонах.

Аналітичний коментар із онлайн-ЗМІ

Марія Кушнарьова,
наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу ФПУ,
канд. філос. наук

ОАСК: перспективи скасування Декларації незалежності України та сили тяжіння

Навіть школярі, принаймні ті, хто відвідував уроки і хоча б іноді слухав учителя, знають, що абрєвіатури – річ дуже корисна. Вони пришвидшують процес передачі вербальної інформації. Наприклад, поки вимовиш «Окружний адміністративний суд Києва» – втомишся, а скажеш «ОАСК» – і ніби нічого, впорався. Щоправда, є абрєвіатури якісь милозвучні, а ця – як біг з бар'єрами. Але саме ця абрєвіатура упродовж останніх років позначає установу, що дивним чином перетворилася на найпотужнішого ньюзмейкера України. Адже саме ОАСК:

- під час революції Гідності 2013–2014 рр. приймав рішення, якими забороняли проведення мирних акцій протесту на Майдані незалежності в Києві;

- поновив на посадах близько 90 % співробітників поліції, звільнених у результаті проведення атестації (за словами Павла Вовка);

- поновив на посаді голову Державної фіскальної служби Романа Насірова (пам'ятаєте шоу з картою коврою?);

- практично унеможливив розслідування справи щодо розтрати 14 млн грн державних коштів міністром МВС Арсеном Аваковим при закупівлі рюкзаків для нацгвардії;

- визнав незаконними дії НАБУ проти «бурштинового» депутата Борислава Розенблата;

- визнав незаконною націоналізацію «Приватбанку»;

- дозволив зводити будинок висотою 72 м в центрі Києва, хоча перед цим суди всіх інстанцій, у тому числі й Верховний суд, визнали, що будинок не може бути вищим за 27 м;

- скасував нову редакцію українського правопису;

- скасував перейменування Московського проспекту в Києві на проспект Бандери;

- заборонив Конкурсній комісії з добору кандидатів для здійснення Президентом призначення членів Вищої ради правосуддя приймати рішення про визначення кандидатів, рекомендованих для призначення главою держави. Як зазначається, заяву задоволено задля забезпечення іншого

позову: щодо скасування результатів уже проведеного конкурсу та проведення його повторно.

А ще судді ОАСК розробили схему, за якою отримували службові квартири, а потім виводили їх зі статусу службових та приватизовували. Схемою скористалися вісім суддів (ЦПК). (Не може не виникнути питання: а як ще 41 (в ОАСК 49 суддів)? До них черга ще не дійшла? Чи вони чимось завинили?).

І це далеко не всі «здобутки» цього органу судочинства. Виходить так: органи виконавчої влади приймають рішення, органи судової влади виносять рішення, а ОАСК всі ці рішення визнає незаконними. Як це так виходить?

Окружний адміністративний суд Києва розглядає адміністративні справи, тобто публічно-правові спори, у яких хоча б однією зі сторін є орган виконавчої влади, орган місцевого самоврядування, їхня посадова чи службова особа або інший суб'єкт, який здійснює владні управлінські функції. Іншою стороною може бути громадянин, юридична особа приватного права тощо. Адміністративний суд розглядає справу, як правило, за місцезнаходженням відповідача, тобто якщо офіційна адреса відповідача зареєстрована на території юрисдикції цього суду. Оскільки переважна більшість органів виконавчої та центральної судової справи зареєстрована в Києві, постільки ОАСК відповідні справи і розглядає. Як пояснює адвокат Роман Маселко, «всі міністерства, Генпрокуратура, Кабінет Міністрів, правоохоронні органи та інші органи — це підсудність суду. Лише Президент і Верховна Рада виведені з його юрисдикції» ([Українське радіо](#)).

Окружний адміністративний суд Києва, як і інші 26 місцевих адміністративних судів, було створено Указом Президента України «Про утворення місцевих адміністративних судів, затвердження їх мережі», підписаним тодішнім Президентом Леонідом Кучмою 16 листопада 2004 року, тобто менше ніж за тиждень до проведення другого туру президентських виборів, унаслідок чого, як ми тепер знаємо, розпочалася Помаранчева революція. Не можна не звернути увагу на те, що цей указ Л. Кучма випустив уже після першого туру, тобто, якби перший тур закінчився чіткою переконливою перемогою, то ймовірність появи цього указу була б значно нижчою. Але перший тур не закінчився переконливою перемогою, навпаки, ситуація, з точки зору «верхівки» тодішньої влади, ставала некерованою. Не дивно, що за таких умов треба було терміново створити механізми для боротьби з політичними супротивниками шляхом оскарження їхніх рішень у випадку, якщо ці супротивники прийдуть до влади. Під додатком до цього указу стоїть підпис тодішнього глави Адміністрації Президента України Віктора Медведчука.

У ст. 2 Закону України «Про судоустрій України», відповідно до ст. 25 якого було створено ОАСК, зазначено: «Суд, здійснюючи правосуддя, на засадах верховенства права забезпечує захист гарантованих Конституцією України та законами прав і свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, інтересів суспільства і держави». Ідея загалом

непогана: дати громадянам України можливість захистити свої права і свободи проти свавілля органів влади. Тільки громадяни дуже різні і цілі в них теж дуже різні. Та й креативність наших громадян та деяких правників заслуговує на якісь геть ексклюзивні відзнаки. Зокрема, постанову Кабінету Міністрів, яка запровадила нову редакцію українського правопису, ОАСК скасував унаслідок розгляду позову учениці 7 класу з Херсону, яку представляли адвокат Дмитро Ільченко та ГО «Правова держава», очолювана адвокатом Ростиславом Кравцем. От які в нас семикласниці!

Зрозуміло, що роль і ступінь резонансу рішень ОАСК зростає, коли внутрішньополітична ситуація в Україні стає напруженою. Піком цієї напруженості «станом на тепер» був 2014 р. Людські жертви під час протистоянь на Майдані, анексія Криму, військові дії на Сході та прихід до влади П. Порошенка спричинили різке загострення конфлікту, який жеврів ще з 2004 р. Тому з 2014 року ОАСК не сходить з новинної стрічки українських ЗМІ.

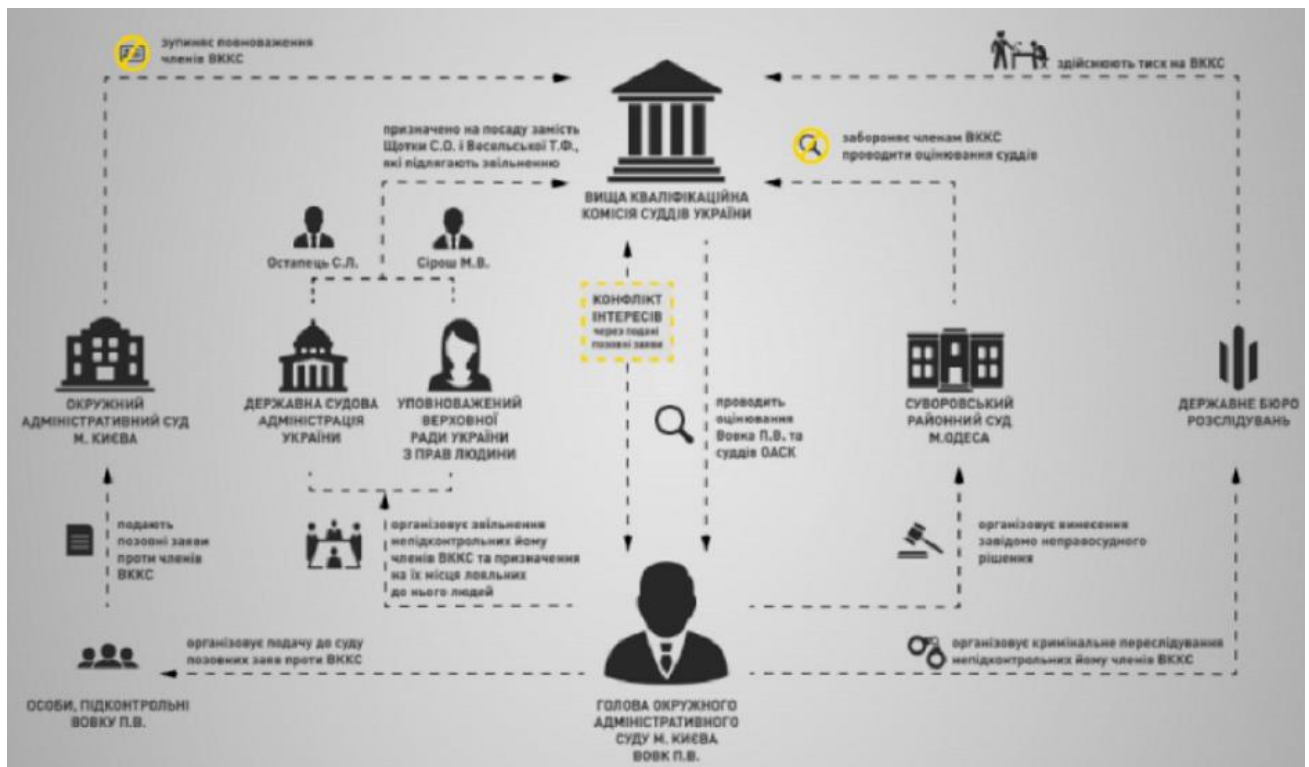
У грудні 2017 р., після історії з Насіровим, Порошенко назвав ОАСК «нереформованим», оскільки його судді так і не пройшли перевірку у Вищій кваліфікаційній комісії. Тодішній Президент, маючи всі повноваження ліквідувати цей «нереформований» суд, цього не зробив. Наприкінці грудня 2017 р. Порошенко видав низку указів про ліквідацію судів, зокрема, і «славнозвісного» Печерського. А от Окружний адміністративний суд – ні. Його ліквідація планувалась і навіть була погоджена Вищою радою правосуддя, але так і не відбулася. «Акела промахнувся» ([Укрінформ](#)).

Схоже, цей «промах» стає фатальним. Нескінченні скасування законодавчих актів державного рівня посилюють, якщо не абсолютизують, у переважній частині українського соціуму відчуття повної відсутності будь-якого руху, повної зневіри у бодай якомусь здоровому глузді, переконують у повній продажності судової, отже, державної влади. Під загрозою опинився інститут президентства, зокрема, на думку народного депутата Ярослава Юрчишина, «врешті-решт, усі президенти стають заручниками Вовка, тому що взаємозв'язок корумпованого ОАСКу, частини корумпованих членів Вищої ради правосуддя, як зараз уже доведено, корумпованої частини суддів КСУ, фактично дає безмежні можливості судовим органам влади для того, щоб навіть переписати Конституцію» ([Радіо Свобода](#)).

Мабуть, ті, «кому вигідно», після кожного рішення ОАСК задоволено посміхаються від усвідомлення власної всемогутності, повної контрольованості того, що відбувається в державі.

Можна припустити, що позиція діючого Президента України – складніша. Спочатку ОАСК, ймовірно, сприймався ним зі знаком «+»: для «Кварталу» серіал «Свати» – «понад усе», а саме ОАСК наприкінці березня 2019 р., ще до першого туру президентських виборів, але вже тоді, коли стало зрозуміло, що Зеленський став «фаворитом перегонів», скасував заборону на показ в Україні цього «шедевра всіх часів і народів». Тепер виявилось, що цього замало.

Влітку 2019 р. українське суспільство збурило черговий «плівковий» скандал, тепер – «плівки Вовка». «Кухня» ОАСК вразила своєю нахабністю, усвідомленням повної власної безкарності та розмахом. Українці й до того не мали ніяких ілюзій стосовно судової гілки влади, але деталі приголомшили. «Плівки» потягли за собою інше, детективи НАБУ «нарили» достатньо, щоб усім стало зрозуміло, що ОАСК як орган судової влади та його голова Павло Вовк зробили (тому що їм дозволили це зробити) все, щоб перетворити, зокрема, Вищу раду правосуддя на кишенькову структуру, у такий спосіб створивши «систему керованого правосуддя, яке використовувалося головою ОАСК для особистого збагачення, а також як інструмент захоплення влади в судовій системі» ([ВВС Україна](#)).

([Фокус](#))

Відтоді Україна спостерігає за розгортанням та перебігом історії затримання Павла Вовка. На сьогодні його вже вчетверте не змогли доставити до Антикорупційного суду. Після біганини Саакашвілі дахами українців складно чимось таким здивувати, тому до схожих мізансцен у виконанні Вовка громадськість поставилася спокійно.

Зрозуміло, що, з огляду на дані розслідувань НАБУ, не можна було не згадати Порошенка, котрий свого часу «промахнувся». У будь-якому випадку щось зробити з ОАСК може виключно Президент. Саме він, за висловом юриста Романа Куйбіди, «має вирішити проблему з Окружним адміністративним судом міста Києва. Тільки він може ініціювати утворення, реорганізацію чи ліквідацію судів відповідно до Конституції. Він має внести такий закон у парламент» ([Слово і Діло](#)).

Наприкінці липня 2020 р. журналіст Данило Мокрик зареєстрував електронну петицію до чинного Президента із закликом ліквідувати ОАСК. Петиція за три місяці набрала понад необхідні 25 тис. підписів. Наприкінці листопада Володимир Зеленський у своїй відповіді на петицію зазначив: «Порядок утворення і ліквідації суду чітко врегульовано на законодавчому рівні. Так, відповідно до частини другої статті 125 Конституції України суд утворюється, реорганізовується і ліквідується законом, проект якого вносить до Верховної Ради України Президент України після консультацій з Вищою радою правосуддя. Повідомляю, що мною доручено розпочати відповідні консультації з Вищою радою правосуддя для отримання позиції конституційного органу суддівського врядування» ([Президент Володимир Зеленський](#)).

Можна припустити, що три місяці (від кінця листопада до кінця лютого) Президент вирішував страшне питання «Що робити?» Те, що експертне середовище майже мовчить, спонукає до двох висновків: перший – що це середовище не знає, що робити, другий – справи настільки серйозні, що середовище вважає за краще мовчати.

Висловилися лише деякі – чи то найдосвідченіші, чи то навпаки. Зокрема, на думку міністра юстиції Дениса Малюська, лише ліквідація суду може призвести до негативних наслідків, якщо вона не буде продумана. Наприклад, якщо просто ліквідувати ОАСК, залишиться безліч позовів, які має хтось розглянути, але невідомо хто. «Інша справа – якщо буде ухвалене рішення передати юрисдикцію частини спорів, які вирішує ОАСК, іншому суду. Або навіть ледь не всі. Або об'єднати ОАСК з іншим судом. Такого роду сценарії менше завдадуть шкоди, ніж проста ліквідація», – сказав Малюська. «Треба зробити щось з ОАСК, з тим, щоб він перестав генерувати ці сумнівні судові рішення, щоб йому знову можна було довіряти. Як це зробити? Реорганізація, злиття чи передача повноважень іншому суду, чи передача разом з ліквідацією? Там потрібно зробити кілька кроків, але це вже вирішувати за консультаціями» ([Громадське телебачення](#)).

На думку керівника судового напрямку Центру протидії корупції Галини Чижик, ОАСК потребує докорінного реформування, тому що навіть якщо в ОАСК заберуть всі позови до центральних органів влади, і залишать тільки місцеві (київські справи), цей суд і далі залишатиметься загрозою. «Згадаймо тільки, як ОАСК визнавав незаконними докази у справах НАБУ, хоча, за законом, адміністративний суд не має жодного стосунку до кримінальних справ. Тим паче, передача частини справ до Верховного Суду не вирішить проблем, які є в самому ОАСК з корупцією і залежністю суддів» ([Укрінформ](#)).

Народний депутат Ярослав Юрчишин підтримує ідею об'єднання ОАСК з іншим судом: «Через створення нового суду можна буде запустити переатестацію суддів і, наприклад, той же суддя Вовк та його поплічники банально можуть її не пройти» ([Радіо Свобода](#)). Але ж ми знаємо, що можуть і пройти.

Глава НАБУ Артем Ситник вважає, що «правильним і більш простим рішенням було б не ліквідувати його (ОАСК. – Ред.), а перетворити його на суд першої інстанції» ([Громадське телебачення](#)).

Експерти Центру політико-правових реформ вважають за необхідне, щоб ОАСК і Київський окружний адміністративний суд були реорганізовані в один окружний суд з конкурсною процедурою його формування. А теперішня «ексклюзивна» компетенція цього суду була передана новому Вищому адміністративному суду, утвореному за зразком Вищого антикорупційного суду, з апеляційним оскарженням його рішень до Верховного суду ([Реанімаційний пакет реформ](#)).

На думку адвоката Романа Маселка, «Ліквідація ОАСК – це не вирішення проблеми. Це коли після Майдану ліквідували назву «Беркут», бо це символ сваволі і катувань. Так само Окружний адміністративний суд – це синонім корупції, тому це явище треба ліквідувати. Але ж його повноваження треба комусь передати. Громадянське суспільство та експерти пропонують щось робити з виключними повноваженнями, і ми пропонували не просто передати справи до Верховного суду, бо це також не вирішення проблеми, їх просто завалять позовами. Ми пропонували створити Вищий адміністративний суд, який буде працювати за прикладом Вищого антикорупційного суду. До якого буде довіра, куди за прозорою системою наберуть суддів, у добросовісності яких не буде сумніву» ([Українське радіо](#)).

Мабуть, згадані Президентом консультації тривали би ще довго, але... МВФ не дав грошей, тобто не погодив надання чергового транша. Голоси нової адміністрації США, Євросоюзу та МВФ злилися в роздратованій реакції на балачки української влади про нібито боротьбу з корупцією. Рішення ОАСК перетворили українську політичну дійсність на щось середнє між абсурдом і фарсом. Президенту Зеленському довелося робити вибір. Внаслідок цього вибору з'явилося три законопроекти, позначені Президентом як невідкладні, один з яких, № 5067 «Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України щодо підсудності справ Верховному Суду як суду першої інстанції» якраз і стосується ОАСК.

Законопроект пропонує передати справи про оскарження нормативно-правових актів (зокрема й регуляторних актів та рішень щодо тарифів для населення) уряду, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Національного банку чи інших органів, повноваження яких поширюються на всю територію України, з підсудності Окружного адміністративного суду м. Києва (далі – ОАСК) до Верховного Суду. На думку політолога Богдана Бондаренка, «З точки зору ідеї на рівні концепції, то це може бути. Потрібно розуміти, що в такому разі на Верховний суд впаде більше навантаження, тому, можливо, потрібно буде розглядати варіант з розширенням складу» ([Рубрика](#)).

Безумовною перевагою законопроекту є обмеження виключної підсудності ОАСК, що дасть змогу зменшити ризики зловживань ОАСК в інтересах олігархів та окремих політичних сил.

Слабкими місцями законопроекту, які, на думку експертів Центру політико-правових реформ, потребують доопрацювання, є те, що законопроект не вирішує комплексно проблему ОАСК; запропоновані зміни лише частково виконують узяті зобов'язання перед Міжнародним валютним фондом. Пункт 26 меморандуму з Міжнародним валютним фондом передбачає, що віднесення зразкових адміністративних справ проти загальнодержавних органів до Верховного Суду має здійснюватися за певними критеріями, які включатимуть такі фактори, як справи загальнодержавного значення, справи, що перевищують попередньо визначений поріг, або мають значний вплив чи шкоду для країни і стосуються рішення, дії чи бездіяльності конкретних загальнодержавних органів. Запропонована зміна підсудності не враховує ці критерії.

До виключної підсудності Верховного Суду слід віднести не лише справи про оскарження нормативних актів центральних органів влади, але й інші справи загальнодержавного значення, де є найвищим ризик заподіяння шкоди внаслідок зловживань, які допускав ОАСК. Але, зважаючи на навантаження на Верховний Суд, це може бути лише тимчасовим рішенням.

Слід розглянути можливість створення Вищого адміністративного суду (за зразком Вищого антикорупційного суду) для розгляду в першій інстанції справ загальнодержавного значення з одночасним об'єднанням ОАСК і Київського (обласного) окружного адміністративного суду в один суд, сформувавши його на конкурсних засадах. Звісно, що втілення цієї ідеї вимагає окремих законодавчих рішень ([Центр політико-правових реформ](#)).

За словами фахівців з Фундації DEJURE, модель законопроекту відповідає вимогам меморандуму України з МВФ та зменшить вплив суду на суспільне життя. Однак у юрисдикції ОАСК залишиться розгляд адміністративних справ у Києві. Експерти пояснюють, що саме ці повноваження судді ОАСК використовували, наприклад, для заборони акцій на Майдані або легалізації незаконних забудов. Зокрема, голова правління Фундації DEJURE Михайло Жернаков застерігає: «Потрібно також розуміти, що Касаційний адмінсуд, який розглядатиме справи ОАСК, теж не зразок доброчесності. Що вже говорити, якщо чимало суддів цього суду під час конкурсу до Верховного Суду самі були визнані не доброчесними» ([Zmina](#)).

Зв'язок появи законопроекту та безрезультатності останньої місії МВФ в Україні надто кидається в очі. Упродовж останніх років МВФ зі своїми траншами, точніше, з перспективою їх ненадання, перетворився на головного «вихователя» політичної верхівки держави. І це перший, насправді дуже сумний висновок з усієї ситуації з ОАСК. Тому що ані Порошенко, ані Зеленський не хочуть ввести ОАСК в межі розумного. Не хочуть, не можуть, чому не хочуть і чому не можуть – то вже інша справа.

Другий висновок, можливо, доволі неочікуваний, виникає з двох епізодів. Один – це пояснення самого Павла Вовка того, чому судді ОАСК своїми рішеннями поновили на посадах поліцейських, котрі не пройшли переатестацію. Вовк підтвердив, що справді 90 % людей були відновлені,

«тому що була порушена процедура, адже в законі була передбачена переатестація виключно при переведенні поліцейського з міліції в поліцію. Але так як усі тоді дуже поспішали, то порушили процедуру і спочатку перевели всіх у поліцію, а потім уже провели переатестацію» ([Українські новини](#)). Другий епізод – вдала спроба Андрія Портнова змусити Міністерство освіти переглянути шкільні підручники з історії, точніше, те, як у цих підручниках висвітлено Революцію Гідності. За словами Портнова, автори одного з підручників стверджують, що «22 січня 2014 р., снайпери “Беркута” застрелили на вулиці Грушевського п’ятьох активістів Євромайдану». Портнов наголошує, що автори «однозначно і категорично» стверджують, що п’ятьох активістів убили саме правоохоронці. Він вважає, що так писати не можна, посилаючись на Єдиний державний реєстр судових рішень, де немає рішення, за якими беркутівців визнали винними в убивствах 22 січня 2014 року. ([ЦПК](#)). Як зауважив письменник і громадський діяч Сергій Жадан, в українців «факт існування судді Вовка традиційно викликає неабиякі емоції» ([Deutsche Welle](#)). Факт існування Портнова – так само, але судового рішення, за яким беркутівців визнали винними в убивствах 22 січня 2014 року, дійсно нема. Так само – у згаданому випадку з переатестацією. Отже, Україні фатально бракує вправних юристів.

Із цим треба терміново щось робити, поки, за версією Артема Ситника, ОАСК не скасував Акт проголошення незалежності України та Декларацію незалежності України ([Громадське телебачення](#)). Роман Маселко не виключає, що ОАСК може скасувати навіть силу тяжіння. А що? Раптом комусь із учнів середньої школи набридне вивчати закони фізики, й він чи вона оскаржить свій підручник в ОАСК? ([Українська правда](#)). З одного боку, це вже ніби занадто, та й Декларацію незалежності (Декларацію про державний суверенітет) не Кабінет Міністрів затверджував, а Верховна Рада, а до неї ОАСК не дотягнеться, але ... а з іншого... Вони хвацькі, вони можуть...

Огляд зарубіжних ЗМІ

([AZERTAC](#))

За даними Державного митного комітету, Україна була найбільшим експортним ринком Азербайджану серед держав СНД в першому місяці цього року.

Офіційна статистика свідчить, що Україна, Росія та Туркменістан були найбільшими експортними напрямками Азербайджану серед держав-учасниць СНД.

Обсяг експорту з Україною становив 4115,6 млн дол., тоді як із Росією він становив 44,6 млн дол., а з Туркменістаном – 1,2 млн дол., згідно з офіційними даними.

([Barron's](#))

Президент України Володимир Зеленський запевнив, що Міжнародний валютний фонд розблокує допомогу його країні цього року, незважаючи на визнання розбіжностей у переговорах з позикодавцем.

У червні минулого року МВФ затвердив кредитну лінію на 5 млрд дол. (4,13 млрд євро) з негайною виплатою 2,1 млрд дол. (1,73 млрд євро) на допомогу колишній радянській країні в боротьбі з пандемією коронавірусу.

Але ще чотири транші, заплановані на 2020 р. і на 2021 р., не були виплачені одній із найбільш бідніших країн Європи через повільний темп реформ.

«Ми розраховуємо на ці гроші», – сказав В. Зеленський журналістам у понеділок.

Експерти кажуть, що для Києва надзвичайно важливо отримати рішення МВФ на свою користь до вересня, коли 40-мільйонна країна повинна здійснити значні платежі для покриття боргу.

В. Зеленський заявив, що «впевнений», що Україна отримає кошти до кінця 2021 року, але не вказав, яку суму грошей він очікує отримати.

Він додав, що відносини України з МВФ «нормальні», але додав, що він не погоджується з деякими вимогами позикодавця, у тому числі щодо судової реформи.

Конституційний Суд України опинився в центрі політичного скандалу в жовтні, коли постановив пом'якшити низку антикорупційних законів.

Цього місяця МВФ заявив, що хоче глибших реформ та посилення антикорупційних заходів, включаючи відновлення пом'якшених законів, перш ніж розподілити другий транш допомоги Україні.

([America's Navy](#))

Військово-морський мобільний будівельний батальйон (NMCB) 133 Details в Україні продовжує діяльність на підтримку нвчань Sea Breeze.

Details завершив низку будівельних проектів, продовжуючи при цьому іншу діяльність на підтримку спільно проведених морських навчань, які є найбільшими щорічними морськими навчаннями в Чорному морі.

Details, розгорнуті в Миколаєві (Україна), діють як сила, що забезпечує будівництво з метою модернізації захисту сил на прохання Міністерства оборони України. Details подолав низку проблем, пов'язаних із роботою за умов пандемії COVID-19, а також складні погодні умови для того, щоб виконати проект у належний термін.

(...) За словами Тимчасової повіреної у справах США в Україні Крістіни А. Квін, будівельні роботи, здійснені НМСВ, демонструють міцне партнерство між США та Україною. США залишаються відданими справі нарощування спроможності українських військових ефективно захищатись від російської агресії.

На запитання про його думки щодо роботи, яку завершив Details, будівельник будівельної техніки Тінні відповів: «Ми приїхали, зробили свою роботу, вирішили логістичні завдання та забезпечили українських військових необхідною їм інфраструктурою».

Проект наближається до завершення, а майданчик з технічного обслуговування автомобілів перебуває на завершальній стадії. По завершенні проект модернізації захисту військових сил буде переданий Міністерству оборони України, що ще більше зміцнить партнерство США та України.

«Зусилля НМСВ 133 були видатними», – сказав Даніель Марцлупф, офіцер ВМС США у Європі та Шостого флоту Чорноморсько-Східного флоту. «Їхня робота в Миколаєві та загальна підтримка України були визнані на найвищому рівні ВМС України, Details доклалися до побудови виняткових відносин, які ми маємо з нашими українськими господарями».

[\(Bloomberg\)](#)

Україна заявила, що троє колишніх керівників найбільшого банку країни є підозрюваними у шахрайстві у розмірі 5,5 млрд дол., що є сигналом того, що спроби піддати кримінальній відповідальності винних у довготривалому розслідуванні, посилюються.

Справа є лакмусовим папірцем на готовність Президента Володимира Зеленського розправитися з корупцією, яка переслідувала колишню радянську республіку з часів падіння комунізму. Попередні власники Приватбанку – магнати Ігор Коломойський та Геннадій Боголобов – борються з юридичними зусиллями уряду щодо повернення грошей у декількох юрисдикціях. Вони заперечують, що скоїли протиправні дії.

У вівторок прокурори назвали колишнього виконавчого директора Олександра (Дмитра, – Ред.) Дубілета разом із його першим заступником Володимиром Яценком підозрюваними в розкраданні 136 млн грн (4,8 млн дол.) у 2016 році, коли Приватбанк був націоналізований після виявлення величезної діри в його бухгалтерському балансі.

В. Яценко був затриманий у понеділок під час спроби вилетіти за кордон, тоді як місцеві ЗМІ повідомляли, що Дубілет перебуває в Ізраїлі. Прокурори не назвали третьої особи. Bloomberg не зміг зв'язатися з Дубілетом чи Яценком для коментарів.

В. Зеленський пообіцяв повернути кошти державних рятувальних фондів – чого хочуть також іноземні донори, включно з Міжнародним валютним фондом, хоча поки що прогресу мало.

Реалізація ініціатив у межах «Стратегії сталого розвитку-2030»

Офіційна інформація

Народні депутати схвалили заяву Верховної Ради України у зв'язку з сьомою річницею початку Євромайдану та подій Революції Гідності ([Укрінформ](#)).

Проект постанови № 2739 підтримали 295 народних депутатів.

Ухваленою постановою Верховна Рада, зокрема, заявляє, що Революція Гідності – один із ключових моментів українського державотворення та виразник національної ідеї свободи.

У документі також ідеться про те, що розслідування злочинів, скоєних під час Революції Гідності, має бути проведене ефективно; винуватці мають постати перед судом та під час справедливого та неупередженого процесу притягнуті до відповідальності (...).

Кабінет Міністрів затвердив план заходів із вшанування подвигу учасників Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні на 2021–2025 роки ([Укрінформ](#)).

План передбачає, зокрема, опрацювання питання щодо взяття на облік, внесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, охорони об'єктів культурної спадщини, пов'язаних із подіями Революції Гідності на Алеї Героїв Небесної Сотні, Майдані Незалежності, Європейській площі, вулиці Грушевського, інших місцях у м. Києві, а також у населених пунктах України, де відбувалися події Революції Гідності. Одним із пунктів плану є забезпечення проектування, будівництва та функціонування Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності (...).

Президент Володимир Зеленський разом з дружиною Оленою в День пам'яті Героїв Небесної Сотні вшанували подвиг учасників Революції гідності в Києві ([Укрінформ](#)).

Глава держави та перша леді встановили лампадки біля хреста на місці загибелі активістів Майдану.

Президентське подружжя також зробило перший удар у Дзвін гідності, який 20 лютого дзвонитиме за кожним загиблим Героєм Небесної Сотні.

Кабінет Міністрів ухвалив рішення про вихід України з угоди про координацію міждержавних відносин у галузі поштового та електричного зв'язку, укладеної в рамках СНД ([Укрінформ](#)).

Зазначається, що вихід України з угоди не вплине на інтереси громадян та на спроможність держави захищати національні інтереси. Також вихід з угоди не вплине на спроможності України протидіяти спробам Російської Федерації легімітизувати тимчасову окупацію частини суверенної території нашої держави.

Наразі взаємовідносини України з іншими державами СНД у сфері телекомунікацій регулюються міжнародними договорами, укладеними в рамках Міжнародного союзу електрозв'язку та Всесвітнього поштового союзу (...).

Президент Володимир Зеленський підписав Указ «Про вихід України з міжнародних договорів, укладених у рамках Співдружності Незалежних Держав» ([Укрінформ](#)).

Згідно з указом, Україна виходить з Угоди про цивільну авіацію та про використання повітряного простору, яку 25 грудня 1991 р. у Мінську підписали Азербайджан, Вірменія, Білорусь, Грузія, Казахстан, Киргизстан, Молдова, Росія, Таджикистан, Туркменістан, Узбекистан та Україна. Відповідно до цієї угоди, повітряний простір держав-підписантів розглядається як єдиний повітряний простір(...).

Крім того, згідно з указом глави держави, Україна виходить з Угоди про використання повітряного простору, підписаної 15 травня 1992 р. в Ташкенті (...).

Президент Володимир Зеленський повернув у державну власність нафтопровід «Прикарпатзападтранс», ввівши в дію рішення РНБО від 19 лютого ([Укрінформ](#)).

Відповідальними за контроль повернення нафтопроводів державі призначили уряд і СБУ, а Офісу Генпрокурора спільно з НАБУ рекомендовано забезпечити захист інтересів держави щодо прав власності на ці нафтопродуктопроводи (...).

Президент Володимир Зеленський своїм указом увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони «Про вжиття заходів для захисту майнових інтересів держави», ухвалене 19 лютого ([Укрінформ](#)).

Згідно з цим рішенням, доручається вжити заходів щодо проведення перевірки дотримання вимог законодавства під час передачі в експлуатацію, використання, відчуження частини нафтопродуктопроводів «Самара – Західний напрямок» і «Грозний – Армавір – Трудова», що проходять територією України.

Крім того, поставлено завдання провести перевірку дотримання вимог митного законодавства під час транзиту та транспортування продуктів цими нафтопродуктопроводами (...).

Україна та Північна Македонія підписали Меморандум про співпрацю та взаємодію у сфері туризму між Національною туристичною організацією України та Агенцією з розвитку та підтримки туризму Республіки Північна Македонія ([Укрінформ](#)).

Цей Меморандум спрямований на розвиток туристичного бізнесу та збільшення кількості туристів України й Північної Македонії, просування нових туристичних продуктів, популяризацію історичної та культурної спадщини, реалізацію спільних проєктів, обмін досвідом у питаннях безпеки, якості та інновацій у сфері туризму (...).

Посол Польщі Бартош Ціхоцький попросив міністра захисту довкілля України Романа Абрамовського покращити обмін інформацією для реалізації проєктів з розвитку зелених технологій ([Укрінформ](#)).

Б. Ціхоцький під час зустрічі з Р. Абрамовським наголосив, що сусідство створює додаткову довіру і пріоритети – нову якість відносин Польщі і України у сфері охорони довкілля. «Це посилення співпраці з Україною на місцевому рівні та у сфері розширення спільних природно-заповідних територій. Обмін досвідом у реформуванні сфери управління лісами. Інвестування у видобуток газу та корисних копалин, що посилить енергонезалежність країн», – зазначив Б. Ціхоцький.

Кабмін на своєму засіданні прийняв розпорядження про встановлення квоти імміграції на 2021 рік ([Укрінформ](#)).

Квота імміграції формується за категоріями іммігрантів і за регіональним принципом, відповідно до пропозицій центральних та місцевих органів виконавчої влади, які ґрунтуються на результатах аналізу імміграційного процесу в попередньому календарному році (...).

Серед іншого, у МВС зазначили, що відповідно до п. 8 ч. 2 ст. 4 Закону «Про імміграцію», дозвіл на імміграцію, в межах квоти імміграції, мають право оформити особи, які безперервно проживали на території України впродовж трьох років з дня встановлення їм статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми (...).

Кіберфахівці Служби безпеки України заблокували діяльність транснаціонального злочинного хакерського угруповання, яке здійснювало втручання у комп'ютерні мережі компаній країн Європи та США ([Укрінформ](#)).

Багаторівнева масштабна спецоперація проводилась у межах співпраці з компетентними органами США та Франції.

Співробітники СБУ встановили, що на території України діяла група осіб, яка використовувала шкідливе програмне забезпечення Egregor. За його допомогою хакери здійснювали шифрування комп'ютерних мереж іноземних компаній, викрадали персональні дані їхніх клієнтів і працівників,

інформацію щодо фінансових показників і технологічних розробок, блокували роботу вебресурсів.

Подолання наслідків пандемії COVID-19

ЄІБ виділить 50 млн євро на закупівлю вакцин для населення України ([Урядовий портал](#)).

(...). Відповідний лист про внесення змін до Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком був підписаний під час робочого візиту Прем'єр-міністра 12 лютого у штаб-квартирі ЄІБ у Люксембурзі.

Передбачається, що ЄІБ виділить кошти в межах чинного проекту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України».

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Це розширить наші можливості в закупівлі вакцин для населення України та сучасного холодильного обладнання для мережі центрів вакцинації.

Президент Європейського інвестиційного банку Вернер Хойєр:

Європейський інвестиційний банк, як банк ЄС, глибоко відданий підтримці сусідів із регіону Східного партнерства та, зокрема, Україні. За його словами, у 2020 р. ЄІБ зробив рекордні інвестиції в Україну на суму понад 1 млрд євро.

Ми розпочали 2021 рік із дуже своєчасних ініціатив на шляху до відновлення після COVID-19. Як банк ЄС, ми готові допомогти послабити вплив пандемії, захищаючи населення України, підвищуючи стійкість та підтримуючи такі ініціативи, як підписані сьогодні угоди. Це все заради підтримки зростання та відновлення.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль висловив вдячність ЄС за фінансування ініціативи COVAX ([Урядовий портал](#)).

За цією ініціативою Україна очікує першу партію вакцин у кількості 117 тис. доз, а також 8 і більше мільйонів доз протягом цього року.

Прем'єр-міністр повідомив, що Україна зі свого боку зробила всі необхідні кроки для забезпечення українців ефективною вакциною.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

У нас укладено достатньо контрактів з виробниками, щоб усі охочі могли вакцинуватися, та сплачено відповідні кошти. На жаль, сьогодні спостерігається дефіцит вакцин, і країни Європейського Союзу його також відчули. Усі зазначають, що проблема однакова – це зміщення термінів поставок вакцин.

15 лютого в Києві розпочався другий етап навчання мобільних медичних бригад для імунізації від COVID-19 вакцинами Pfizer/Biontech та AstraZeneca ([Укрінформ](#)).

Тренінги проводить ЦГЗ спільно з Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) в Україні (...).

За даними ЦГЗ, під час навчання медичні працівники отримують усю актуальну інформацію, яка необхідна для проведення вакцинації, зокрема:

- рекомендації щодо консультування до й після вакцинації;
- як вводити вакцину – правильна техніка та місце (для кожного виробника окремо);
- як розраховувати потребу у вакцині та ін'єкційних матеріалах;
- як безпечно утилізувати використані ін'єкційні матеріали;
- надання екстреної невідкладної допомоги в разі необхідності.

Мобільна бригада складатиметься з лікаря, двох медичних сестер, реєстратора та водія. Також навчання проходять медики, які увійшли до резервного складу мобільної бригади. Відповідно до дорожньої карти на всіх етапах вакцинальної кампанії проти COVID-19 в Україні буде створено близько 600 мобільних бригад (...).

Міністерство охорони здоров'я України спільно з партнерами запустили окремий інформаційний портал з питань вакцинації проти COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Портал vaccination.covid19.gov.ua є офіційним джерелом інформації, на якому можна дізнатися про етапи та цільові групи вакцинації, які вакцини будуть використовуватися та як відбуватиметься сам процес вакцинації в Україні.

Міністр охорони здоров'я Максим Степанов:

Це перша версія порталу з базовою інформацією для громадян, зокрема, з налаштуваннями для людей з порушеннями зору. До кінця лютого функціонал порталу буде розширений додатковими розділами та мобільною версією. Після оновлення сайт буде розділений на дві частини. Одна міститиме інформацію для широкої аудиторії, а друга – спеціалізовану інформацію для медичних працівників.

На Івано-Франківщині розгорнули мобільний госпіталь ДСНС для надання медичної допомоги хворим на COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Госпіталь складається з 30 наметів, з яких 24 – це госпітальна база і розраховані на 120 ліжок.

У госпіталі функціонують: приймальне відділення; блок інтенсивної терапії; палати для пацієнтів.

Кожне ліжко обладнане індивідуальним кисневим концентратором.

Крім того, госпіталь обладнаний автономними системами життєзабезпечення та може самостійно функціонувати як заклад охорони здоров'я (...).

Україна зареєструвала вакцину Pfizer/BioNTech ([Укрінформ](#)).

Головний державний санітарний лікар Віктор Ляшко:

Учора в Україні зареєстрували два препарати для імунопрофілактики COVID-19. Це препарат Covishield, рекомбінантна векторна вакцина, яка виробляється на майданчику Serum Institute. Також зареєстрована вакцина Pfizer.

На проведення вакцинації населення від COVID-19 Нацслужба здоров'я заклала 1,4 млрд грн ([Укрінформ](#)).

В. о. голови Національної служби здоров'я Андрій Віленський:

Попередньо ми заклали розрахунок на цю кампанію в цьому році 1 млрд 400 млн. Ця сума може бути збільшена відповідно до того, скільки буде вакцин і скільки буде зроблено щеплень. Ставка тарифу є комбінованою. У першу чергу ми сплачуємо 8 тис. грн за готовність медзакладу (до проведення вакцинації. – Ред.), щоб він зміг придбати засоби індивідуального захисту, а також пальне, якщо це мобільна команда. Після того ми сплачуємо за кожну отриману дозу: 25 грн – за першу дозу, 60 грн – за другу, таким чином стимулюючи саме друге щеплення.

Президент Володимир Зеленський подякував індійським партнерам за отримання Україною 500 тис. доз вакцини проти COVID-19, які сьогодні прибули до Києва, і пообіцяв почати процес щеплень якнайшвидше ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Перші 500 тисяч вакцин проти COVID-19 прибули в Україну. Вдячні індійським партнерам за підтримку. Почнемо вакцинацію якомога швидше. Треба боротися з COVID разом.

Київська область отримала 16 600 доз вакцини Oxford/AstraZeneca ([Укрінформ](#)).

Відповідно, цього ж дня в області стартує і вакцинальна кампанія. Розпочнеться вона на базі Броварської багатопрофільної клінічної лікарні.

У Черкасах щеплення від коронавірусу отримали вже 10 осіб ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Максим Степанов:

У Черкасах у нас уже 10 осіб провакциновано. Першим був лікар-реаніматолог Євген Горенко. Вже вона (вакцинація. – Ред.) планово пішла. У семи регіонах вона сьогодні розпочинається, повністю згідно з нашим затвердженим планом (...).

Контактцентр МОЗ з питань COVID-19 опрацював 195 тисяч звернень громадян ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра охорони здоров'я Я.Кучер:

З початку роботи контактного центру ми отримали 195 тис. дзвінків громадян, приблизно 30 % яких було опрацьовано автоматичною системою, тобто роботом. І 158 475 дзвінків були направлені на операторів, де громадяни отримали кваліфіковану відповідь.

Найчастіше громадяни звертаються з питань самоізоляції та застосунку «Вдома» – 40 % звернень, питання діагностики – 17 %, питання амбулаторного лікування – 4 %. Серед звернень, які потребують опрацювання, 31 % стосувався скарг на роботу сімейних лікарів, 30 % – скарги на лікарню (...).

На Житомирщину надійшло 17,3 тисячі доз вакцини Oxford/AstraZeneca ([Укрінформ](#)).

За словами очільника області, маршрути бригад з вакцинації розписані таким чином, щоб здійснити щеплення всіх бажаних представників пріоритетних груп, зокрема медпрацівників, що працюють із COVID-19, соціальних працівників, людей, що перебувають у спеціалізованих закладах, та військовослужбовців, які беруть участь в АТО/ООС. За місяць їм введуть другу дозу вакцини (...).

На Вінниччині через зростання захворюваності розгортають 160 додаткових ліжок для хворих на коронавірус ([Укрінформ](#)).

Голова Вінницької облдержадміністрації С. Борзов:

980 важкохворих. З них троє – на ШВЛ, 78 – на СРАР, 899 – на постійному кисні. Найкритичніша ситуація у місті Вінниця. Відлуча хворих везуть у райони – в ковідні лікарні Бар, Тростянець, Крижопіль. Готуємо нові ліжка – 70 у районних лікарнях. В обласній інфекційній лікарні плануємо додатково ще 90 ліжок до 90 тих, що вже є (...).

Митна реформа

Верховна Рада ухвалила законопроект № 4410 «Про внесення змін до розділу XI Митного тарифу України щодо уніфікації ставок ввізного мита на товари легкої промисловості», яким встановлено пільгову нульову ставку ввізного мита на товари легпрому, які не виробляються в Україні ([Укрінформ](#)).

Ухваленим законопроектом встановлюються пільгові ставки ввізного мита у розмірі 0 % на сировину, що не виробляється в Україні (пряжа, волокна, нитки 50–53 групи УКТ ЗЕД).

Крім того, впроваджуються пільгові ставки ввізного мита в розмірі від 1 до 8 % на готову продукцію – тканини, фетр і повсть, сітки плетені, шпагат та канати.

Підготовлений Мінфіном законопроект уніфікує ставки ввізного мита на товари легкої промисловості для прискорення митного оформлення таких товарів та сприяння розвитку легкої промисловості.

Така уніфікація передбачає встановлення однакових пільгових ставок ввізного мита на однорідні товари легкої промисловості шляхом зниження (по 255 підкатегоріях) або підвищення (по 25 підкатегоріях) діючих ставок.

Законопроектом пропонується встановити наступні пільгові ставки ввізного мита:

у розмірі 0 % на сировину, що не виробляється в Україні (пряжа, волокна, нитки 50 – 53 групи УКТ ЗЕД), а також, за пропозицією Мінекономіки, на штучні волокна товарних позицій 5505, 5506 та 5507;

у розмірі від 1 до 8 % на готову продукцію – тканини, фетр і повсть, сітки плетені, шпагат та канати (...).

Дерегуляція та розвиток підприємництва

Державна програма «Доступна іпотека 7 %» – для широкого кола громадян України ([Міністерство фінансів України](#)).

Міністр фінансів Сергій Марченко:

Програма «Доступна іпотека 7 %» надає можливість людям з відносно невисоким рівнем доходу отримувати житло в кредит з частковою компенсацією відсотків державою.

Близько 5000 сімей зможуть скористатися Програмою у 2021 р. Плановий портфель іпотечних кредитів у цьому році становить 5 млрд грн.

Запуск програми запланований на 1 березня 2021 р. і є першим кроком у реалізації загальної стратегії відновлення іпотечного ринку в Україні.

Предмет іпотеки – це квартири та індивідуальні житлові будинки (разом із земельною ділянкою) на первинному та вторинному ринку, введені в експлуатацію з 2018 р.

Нормативна площа – 50 м² для одного громадянина чи сім'ю з двох осіб, потім додатково 20 м² на кожного наступного члена сім'ї. Загальна площа може перевищувати нормативну на 20 %. Надлишок площі оплачує позичальник.

Максимальна сума іпотеки становитиме 2 млн грн, а максимальна вартість предмета іпотеки – не більш як 2,5 млн грн.

(...) До програми запрошені всі уповноважені банки, що вже співпрацюють у рамках реалізації програми «Доступні кредити 5–7–9».

Вік позичальника не повинен перевищувати 70 років на дату погашення іпотечного кредиту.

За умовами програми кредит можна буде отримати строком до 20 років, із мінімальним першим внеском 15 % вартості предмету іпотеки. Максимальний розмір комісії за надання та обслуговування кредиту становить 0,5 від суми кредиту та додатково 0,5 % річних за гарантії Фонду у випадку використання.

Уряд удвічі збільшив ліміт державної допомоги бізнесу за програмою «5–7–9» ([Урядовий портал](#)).

Уряд у черговий раз вдосконалив програму «Доступних кредитів 5–7–9 %», збільшивши максимальну допустиму державну допомогу з 200 тис. до 400 тис. євро на період карантину та протягом шести місяців після його скасування.

Рішення було прийнято 24 лютого на черговому засіданні Кабінету Міністрів України.

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ігор Петрашко:

Наше чергове вдосконалення, а саме збільшення цього ліміту вдвічі до 400 тис. євро, суттєво розширить коло отримувачів державної допомоги та строки користування підтримкою. Ми прагнемо, щоб бізнес мав ще більший доступ до довгострокових ресурсів, мав можливість інвестувати у свій розвиток і розвиток нашої держави.

Так, сьогоднішнє рішення розблокує проблему, з якою до цього стикалися, наприклад, аграрії, які, окрім «5–7–9», є активними користувачами окремих державних програм підтримки АПК. Також нове вдосконалення буде корисним і для середнього бізнесу, який, користуючись великими сумами кредитування, міг розраховувати на їхню дію лише на певний період (при максимальному обсязі кредиту у 50 млн грн термін користування становить приблизно до 2-х років).

Реформа енергетики, програми енергоефективності та енергонезалежності

Газопостачальна компанія «Нафтогаз України» оприлюднила ціну на газ для населення на березень 2021 року – 6,86 грн за кубометр із ПДВ та без вартості розподілу ([Укрінформ](#)).

Зазначається, що ціна для побутових споживачів у рамках тарифного плану «Місячний» не зміниться порівняно з лютим і становитиме 6,86 грн за кубометр.

Для клієнтів компанії, які оформили тарифний план «Річний» у минулому році, вартість газу також не зміниться і становитиме 4,73 грн, 5,24 грн або 6,45 грн відповідно до умов договорів.

Найбільше газ коштуватиме для побутових споживачів, які раптово втратили постачальника в період переходу до нового. Як постачальник останньої надії, Нафтогаз продаватиме їм газ за ціною 6,99 грн за кубометр із ПДВ, без вартості розподілу (...).

Антикризовий енергетичний штаб затвердив план дій щодо реалізації Меморандуму у сфері постачання теплоенергії та гарячої води ([Урядовий портал](#)).

Під час засідання члени Антикризового енергетичного штабу затвердили план дій щодо реалізації Меморандуму про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері централізованого постачання теплової енергії та гарячої води, підписаний 9 лютого цього року.

Для забезпечення стабільної роботи підприємств тепlopостачання в цьому й наступному опалювальному сезоні необхідно розпочати працювати згідно із затвердженим планом, аби визначити суми заборгованості цих підприємств перед операторами газорозподільчих систем та визначити правильні шляхи їх покриття.

(...) За підсумками засідання Прем'єр-міністр дав доручення НКРЕКП спільно з НАК «Нафтогаз Україна» верифікувати всі борги тепlopостачальних підприємств. Водночас Антикризовий енергетичний штаб на базі Міністерства розвитку громад та територій і Міністерства енергетики має визначити механізми погашення заборгованості та спільно з Міністерством фінансів знайти джерела для їх фінансування.

Першому заступнику міністра енергетики Юрію Вітренку Прем'єр-міністр дав доручення організувати профільні наради щодо вирішення окремих питань, які виникли в роботі енергетичної галузі.

Заборгованість контрагентів НАК «Нафтогаз України» за природний газ порівняно з минулим тижнем збільшилася на 11,771 млрд грн, або 15% ([Укрінформ](#)).

Заборгованість регіональних газозбутових підприємств становить близько 23,6 млрд грн. Порівняно з минулим тижнем, заборгованість зменшилась на 1 млн грн.

Заборгованість промислових підприємств за минулий тиждень майже не змінилась та становить близько 3,5 млрд грн.

Розвиток інфраструктури і транспорту

Європейський інвестиційний банк надасть Україні 270 мільйонів євро на модернізацію міжнародного аеропорту «Бориспіль» ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

ЄІБ надасть Україні 270 млн євро на модернізацію міжнародного аеропорту «Бориспіль». Кошти будуть спрямовані на покращення енергоефективності, авіаційної безпеки та операційної стійкості летовища.

Сподіваємося, що вже найближчим часом ЄІБ зможе представити новий семирічний мандат зовнішнього фінансування. Ми зацікавлені в розширенні подальшої співпраці, зокрема у сфері фінансування транспорту, енергетичного сектора та міської інфраструктури України.

Державне агентство автомобільних доріг України (Укравтодор) розпочало будівельний сезон 2021 року, який стартував із Закарпаття ([Укрінформ](#))

У рамках поточного середнього ремонту буде відновлено ділянку автомобільної дороги М-25 Контрольно-пропускний пункт «Соломоново» – Велика Добронь – Яноші з підходом до КПП «Косини», від с. Велика Добронь до с. Яноші довжиною 35,2 км.

Нині спецтехніка приступила до фрезування полотна та влаштування основи дорожнього одягу з органо-мінеральної суміші, товщина шару 22 см. Після чого буде влаштовано вирівнюючий шар з крупнозернистого асфальтобетону товщиною 10 см та верхній шар покриття із ЩМА-20,5 см.

Проектом передбачено ремонт шести мостів. Тут відбудеться заміна залізобетонної монолітної плити, влаштування нових тротуарів, проведення гідроізоляції та встановлення нового огороження (...).

Програма розвитку українського експорту

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль та виконавчий віцепрезидент Європейської комісії Валдіс Домбровскіс обговорили лібералізацію торгівлі між Україною та ЄС ([Урядовий портал](#)).

Під час зустрічі сторони розпочали консультації щодо подальшої лібералізації торгівлі між Україною та ЄС, що передбачено ст. 29 Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Зокрема, ідеться про прискорення та розширення сфери скасування ввізного мита в торгівлі між Україною та Євросоюзом.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Україна також розраховує на підтримку в питанні включення внутрішніх водних шляхів України до регіональної мережі TEN-T. Це сприятиме розвитку ринку послуг у сфері внутрішнього водного транспорту й залученню інвестицій у цю сферу. Крім того, це переорієнтація вантажних потоків на більш екологічний та економічний річковий транспорт.

В Україні скоротилося негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами і послугами за 2020 рік ([Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України](#)).

Негативне сальдо з торгівлі товарами і послугами за 2020 р. скоротилося порівняно з 2019 р. до 255,5 млн дол. США. Темп скорочення становив 93,1 % з 3689,1 млн дол. США.

Експорт товарів з України скоротився за минулий рік на 1,7 % і становив 49,2 млрд дол. США. Через набагато істотніше скорочення імпорту негативне сальдо в торгівлі скотилося з 10,7 млрд дол. США до 4,8 млрд дол. США.

Вплив пандемії на міжнародну торгівлю послугами був очікувано більш шкідливим. Експорт послуг скоротився аж на 28,5 % до 11167,1 млн дол. США. Водночас сальдо з послуг і далі є позитивним і становить 5957,9.

З урахуванням методології Держстату щодо віднісування у спільній статистиці щодо товарів і послуг вартості послуг для переробки товарів з метою реалізації за кордоном, загальне сальдо становить 255,5 млн дол. США.

Найбільше падіння експорту відбулося в березні–травні 2020 р., після чого обсяги експорту стабілізувалися, а від серпня спостерігалось постійне зростання обсягів експорту.

Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ігор Петрашко:

Статистичні дані підтверджують, що Україна є глобальним гравцем у світовій торгівлі. Зовнішньоторговельні операції проводилися з 234 країнами та юрисдикціями. Найбільш важливими показниками є феноменальне зростання експорту української продукції до В'єтнаму і Китаю – 93 % та 98 % відповідно.

Водночас уперше за декілька років зменшився експорт до ЄС – на 10,3 %. При цьому саме з ЄС маємо найбільше негативне сальдо в торгівлі – 4,8 млрд дол. США (3,26 з яких припадає на Німеччину).

Україна уклала перший контракт у рамках Міжнародної виставки озброєнь IDEX-2021: ідеться про угоду ДК «Укрспецекспорт» з Пакистаном на ремонт парку танків Т-80УД на загальну суму 85,6 млн дол ([Укрінформ](#)).

Генеральний директор Укрспецекспорту Вадим Ноздря:

Хоча закриття кордонів, яке сталося у минулому році через світову пандемію, і навчило нас ефективно працювати онлайн, участь України в одній із найбільших зброярських виставок, що відбувається офлайн, важко переоцінити.

У рамках IDEX-2021 відбулося укладення контракту між ДК «Укрспецекспорт» та Пакистаном на ремонт парку танків Т-80УД на загальну суму 85,6 млн дол. Це перший контракт Укрспецекспорту, який є одним з найбільш системних та ефективних спецекспортерів ДК «Укроборонпром» з Пакистаном у цьому році (...).

Ринок землі та розвиток аграрної галузі

Президент України Володимир Зеленський підписав закон про зниження ставки ПДВ для деяких видів аграрної продукції ([Укрінформ](#)).

Документ передбачає зниження ставки ПДВ з 20 % до 14 % за операціями з постачання та ввезення на територію України деяких видів

сільськогосподарської продукції, зокрема: великої рогатої худоби, свиней, молока незбираного, пшениці та жита, ячменю, вівса, кукурудзи, соєвих бобів, цукрових буряків, насіння льону, свиріпи або ріпаку, соняшнику та інших олійних культур.

Відбувається публічне обговорення вектора «Розвиток агросектора України» Національної економічної стратегії-2030 ([Урядовий портал](#)).

В обговоренні взяли участь міністр аграрної політики та продовольства України Роман Лещенко, представники Кабінету Міністрів України, Центру економічного відновлення та інші.

Міністр аграрної політики та продовольства Роман Лещенко:

До 2030 р. агросектор має стати основою економічного сталого розвитку нашої держави.

Разом із сотнями інших учасників я був долучений до створення цієї стратегії. Додати те, що ми десь упустили, розширити функціонал, сильні наші сторони. Це може бути аграрна освіта, розвиток сільських територій, дорадництво, кооперативи, більш деталізована концепція органічного виробництва. Але це те, що буде представлено публічно для всієї країни.

Найближчими тижнями в Україні публічно презентують масштабний геопортал відкритих даних, куди увійдуть відомості про земельні, водні, лісові ресурси, власників землі тощо.

Заступник міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Сергій Глушенко:

Актуальним для України залишається завершення процесу оновлення законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів (СФЗ) та приведення його відповідно до актів права ЄС.

Виконання Угоди про асоціацію в частині СФЗ є надзвичайно важливим. До кінця року ми маємо завершити імплементацію цієї частини, яка становить понад 250 актів ЄС. На сьогодні імплементовано 60 % від цієї кількості актів.

Заступник міністра захисту довкілля та природних ресурсів України Михайло Хорєв:

Під час стратегічного планування розвитку агросектора важливо враховувати й екологічну складову.

Дуже важливим є збільшення лісових масивів для боротьби з пиловими бурями та ерозіями, ползахисних смуг. Тож деградовані та малопродуктивні землі доцільно вивести з орних або заліснювати. А території, де є схили та водоохоронні зони – переводити у пасовища і залужувати, щоб ми не втратили той багатий ресурс, який у нас є.

Національна економічна стратегія передбачає такі пріоритети щодо розвитку агросектора: створення відповідного рівня фітосанітарної безпеки для виробництва безпечних харчових продуктів; подовження ланцюга створення доданої вартості; формування переваги для експорту продукції з високою доданою вартістю тощо.

Аграрний комітет Верховної Ради рекомендував парламенту ухвалити законопроекти щодо передачі землі «на місця» та електронні аукціони ([Урядовий портал](#)).

Міністр аграрної політики та продовольства України Роман Лещенко:

Законопроекти № 2194 про земельну децентралізацію та № 2195 про електронні торги – це нова основа для розвитку земельних відносин в Україні та майбутнє ефективної земельної реформи, яка стартує вже 1 липня. Тож я розраховую на підтримку народних депутатів у сесійній залі.

Законопроект № 2194 фіналізує земельну децентралізацію, максимально дерегулює та деконцентрує сферу земельних відносин, усуне корупційні ризики в управлінні земельними ресурсами. За словами Романа Лещенка, законопроект стане новою земельною Конституцією, яка ліквідує цілий ряд корупційних складових у земельних відносинах і підвищить інвестиційну привабливість.

Прийняття законопроекту № 2195 стане реальним проривом з точки зору доступності, прозорості, відкритості і сервісу в земельних відносинах. Ключове – мінімізація корупційних ризиків: прозоре та ефективне користування і розпорядження землями; діджиталізація і автоматизація галузі; інформація про земельні торги виключно через електронні аукціони і в режимі реального часу через мережу інтернет; публічна електронна система про земельні ділянки.

Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект, який передбачає надання фермерським господарствам грошової допомоги за рахунок бюджету ([Укрінформ](#)).

Законопроектом передбачається, що новоствореним фермерським господарствам у період становлення (перші три роки після його створення), фермерським господарствам, зокрема з відокремленими фермерськими садибами, сімейним фермерським господарствам, фермерським господарствам, які провадять господарську діяльність та розташовані в гірських населених пунктах, на поліських територіях, визначених в установленому порядку Кабінетом Міністрів, може надаватися допомога за рахунок державного і місцевого бюджетів, у тому числі через Український державний фонд підтримки фермерських господарств.

Допомога від вказаного фонду має спрямовуватися на забезпечення гарантій, поруки при кредитуванні банками фермерських господарств.

При цьому фермерському господарству, голова якого не старший за 35 років, може надаватися грошова допомога за рахунок державного бюджету в розмірі та в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів.

Мінекономіки розширило перелік української сільгосптехніки, вартість якої частково компенсується з державного бюджету в рамках

програми підтримки аграріїв. До переліку додано 320 нових найменувань техніки та обладнання ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів України у Державному бюджеті на 2021 рік передбачив 4,7 млрд грн на підтримку агропромислового комплексу – на 700 млн більше, ніж у попередньому році.

Цьогоріч допомога держави надаватиметься за програмами: здешевлення придбання сільськогосподарської техніки та обладнання; здешевлення кредитів; розвиток фермерських господарств; розвиток тваринництва; розвиток садівництва, виноградарства та хмелярства; продовження підтримки за рахунок програми 5–7–9 % (близько 60 % кредитів у межах програми); підтримка та розвиток приватних меліоративних систем, а також надання державних грантів для розвитку державних меліоративних систем.

Кабінет Міністрів повністю розподілив обов'язки між міністерствами аграрної політики, економіки та екології, і вони можуть повноцінно працювати ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Стосовно аграрної політики, новоствореного міністерства, в цю середу відповідно прийнято положення про міністерство, яким йому передані всі повноваження, повністю відбувся розподіл обов'язків між Міністерством охорони довкілля, Міністерством економіки та Міністерством АПК (...).

Президент Володимир Зеленський підписав закон про оновлення складу відомостей Державного земельного кадастру про державний кордон України ([Укрінформ](#)).

Цей документ дозволяє внести до Державного земельного кадастру відомості про державний кордон України на підставі затверджених документів демаркації (редемаркації, делімітації) державного кордону.

Також, згідно із законом, з-поміж видів документації із землеустрою виключена документація із землеустрою щодо визначення та встановлення в натурі (на місцевості) державного кордону України тощо.

Реформа системи національної безпеки та оборони

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль та Генсек НАТО обговорили подальші кроки на шляху євроатлантичної інтеграції України ([Урядовий портал](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль у межах робочого візиту до Брюсселя (Королівство Бельгія) 9 лютого провів зустріч із Генеральним секретарем НАТО Єнсом Столтенбергом, під час якої обговорив подальші кроки України на шляху євроатлантичної інтеграції.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Мета України – членство в НАТО, й уряд України готовий зробити все можливе для досягнення цієї мети.

Цього року також планується схвалення міжвідомчого механізму видачі українським підприємствам Декларації доброчесності (Declaration of Eligibility), що дозволить їм пропонувати та реалізовувати свої товари й послуги в межах Агенції НАТО з підтримки та постачання через Перелік постачальників оборонної продукції (Source File).

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Двері НАТО відчинені, й Альянс повністю підтримує євроатлантичні прагнення України.

Кабінет Міністрів України схвалив постанову, якою вніс зміни до положення про підготовку і проведення призову громадян на строкову військову службу та прийняття призовників на військову службу за контрактом ([Укрінформ](#)).

Головне управління персоналу Генерального штабу Збройних Сил України:

На сьогодні положення приведено до норм діючого законодавства, яким урегулюється виконання громадянами військового обов'язку.

Нова редакція положення покращить організацію роботи обласних та районних (міських) призовних комісій з питань вивчення особистих якостей призовників, проведення їхнього медичного огляду, прийняття відповідно до законодавства рішень про призов громадян на строкову військову службу або надання їм відстрочок (звільнення) від призову (...).

Державний концерн «Укроборонпром» підписав договір про співробітництво з Київським політехнічним інститутом імені Ігоря Сікорського щодо запуску Школи професійного розвитку інженерів-конструкторів ([Укрінформ](#)).

Генеральний директор Укроборонпрому Юрій Гусєв:

Цей курс буде враховувати новітні тенденції і тренди в науково-технічному розвитку, в інноваційних розробках, які є у світі, з тим, щоб оборонно-промисловий комплекс України ставав більш конкурентоспроможним.

Щодо авіації, ми опрацюємо наразі детальніші плани спільно з Міністерством науки та Національною академією наук України, які традиційно готували таких фахівців-інженерів для авіаційної галузі (...).

Президент Володимир Зеленський увів міністра у справах ветеранів Юлію Лапутіну до персонального складу Ради національної безпеки і оборони ([Укрінформ](#)).

Кабінет Міністрів 17 лютого прийняв шість із 10-ти постанов уряду щодо імплементації Закону України «Про оборонні закупівлі», розроблених Міністерством з питань стратегічних галузей промисловості України ([Укрінформ](#)).

П'ять із прийнятих постанов передбачають внесення змін до вже існуючих: «Про затвердження порядку відновлення, ремонту, модернізації, збільшення устанавленого ресурсу та продовження строку служби (зберігання) озброєння, військової і спеціальної техніки, за якими не здійснюється авторський нагляд»; «Про внесення змін до Порядку постачання озброєння, військової і спеціальної техніки та боєприпасів під час особливого періоду, введення надзвичайного стану, проведення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії та у період проведення антитерористичної операції» тощо. Також Кабмін прийняв Постанову «Про затвердження Порядку проведення випробувань та прийняття на озброєння (постачання) зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, засобів і обладнання іноземного виробництва».

Оновлення влади та антикорупційна реформа

В Україні у 2020 році притягнуто до кримінальної відповідальності 24 людини з органів прокуратури ([Укрінформ](#)).

Генпрокурор Ірина Венедіктова:

Я не бачу жодних проблем і взагалі вважаю, що це наше завдання – очищувати систему. Тому якщо в нас є кримінальне провадження стосовно осіб, які працюють, працювали в органах прокуратури, ми будемо в цьому напрямі рухатися.

Унаслідок уперше скоординованих за останнє десятиліття керівниками правоохоронних органів заходів відчутно зросла кількість скерованих до суду кримінальних проваджень за фактами порушення прав людини працівниками органів правопорядку. У 13 разів збільшилася кількість правоохоронців, яким повідомлено про підозру у вчиненні катування. У 2019 році це було дві особи, за 2020 р. – це 26 осіб. Та понад удвічі – у перевищенні влади, що супроводжувалося насильством... Значно більше скеровано до суду обвинувальних актів щодо цих злочинів: 88 проти 58 (...).

Правоохоронці викрили підполковника Головного управління Державної фіскальної служби, який передавав секретні дані «ДНР» ([Укрінформ](#)).

Зазначається, що інформація стосувалась відомостей щодо працівників правоохоронних та розвідувальних органів України; проведення зазначеними організаціями закупівлі; стану виконання державного оборонного замовлення; іншої стратегічно важливої інформації для держави в умовах війни.

20 лютого 2021 р. після передачі таємного документа підполковника податкової міліції затримали за місцем проживання в місті Києві.

Служба безпеки України викрила колишнього топменеджера Укрзалізниці на розкраданні мільйонів гривень. Кошти були виділені на ремонт рухомого складу товариства ([Укрінформ](#)).

Оперативники спецслужби встановили, що посадовець залучив до підрядних робіт фірму, зареєстровану на підставну особу. Ініційовані СБУ в межах досудового розслідування експертизи встановили факти нанесення збитків АТ «Укрзалізниця» на загальну суму майже 58,6 млн грн, через що також була протиправно занижена база оподаткування на 6,4 млн грн.

Упродовж січня Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) внесло відомості про 477 осіб до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення (Реєстру корупціонерів) ([Укрінформ](#)).

Серед осіб, які потрапили до Реєстру, 104 притягнуто до кримінальної та 375 – до адміністративної відповідальності за корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення. Деякі особи притягалися до відповідальності по кілька разів.

Служба безпеки України задокументувала масштабну схему розкрадання коштів Укрзалізниці на ремонті об'єкта критичної інфраструктури – залізничного мосту ([Укрінформ](#)).

(...) Посадовці регіональної філії «Південно-західна залізниця» діяли за змовою з менеджментом підрядної організації. Під час капітального ремонту об'єкта критичної інфраструктури вони штучно завищили обсяги виконаних робіт і вартість матеріалів.

СБУ в межах досудового розслідування ініціювала експертизи, які підтвердили завищення вдвічі вартості виконання контракту. Своїми діями зловмисники поставили під загрозу стабільне та безпечне функціонування мосту. Завдяки зусиллям СБУ, профільні фахівці відновили його надійну роботу (...).

Детективи Національного антикорупційного бюро завершили слідство у справі отримання хабаря ексголовою Чернігівської райдержадміністрації ([Укрінформ](#)).

За даними слідства, підозрюваний вимагав та отримав від директора приватного підприємства неправомірну вигоду в розмірі 10 тис. дол. У таку суму ексголова РДА оцінив свої послуги з ухвалення рішення про надання дозволу на розроблення, затвердження детального плану територій та надалі затвердження проекту землеустрою щодо зміни цільового призначення земельних ділянок (...).

Децентралізація та реформа державного управління

294 проекти регіонального розвитку відібрані для фінансування у 2021 році коштом ДФРР ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

18 лютого під головуванням міністра розвитку громад та територій Олексія Чернишова відбулося перше засідання Комісії з відбору проектів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку у 2021 р.

(...) У Державному бюджеті на 2021 р. передбачено 4,5 млрд грн на Державний фонд регіонального розвитку. Це наполовину менше, ніж передбачено Бюджетним кодексом. Згідно з цим документом, обсяг ДФРР має становити не менше 1 % доходів загального фонду державного бюджету на відповідний рік. Отже, у поточному році ця сума мала становити 9,3 млрд.

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов:

Державний фонд регіонального розвитку – це один з головних інструментів держави, який втілює наше бачення прогнозованого та сталого економічного і соціального розвитку регіонів. Законодавством щодо ДФРР визначено, що проекти гарантовано мають бути завершені. Таким чином ми уникаємо довгобудів. Цього року за рахунок ДФРР фінансуються проекти двох пріоритетів – якісне відновлення інфраструктури в регіонах та проекти економічного розвитку.

(...) Наразі від регіонів надійшли пропозиції щодо фінансування з ДФРР 294 проектів на суму 4,2 млрд грн, з яких 148 – перехідні проекти, що розпочались у минулих роках.

Комісія підтримала всі проекти регіонального розвитку, до яких не було зауважень, та рекомендувала включити їх у проект розпорядження Кабінету Міністрів України щодо затвердження проектів, що фінансуватимуться у 2021 р. за рахунок коштів ДФРР.

Верховна Рада підтримала пропозиції Президента до законопроекту «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, усунувши колізію в законодавстві про конфлікт інтересів у місцевих радах ([Укрінформ](#)).

(...) Пропозиції Володимира Зеленського, які були підтримані депутатами, встановлюють майже повну заборону на голосування в умовах конфлікту інтересів на сесії відповідної ради для діяльності голів обласних, районних, районних у містах рад, а також для сільського, селищного, міського голови, секретаря, депутатів сільської, селищної, міської ради та голів обласних, районних, районних у містах рад (...).

Судова реформа

Верховна Рада ухвалила закон щодо забезпечення доступу захисника до підозрюваного, обвинуваченого або засудженого ([Укрінформ](#)).

Законом передбачено, що адвокат має бути невідкладно допущений до особи, яка має право на захист, у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні з 7-ї години до 20-ї години без спеціального дозволу на її вимогу.

Крім того, кодекс доповнюється ст. 201, якою встановлюється зобов'язання інформувати захисників про зміну процесуального статусу чи умов перебування засудженого клієнта. В інформаційному листі зазначаються ініціатор прийнятих рішень стосовно засудженого, правове обґрунтування таких рішень, інформація щодо місця перебування засудженого, у тому числі підстави та дата його зміни, а також підстави для зміни правового, процесуального статусу засудженого.

У Верховній Раді зареєстрували три законопроекти, ініційовані Президентом Володимиром Зеленським для коригування роботи судової системи України ([Громадське радіо](#)).

Ідеться про законопроекти № 5067 про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства щодо підсудності справ Верховному Суду як суду першої інстанції, № 5068 про зміни в законодавство щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя та № 5069 щодо адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог дисциплінарного інспектора Вищої ради правосуддя.

Раніше Офіс Президента повідомив, що Володимир Зеленський запропонує Верховній Раді підтримати законопроекти щодо функціонування судової системи, зокрема щодо зменшення повноважень Окружного адміністративного суду Києва.

Євроінтеграційний курс України

У Брюсселі (Королівство Бельгія) під співголюванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала відбулося сьоме засідання Ради асоціації Україна – Європейський Союз ([Урядовий портал](#)).

З 9 до 11 лютого Денис Шмигаль провів низку зустрічей з керівництвом Європейського Союзу, під час яких обговорив питання імплементації положень Угоди про асоціацію, продовження програм співробітництва та започаткування нових напрямків співпраці між Україною та Євросоюзом.

10 лютого Прем'єр-міністр та виконавчий віце-президент Європейської комісії з питань Європейського зеленого курсу Франс Тіммерманс провели

першу зустріч у рамках започаткування Діалогу високого рівня Україна – ЄС щодо долучення України до реалізації європейської ініціативи Green Deal.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Україна підтримує кліматичні амбіції ЄС, зокрема мету досягнення кліматичної нейтральності на європейському континенті до 2050 р.

Як результат започаткованого діалогу – маємо амбіцію розробити Український зелений курс, спрямований на досягнення кліматичної нейтральності. У цьому Україна могла б використовувати ЄЗК як орієнтир.

Україна вже розпочала роботу над Концепцією реформування вугільної галузі та вугільних регіонів України та Національною програмою з трансформації вугільних регіонів до 2027 р.

Разом з урядом Німеччини працюємо над пілотними проектами. В уряді є розуміння, що процес трансформації має відбуватись поступово, зі створенням нових робочих місць та перспектив для шахтарських міст. Маємо на меті забезпечити інклюзивний та справедливий перехід.

11 лютого Європейський парламент більшістю голосів схвалив Доповідь щодо імплементації Україною Угоди про асоціацію з ЄС ([Децентралізація](#)).

У документі йдеться про досягнутий прогрес у сфері реформ та виконанні угоди, а також надаються рекомендації щодо подальших напрямів співпраці.

Окремо наголошено на ефективності впровадження децентралізації, яку Євросоюз визначає як одну з найуспішніших в Україні та закликає завершити її шляхом широкого відкритого діалогу між органами центральної та місцевої влади.

Віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров: Інтеграція в Єдиний цифровий ринок ЄС сприятиме зростанню ВВП України до 12,1 % ([Урядовий портал](#)).

На сьогодні Єдиний цифровий ринок ЄС – на етапі формування. Завдяки цьому Україна має можливість імплементувати найновіше європейське законодавство одночасно з країнами ЄС.

Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку ЄС – важливий крок до створення цифрової держави, над яким уже більше року працює команда Мінцифри. Уперше в історії України ми здійснюємо реформи синхронно з державами ЄС.

За координації Мінцифри було проведено дослідження економічних переваг від інтеграції України в Єдиний цифровий ринок ЄС, яке показало можливий приріст ВВП України до 12,1 % (...).

Під час засідання Ради асоціації Україна – ЄС, у якій узяв участь Михайло Федоров, європейські партнери відзначили значний прогрес України в імплементації Угоди про асоціацію у сфері телекомунікацій.

Підсумки Ради асоціації Україна – ЄС: цифровий сектор серед пріоритетів ([Урядовий портал](#)).

11 лютого 2021 р. у Брюсселі під співголовуванням Прем'єр-міністра України Дениса Шмигала та Верховного представника ЄС з питань закордонних справ і політики безпеки Жозепа Борреля відбулося 7-ме засідання Ради асоціації Україна – ЄС.

Віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров, беручи участь у засіданні, представив досягнення України в цифровій сфері та наголосив на пріоритетності євроінтеграційного цифрового курсу.

Європейські партнери знову відзначили значний прогрес України в імplementації Угоди про асоціацію у сфері телекомунікацій, завдяки чому цифровий сектор посів одне із ключових місць порядку денного засідання.

ЄС привітав прийняття Україною базового закону у сфері електронних комунікацій, який імplementує сучасні європейські правила та стандарти, та закликав не збавляти темп цифрових перетворень, зокрема через забезпечення функціонування незалежного регулятора у сфері телекомунікацій.

За результатами засідання сторони привітали Спільний робочий план співпраці між ЄС та Україною щодо електронних довірчих послуг з перспективою укладення можливої угоди, яка повинна базуватися на наблизенні до законодавства та стандартів ЄС.

Крім того, Україна та ЄС підтвердили готовність сторін використовувати всі можливі механізми, передбачені Угодою про асоціацію, для посилення економічної інтеграції та нормативного наблизення у цифровій сфері.

Спільна заява за результатами 7-го засідання Ради асоціації між Україною та ЄС ([Урядовий портал](#)).

Україна та Європейський Союз провели сьоме засідання Ради асоціації 11 лютого 2021 р. в Брюсселі. Рада асоціації проходила під співголовуванням Жозепа Борреля, Високого представника ЄС з зовнішніх справ і політики безпеки, та Дениса Шмигала, Прем'єр-міністра України.

Рада асоціації підтвердила незмінну відданість сторін зміцненню політичної асоціації та економічної інтеграції між Україною та Європейським Союзом на основі Угоди про Асоціацію та Поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (далі – ПВЗВТ), а також спільних цінностей, які в ній закладені.

(...) ЄС знову підтвердив свою непохитну підтримку та відданість суверенітету й територіальній цілісності України в її міжнародно визнаних кордонах. Рада асоціації заявила про своє суворе засудження порушення суверенітету і територіальної цілісності України російськими збройними силами та підтвердила свою підтримку мирному і сталому політичному врегулюванню. Було підкреслено потребу в повній імplementації Мінських

домовленостей усіма сторонами та наголошено, у зв'язку з цим, на відповідальності Росії. ЄС нагадав, що обсяг і тривалість економічних санкцій проти Росії залишаються пов'язані з повним виконанням Мінських домовленостей. Була підкреслена важливість підтримання режиму припинення вогню та його відповідність додатковим заходам щодо консолідації припинення вогню, яке діє з 27 липня 2020 р. Рада асоціації закликає звільнити всіх пов'язаних з конфліктом утримуваних осіб відповідно до Мінських домовленостей. Рада асоціації підтвердила свою повну підтримку зусиллям у Нормандському форматі, Тристоронній контактній групі та ОБСЄ і закликала до повного, безпечного і безперешкодного доступу Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ по всій території України.

(...) ЄС знову підтвердив його політику невизнання незаконної анексії Росією Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, зокрема шляхом обмежувальних заходів. Рада асоціації засудила погіршення ситуації з правами людини на Кримському півострові та подальшу мілітаризацію півострова і Чорного та Азовського морів.

Популяризація України в світі

В Україні з'явився офіційний веб-сайт Ukraine.ua ([Урядовий портал](#)).

Тепер Україна має свій офіційний веб-сайт Ukraine.ua. Це онлайн-портал про Україну, яка надихає та вражає. Тут кожен, перебуваючи на будь-якому континенті, може познайомитися з Україною і прийняти рішення приїхати сюди вчитися, інвестувати чи подорожувати.

Веб-сайт створений, щоб світ дізнався про справжню Україну: креативну, динамічну, інноваційну. Країну різноманіття та чарівної природи. Країну свободи та гідності. Країну, у якій тисячолітня історія та культура доповнені амбітним баченням майбутнього.

На Ukraine.ua можна знайти безліч неймовірних історій, а в офіційному фотобанку на сайті – сотні якісних зображень України, її природи, культурної спадщини, традицій, талановитих людей. Мільйони людей по всьому світу тепер зможуть познайомитись і закохатись в Україну з першого погляду.

Кабінет Міністрів затвердив план заходів з підготовки та відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки ([Укрінформ](#)).

(...) Реалізація акта дозволить належним чином вшанувати ювілей Лесі Українки, забезпечить підвищення іміджу держави, сприятиме популяризації її художньо-інтелектуального надбання, дасть можливість залучити широкі мистецькі та громадські кола до вивчення спадщини письменниці та підвищить туристичний потенціал України.

Також уряд схвалив постанову про присудження премії Кабміну імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва: письменниці Мирославі Замойській, художниці-ілюстратору Катерині Рейді.

Посольство України в Йорданії запросило всіх бажаючих узяти участь у конкурсі до відзначення 150-річчя з дня народження Лесі Українки ([Укрінформ](#)).

До участі в конкурсі прийматимуться надіслані на сторінку посольства у Фейсбуці малюнки, відео з декламуванням творів Лесі Українки, відео з виконанням пісень на твори Лесі Українки, а також творчі фото та відеороботи про Лесю Українку.

Державне агентство з питань кіно виклало стрічку «З України до Голлівуду» у вільний доступ ([Укрінформ](#)).

Картина «З України до Голлівуду» побудована на реальних історіях етнічних українців, котрі емігрували в Америку з різних регіонів, з різних причин та в різний час, але всі вони так чи інакше долучилися до голлівудського кінематографа (...).

Фільмування стрічки відбулося в Україні та США. Фільм створено компанією Fresh Production Group за підтримки Державного агентства України з питань кіно. Сума державної фінансової підтримки картини становить 2 млн 705 тис. грн при загальній вартості виробництва 3 млн 527 тис. грн.

Провідна ліванська арабомовна газета «Ан-Нагар» («День») опублікувала до 150-річного ювілею Лесі Українки статтю надзвичайного і повноважного посла України в Лівані Ігоря Осташа ([Укрінформ](#)).

Стаття має назву «Леся Українка й арабський світ». Матеріал вийшов як у паперовому, так і електронному варіанті газети (...).

У Данії вийшли друком дитячі книжки творчої майстерні «Аграфка» – «Я так бачу» та «Голосно, тихо, пошепки» ([Укрінформ](#)).

У пізнавальних книжках, надрукованих данським видавництвом Forlæns, ідеться про принципи роботи зору та слуху. Вони створені українськими ілюстраторами Романою Романишин та Андрієм Лесівим, які у 2018 р. отримали за ці два твори престижну премію Bologna Ragazzi Award. Книжки данською мовою можна придбати на сайті видавництва.

У Польщі 14-річну українку Кіру Сухобойченко, ініціаторку «Міжнародного руху літаючих рюкзачків», внесено до 25-ти топ-блогерок мережі LinkedIn, за профілями яких варто спостерігати ([Укрінформ](#)).

Кіра Сухобойченко:

У мене навіть жодної думки не виникло, що 14-річну дівчинку з українським прізвищем можуть включити в такий поважний рейтинговий список польського LinkedIn і ще й написати про це в Forbes Women Polska. Це ще один доказ того, що незалежно від віку та національності, результат щоденної праці може бути помічено (...).

Реформа освіти та науки

Мінфін: У 2020 році заклади вищої освіти отримали дохід 241 млн грн від розміщення коштів на депозитах ([Урядовий портал](#)).

Мінфін забезпечує публічність та прозорість використання бюджетних коштів для інформування суспільства.

За інформацією Державної казначейської служби України, у 2020 р. на депозитних рахунках у банках державного сектора економіки загалом закладами вищої освіти було розміщено 3 778 млн грн тимчасово вільних бюджетних коштів, що були отримані за надання платних послуг.

У 2020 р. 87 закладів отримали дохід від розміщення коштів на депозитних рахунках у розмірі 240,6 млн грн.

Міністр освіти і науки України Сергій Шкарлет: Важливим завданням у 2021 році є ухвалення нової редакції Закону України «Про дошкільну освіту» та затвердження Концепції розвитку системи дошкільної освіти ([Міністерство освіти і науки України](#)).

(...) Торік МОН спільно з науковцями та педагогами розробило й затвердило нову редакцію Базового компонента дошкільної освіти, який є державним стандартом дошкільної освіти.

(...) У непростий перехідний період адміністративно-територіальної реформи та децентралізації влади актуально не тільки збереження, але й розширення мережі закладів відповідно до потреб мешканців громад. У зв'язку з цим важливим завданням для МОН є вдосконалення відповідної законодавчої бази. Саме тому важливим завданням у 2021 р. є ухвалення нової редакції Закону України «Про дошкільну освіту», а далі – затвердження Концепції розвитку системи дошкільної освіти.

Стартує сертифікація вчителів 2021: перший етап відбудеться 27 лютого ([Міністерство освіти і науки України](#)).

27 лютого 2021 р. відбудеться перший етап сертифікації – незалежне тестування фахових знань та умінь учителів початкової школи. Тест укладено українською мовою. Він містить 100 завдань, на виконання яких відведено 180 хвилин. Зміст тесту визначено Програмою незалежного тестування.

Перший етап сертифікації – незалежне тестування – організовує Український центр оцінювання якості освіти. Два наступні етапи проводитиме Державна служба якості освіти:

- самооцінювання власної педагогічної майстерності учасником сертифікації (29 березня – 20 квітня);
- вивчення практичного досвіду учасників сертифікації (20 вересня – 12 листопада).

Президент України Володимир Зеленський підписав Закон «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» щодо процедури обрання керівника закладу вищої освіти» № 1216-ІХ, який Верховна Рада підтримала 5 лютого 2021 року ([Укрінформ](#)).

Зокрема, закон доповнює ст. 42 Закону України «Про вищу освіту» положеннями, згідно з якими у разі, якщо у виборах керівника вишу взяли участь дві або більше кандидатур і жодна з них не набрала понад 50 % голосів, на сьомий день проводиться другий тур виборів поміж двох осіб, які в першому турі набрали найбільшу кількість голосів.

Зазначається, що якщо обрана за конкурсом кандидатура не пройшла спеціальну перевірку, протягом тижня після закінчення спецперевірки оголошується новий конкурс на заміщення посади керівника вишу. У разі якщо вибори визнані такими, що не відбулися, або жодна з кандидатур не набрала необхідної кількості голосів, протягом тижня з дня встановлення результатів виборів оголошується новий конкурс.

Реформа охорони здоров'я

Кабмін удосконалив порядок використання коштів держбюджету на централізовані заходи з охорони здоров'я ([Укрінформ](#)).

Міністр охорони здоров'я Максим Степанов:

Проект розроблено з метою вдосконалення порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров'я. Пропонується внести технічні зміни до порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виконання програм та здійснення централізованих заходів, які однозначно потребують здійснення збору потреби та розподілу лікарських засобів та медичних виробів до закладів охорони здоров'я приватної власності, що мають укладені договори з НСЗУ. Таким чином буде розширено доступ до медичної допомоги.

«Велике будівництво»

У 2021 році Мінрегіон започатковує новий напрям «Великого будівництва» – проекти, що сприятимуть економічному розвитку регіонів ([Урядовий портал](#)).

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов:

Цього року держава розпочне реалізацію 40 проектів економічного розвитку, кожен з яких має свою специфіку та сприятиме змінам на краще.

За підтримки з боку Президента ми започатковуємо цей напрям, щоб у регіонах створювались нові робочі місця і мешканці мали можливість для власного професійного розвитку на батьківщині. Таким чином ми зможемо вирівняти диспропорцію в розвитку різних регіонів країни та підвищити інвестиційну привабливість низки областей, що наразі найбільше цього потребують.

Цього року в Україні 10 із 24 областей мають рівень валового регіонального продукту на душу населення нижчий за 75 % від середнього по країні. Така регіональна диспропорція означає, що в цих областях мешканці мають менше умов для розвитку і самореалізації, ніж в інших регіонах України. У деяких регіонах України чисельність населення становить менше мільйона українців – Кіровоградська, Чернівецька, Чернігівська. До цього показника також наближається Волинська, Сумська, Тернопільська, Херсонська.

Реалізація економічно-розвиткових проектів дасть необхідний поштовх до виправлення регіональної диспропорції та розвитку українських міст та сіл по всій Україні. Ідеться про створення туристичної інфраструктури, інноваційно-технологічних парків, центрів креативної економіки, індустриальних парків, інфраструктурних проектів.

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов:
500 об'єктів соціальної інфраструктури увійшли в Програму «Велике будівництво» у 2021 році ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

Програма Президента «Велике будівництво» не зупиняється, а навпаки – активно розвивається. Адже минулий рік довів ефективність програми по кожному напрямку. Цього року напрям соціальних об'єктів програми розширений проектами будівництва та відновлення лікарень і об'єктів культури.

У 2021 р. до «Великого будівництва» включено 500 об'єктів. Це 95 шкіл, 70 садочків, 80 спортивних об'єктів, 200 амбулаторій. Уперше до програми включені 35 лікарень та 20 культурних об'єктів. На реалізацію цих проектів планується спрямувати 9 млрд грн.

За словами міністра, впродовж найближчих кількох років 100 % шкіл, включених у програму, будуть відповідати всім умовам нового освітнього простору, який передбачає наявність інтерактивних дошок, сучасних класів з хімії, фізики, біології, устаткованих новітнім обладнанням. Також 100 % українських діток повинні бути забезпечені місцями в садочках.

Крім того, медичні амбулаторії повинні з'явитися у кожній громаді. Довгострокові інвестиції передбачають також відновлення опорних лікарень та реконструкцію дитячих, дорослих та спеціалізованих обласних лікарень.

Кожна громада, де проживає більше ніж 20 тис. населення, повинна мати стадіон із професійним покриттям та біговими доріжками. А де менше ніж 20 тисяч – повинна мати спортивне поле зі штучним покриттям.

Кожна громада також повинна мати центр безпеки, сучасний центр культури, центр надання адміністративних послуг у доступності не більш як 30 хвилин добирання до ЦНАП.

Новий напрям «Великого будівництва 2021» – об'єкти культури ([Міністерство розвитку громад та територій України](#)).

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов:

Цього року у програму Президента «Велике будівництво» увійшло 500 проектів соціальної інфраструктури, із них – 20 об'єктів культурного спрямування.

Культура – це абсолютно новий напрям у розвитку Програми «Велике будівництво» і не менш важливий, ніж усі інші. 25 лютого Україна відзначатиме славетну дату – 150-річчя від дня народження видатної поетеси Лесі Українки. Цього року в межах «Великого будівництва» нарешті буде здійснена реставрація літературно-меморіального музею письменниці, розташованого в місті Новограді-Волинському.

На будівництво, ремонт та реконструкцію культурних об'єктів по всій Україні передбачено 440 тис. грн. Користуватись відновленими об'єктами зможуть 2,8 млн українців.

На Житомирщині за програмою «Велике будівництво» відкрили амбулаторію, яка буде обслуговувати понад 5 тис. жителів Семенівської територіальної громади ([Укрінформ](#)).

Амбулаторія обслуговуватиме 5074 жителів у 12 населених пунктах Семенівської громади.

Загальна вартість будівельних робіт становить понад 8,9 млн грн, з яких 8 млн – це субвенція з держбюджету і 906,712 тис. грн – фінансування місцевого бюджету.

На Вінниччині у поточному році реалізують дев'ять проєктів у межах Національної програми «Велике будівництво» ([Укрінформ](#)).

У поточному році у Вінниці добудують головний корпус клінічної лікарні швидкої медичної допомоги і реконструюють хіміотерапевтичний корпус Подільського регіонального центру онкології. Крім того, в обласному центрі здійснять реконструкцію дитсадочка № 16 та приміщення спортивного комплексу по вул. Академіка Янгеля.

Також об'єктами «Великого будівництва» визначені садочки у місті Гайсин та селищі Сутиски, і спортивно-оздоровчий комплекс «Авангард» у селищі Браїлів Жмеринського району.

Серед туристичних магнітів Вінниччини, які цьогогоріч включені до програми, – пам'ятка містобудування та архітектури державного значення XVIII століття палац Потоцьких у м. Тульчин. Там буде здійснено реконструкцію елементів благоустрою частини території (...).

Масштабний проєкт «Мале Карпатське коло» включили у президентську програму «Велике Будівництво» на 2021 рік ([Укрінформ](#)).

Голова Львівської ОДА Максим Козицький:

Те, що дороги «Малого Карпатського кола» увійшли в перелік об'єктів «Великого будівництва», означає, що ми точно зможемо реалізувати задумане в найближчі 2–3 роки. Ми бачили, якими темпами зводили, ремонтували різні інфраструктурні та соціальні об'єкти в межах програми Президента минулого року, як чітко фінансувалися всі роботи (...).

Реалізація Національної програми «Велике будівництво» допомогла зберегти в Україні близько 190 тисяч робочих місць під час обмежувальних заходів, пов'язаних із протидією пандемії COVID-19 ([Укрінформ](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Ми ці програми порахували – якщо ми їх повністю зупинимо, ми втратимо близько 190 тис. робочих місць плюс до того, що вже втрачало суспільство.

У межах програми «Велике будівництво» в регіонах будують школи, стадіони, дитячі садки, тож це велика програма, яку не слід обмежувати лише спорудженням доріг.

На фінансування робіт у межах програми «Велике будівництво» спрямовувалися кошти, отримані Україною від російського Газпрому за результатами Стокгольмського арбітражу.

Державне агентство автомобільних доріг України («Укравтодор») презентувало ключові проєкти дорожнього будівництва на 2021 рік ([Укрінформ](#)).

Голова «Укравтодору» Олександр Кубраков:

Ми рухаємося за маршрутним принципом. Ми не обираємо якусь там пропорцію між областями. Якщо, наприклад, є траса М-03, то ми хочемо зробити її по всій протяжності.

Пенсійна реформа та соціальна сфера

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль: З 1 березня пенсії зростуть на 11 % ([Урядовий портал](#)).

Ми розуміємо, що в час коронакризи особливо важливо підтримати найбільш вразливі верстви населення. Саме тому уряд знайшов відповідні механізми та кошти, аби провести підвищення пенсій уже з 1 березня.

Уряд подав до Верховної Ради законопроект, який пропонує закріпити щорічну дату індексації 1 березня.

Ми хочемо, аби пенсії нарешті індексувалися автоматично. Так само, як ми зараз реалізуємо ініціативу, за якою пенсії будуть призначатися автоматично, без додаткових звернень. Також у запропонованому нами

законопроекті ми пропонуємо, аби індексація пенсій з 1 березня здійснювалася всім без винятку категоріям пенсіонерів, включаючи і науковців, і військовослужбовців.

Минулого року уряд уперше встановив щомісячні доплати до пенсії у розмірі 500 грн для людей віком від 80 років. А також наголосив, що вже цього року додаткові доплати отримають і люди старше 75 років.

Кабінет Міністрів затвердив державну соціальну програму запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на 2021–2025 роки ([Укрінформ](#)).

Як зазначається в додатку до постанови, програма передбачає удосконалення системи запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі; запровадження системного реагування на насильство; забезпечення постраждалим особам доступу до комплексних послуг, орієнтованих на їхні потреби; надання якісних соціальних послуг постраждалим від насилля. Також передбачене формування у суспільстві нетерпимого ставлення до насильства; підвищення рівня поінформованості населення про форми, прояви, причини і наслідки домашнього насильства; надання кожній постраждалій особі інформації про її права та можливості реалізації таких прав.

У межах програми планується створення єдиного підходу для розвитку і розбудови притулків та відповідної інфраструктури для постраждалих від домашнього насильства осіб (...).

Президент України Володимир Зеленський підписав закон про збільшення допомоги на дітей з тяжкими хворобами, яким не встановлено інвалідність ([Укрінформ](#)).

Документ підвищує розмір щомісячної державної допомоги на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу, гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність, з одного прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, до двох прожиткових мінімумів, встановлених для дітей відповідного віку (...).

Кабінет Міністрів України затвердив бюджет Пенсійного фонду України на 2021 рік ([Укрінформ](#)).

Загальна сума доходів бюджету Пенсійного фонду на 2021 р. становить 495 502 млн грн (...).

У міністерстві інформують, що загальний обсяг видаткової частини бюджету ПФУ на 2021 р. передбачено на рівні 495 502 млн грн.

Повідомляється, що кошти Державного бюджету України на пенсійні програми становлять 195 319,4 млн грн, з яких на сплату єдиного внеску за окремі категорії осіб – 27 975,7 млн грн; на фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів ПФУ – 167 343,7 млн грн. Серед них, зокрема, 145 260,1 млн грн – на пенсійне забезпечення військовослужбовців, виплату пенсій, надбавок і підвищень, призначених за різними пенсійними програмами; 21 723, 6 млн грн – на покриття дефіциту коштів ПФУ що на 16 726,9 млн грн менше, ніж у 2020 р.; 360 млн грн – на погашення заборгованості з пенсійних виплат, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, за рішеннями суду (...).

Пенсійний фонд України станом на 15 лютого вже спрямував майже 24 мільярди гривень на фінансування пенсій лютого ([Укрінформ](#)).

(...) Зазначається, що виплату пенсій проведуть у визначену кожному пенсіонеру дату виплати в установленому порядку.

Майже 110 тисяч осіб в Україні отримують пенсію в разі втрати годувальника ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра соціальної політики Віталій Музиченко:

Наразі майже 110 тис. осіб отримують пенсію в разі втрати годувальника, середній розмір пенсії становить 4400 грн.

Серед таких категорій населення пенсію зі втрати годувальника отримує майже 6,2 тис. осіб, і середній розмір пенсії на одного утриманця тут уже становить майже 6,3 тис. грн. Тобто це в півтора раза більше, ніж у середньому по категорії.

Кабінет Міністрів переніс виплати щомісячної компенсації для пенсіонерів від 75 до 80 років з липня на жовтень 2021 року ([Укрінформ](#)).

Експерти почали розробку профільної Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору ([Урядовий портал](#)).

16 лютого стартувала серія засідань робочих груп щодо розробки проекту Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору. До масштабного процесу залучені шість експертних груп, до складу яких увійшли представники центральних органів влади, профільних громадських організацій, благодійних фондів тощо. Під час перших зустрічей присутні обговорили два напрями – фізична та суспільна безбар'єрність.

Рішення про створення міжвідомчої робочої групи з розроблення проекту Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні ухвалив уряд на виконання Указу Президента «Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні» та в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської.

Учасники першої зустрічі наголосили на низці актуальних проблем за напрямом «Фізична безбар'єрність», серед яких: недотримання забудовниками Державних будівельних норм щодо інклюзії; низький рівень обізнаності чиновників у питаннях безбар'єрності; неможливість впливати на прийняття рішень для комітетів доступності тощо.

Учасниця робочої групи, архітекторка Софія Брем:

Важливим є отримання відповідної освіти спеціалістами, які залучені до процесу проектування будівель. Вони мають глибоко розумітися в питаннях потреб людей з інвалідністю. Відтак, профільні навчальні заклади мають запровадити дисципліну універсального дизайну, а архітектори та інженери – складати іспит на розуміння доступності.

Голова правління Pro.UD, експерт ПРООН Олена Іванова:

Дозвільні документи для бізнесу мають надаватися виключно з чітким контролем їх виконання для стимулювання дотримання норм інклюзії.

Серед інших пропозицій учасників робочої групи – виокремлення норм доступності для приватного та громадського транспорту, розробка стандартів безбар'єрності у сфері обслуговування тощо.

Друга зустріч була присвячена обговоренню напряму «Суспільна безбар'єрність». Ідеться про забезпечення гідних умов участі людей та суспільних груп у житті громад, реалізацію можливостей для їхньої участі в процесі розвитку культури, створення середовища для самовираження тощо. Як продемонструвало опитування у межах «Великої розмови про безбар'єрність» першої леді Олени Зеленської, для 56 % українців свобода самовираження ототожнюється з поняттям безбар'єрності, а 61,2 % опитаних особисто зустрічалися із соціальними бар'єрами.

Політика цифрової трансформації

11 лютого віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров представив ключові проекти Мінцифри Європейській комісії ([Урядовий портал](#)).

Зустріч із Виконавчою віце-президенткою Європейської комісії Маргарет Вестагер відбулася під час робочого візиту до Брюсселя (Королівство Бельгія).

Віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров:

Реформа цифрової трансформації є пріоритетом уряду для нашої країни у всіх сферах. Підтримка Європейського Союзу та Європейської комісії є надзвичайно цінною для нас, адже дає можливість пришвидшити розвиток е-урядування та побудову цифрової держави.

Мобільний застосунок Дія відкриває українцям доступ до дев'яти цифрових документів у смартфоні. Україна стала четвертою у Європі державою, громадяни якої користуються цифровим посвідченням водія, та

першою у світі країною, де можна скористатися електронним паспортом без пред'явлення фізичного документа.

На порталі державних послуг Дія вже можна отримати 50 зручних онлайн-послуг. Серед них – найшвидша у світі реєстрація бізнесу онлайн та комплексна послуга «Малютко», яка дає змогу батькам новонароджених дітей отримати одразу дев'ять державних сервісів за однією заявою онлайн за 20 хвилин. За три роки Мінцифри планує оцифрувати 100 % державних послуг.

Для того, щоб навчити цифровим навичкам 6 млн українців, Мінцифри запустило платформу Дія.Цифрова освіта, де опубліковано вже понад 45 освітніх серіалів.

(...) Для того, щоб послуги були доступними для всіх українців, Мінцифри покриває доступом до швидкісного інтернету 95 % населення, соціальних об'єктів та головних автошляхів.

(...) Інтеграція у цифровий ринок ЄС – пріоритет Мінцифри. Уже розроблено спільний робочий план співпраці між Європейським Союзом, що став першим кроком до взаємного визнання електронних довірчих послуг.

Представники Європейської комісії високо оцінили здобутки України в цифровізації та зазначили, що продукти Мінцифри є революційними.

Віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров: Запуск «Дії» у п'ять разів збільшив кількість користувачів державних послуг онлайн ([Урядовий портал](#)).

Пандемія трансформувала поведінку українців, що сприяло цифровізації країни. За статистикою, бачимо значний ріст доступу до державних послуг онлайн в Україні. З 2019 до 2020 року кількість громадян, які користуються Інтернетом для взаємодії з державними органами, виросла у 4–5 разів. Це зумовлено запуском застосунку та порталу «Дія», якими вже встигли скористатися понад 10 млн людей.

Від початку пандемії Мінцифри доєдналося до штабу боротьби з COVID-19. Головним завданням Міністерства стало впровадження нових цифрових рішень для протидії поширення коронавірусної хвороби.

У квітні 2020 р. Мінцифри запустило мобільний застосунок для контролю самоізоляції – «Вдома». За підрахунками, понад 720 тис. людей скористалися системою, щоб пройти період обов'язкової самоізоляції вдома, а не в обсервації.

У грудні 2020 р. на порталі та у застосунку «Дія» з'явилася послуга з оформлення матеріальної допомоги для ФОП та найманих працівників під час пандемії. Громадяни могли оформити заявку за 5 хвилин онлайн на одноразову матеріальну допомогу від держави. Цією послугою успішно скористалися близько 480 тис. українців.

(...) Щоб забезпечити справедливий доступ до онлайн-навчання для вчителів та учнів, у грудні 2020 р. спільно з Міносвіти запустили

Всеукраїнську школу онлайн – сучасний онлайн-ресурс для змішаного та дистанційного навчання учнів 5–11 класів.

Віце-прем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації Михайло Федоров презентував 94 проекти цифрової трансформації у ключових сферах ([Урядовий портал](#)).

Серед презентованих проектів: е-Нотаріат, е-Майно, е-Школа, е-Соцзахист, е-Дозвіл та багато інших. Стратегія відображає діяльність Кабміну та містить чіткі плани цифровізації – перехід на сучасні, прозорі та автоматизовані правила.

У рамках проекту е-Нотаріат автоматизуємо нотаріальні дії – наприклад, посвідчення підпису або документа. Буде створено систему, яка включатиме електронне робоче місце нотаріуса. Отримувати нотаріальні послуги можна буде ще швидше та зручніше.

Реалізація проекту е-Майно дасть змогу сплачувати адміністративний збір у «Дії», реєструвати права на нерухоме майно онлайн.

Плануємо активну цифровізацію медичної сфери. Зокрема, проекти включатимуть е-Кабінет пацієнта, у якому можна буде укласти декларації онлайн. Е-Лікарняний дозволить не стояти в чергах у закладах охорони здоров'я, а в онлайні отримати медичний висновок про непрацездатність. До речі, це найбільш популярна медична довідка, яку часто підробляють/купують.

У рамках проекту е-Школа запускаємо Всеукраїнську Школу Онлайн, де будуть доступні дистанційні курси для учнів 5-11 класів. А вчителі в електронних кабінетах зможуть створювати власні курси. Крім того, школярі матимуть вільний доступ до електронних підручників. А проект е-Діловодство запровадить класний журнал та щоденник в електронному вигляді.

Перейдуть в онлайн і соціальні послуги – призначення та надання адресної допомоги, пільг, пенсії тощо. У рамках проекту е-Соціальний захист вперше створюється електронна інформаційна система соціальної сфери та єдиний соціальний реєстр.

Також буде реалізовано проект е-Демократія, який впровадить можливість проведення електронних виборів та референдумів, а також такі інструменти, як електронні петиції, опитування тощо.

23 лютого 2021 року Міністерство цифрової трансформації та ГО «Безбар'єрність» за ініціативи першої леді Олени Зеленської запустили проект «Бізнес без бар'єрів» на порталі Дія.Бізнес ([Урядовий портал](#)).

Проект «Бізнес без бар'єрів» реалізується в рамках проекту ПРООН в Україні «Громадянське суспільство задля розвитку демократії та прав людини в Україні», що реалізується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії.

Відтепер підприємці вперше отримають систематизовану інформацію про методи впровадження безбар'єрності, а саме: як інтегрувати

безбар'єрність у маркетингові комунікації бізнесу, як провести безбар'єрну співбесіду, як будувати внутрішні комунікації для розвитку безбар'єрності в бізнесі тощо.

Це перший цикл інформаційних матеріалів. В окремому розділі на порталі Дія.Бізнес розміщені рекомендації, успішні кейси і поради експертів із впровадження принципів безбар'єрності.

Заступник міністра цифрової трансформації України з питань євроінтеграції Валерія Іонан:

Впровадження безбар'єрності, принципів рівності та різноманіття як частини бізнес-процесів є основою для підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Нині це переважно робить великий бізнес – час поширити цю практику на малий і середній. Крім того, інклюзія – це реалізація європейських цінностей.

Перша леді Олена Зеленська:

Проект «Бізнес без бар'єрів» – унікальний та інноваційний. Адже вперше малий і середній бізнес отримає систематизовану та зручну у використанні інформацію про методи впровадження безбар'єрності та інклюзії.

Генеральний директор директорату внутрішньої та гуманітарної політики Офісу Президента України Вероніка Селега:

Такі проекти важливі в контексті розробки Національної стратегії безбар'єрності, яка буде презентована до 12 квітня 2021 р.

Право на роботу – це суспільна норма і право на відсутність бар'єрів – це також базове право в усьому цивілізованому світі. І не обов'язково йдеться про людей з інвалідністю. Це так само стосується і молоді, і прав жінок у працевлаштуванні. В Україні є достатньо кейсів, які можуть стати прикладами для інших компаній, як можна адаптувати середній та малий бізнес до нових суспільних норм.

Міністерство культури та інформаційної політики презентувало чотири масштабні проекти цифрової трансформації у сфері культури та туризму на найближчі три роки ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра культури та інформаційної політики з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій та цифровізації Артем Льозін:

Ці проекти дозволять створити умови для осучаснення та прозорості ведення процесів у сферах охорони культурної спадщини, мистецтва, туризму та курортів, бібліотек та видавничої справи (...).

Міністерство фінансів представило проекти цифрової трансформації для Публічного каталогу, зокрема, планування та моніторингу державного бюджету (e-Бюджет) та управління фінансовими ресурсами (e-Ліквідність) ([Укрінформ](#)).

У рамках презентації Міністерством цифрової трансформації створено 94 проекти в таких ключових сферах: медицина, освіта, юстиція, захист довкілля, соцзахист та інші.

Представлені Міністерством фінансів проекти дадуть можливість громадськості отримувати інформацію, що публікуватиметься у відкритому доступі та зручному форматі і забезпечить можливість проводити порівняльний аналіз різних фінансових показників. Проекти спростять доступ до інформації про бюджетні кошти, дадуть можливість забезпечити ефективнішу взаємодію з програмним забезпеченням на місцевому рівні, а також автоматизувати процеси збору та обробки даних (...).

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

У липні 2020 року в Ладжині відкрився Клуб підприємців, покликаний стимулювати й підтримувати розвиток малого та середнього бізнесу у громаді ([Децентралізація](#)).

Клуб створено з ініціативи Агенції місцевого економічного розвитку міста Ладжина за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), ТОВ «ДТЕК Енерго» та ГО «Фундація підприємницьких ініціатив».

Керівниця проекту «Заснування та забезпечення ефективної діяльності Клубу підприємців у Ладжині» Людмила Равлюк:

Освітня діяльність, спрямована на розвиток підприємництва, стала ключовим складником нашого проекту. Успішно провели шість тренінгів і чотириденну інтерактивну майстерню, де підприємці освоювали грамотну взаємодію з популярними електронними сервісами, відкритими джерелами інформації та реєстрами даних. Загалом до навчання долучилися близько 170 осіб. Для учасників не було жодних обмежень щодо досвіду ведення бізнесу чи сфери діяльності – запрошували всіх охочих. (...) Найбільш популярним став тренінг про застосування реєстраторів розрахункових операцій: його організували, зважаючи на чисельні запити підприємців, які хотіли розібратися з актуальними законодавчими нововведеннями.

Та, крім цікавого навчання, протягом року у Клубі надавали індивідуальні консультації підприємцям. Через установаження карантину їх здійснювали, зокрема, в онлайн-форматі. (...) Протягом року Клуб підприємців надав понад 200 консультацій і, зважаючи на високу затребуваність такого формату, продовжуватиме роботу в цьому руслі.

Великогаївська та Підгороднянська громади (Тернопільська обл.) підписали меморандум, показавши цілому регіону, як можна ставати ефективнішими ([Децентралізація](#)).

Голова Великогаївської громади Тернопільської області Олег Кохман:

Наша громада об'єдналася у 2015-му, тому система надання послуг населенню у нас уже вибудована. Натомість молоді громади щойно лише створюють у себе відповідні структури. А це доволі складно... Розуміючи це, ми запропонували Підгороднянській громаді забрати у неї надання соціальних послуг з відповідним фінансуванням. Ми вже мали такий досвід, бо свого часу платили за аналогічні послуги районному відділу соціального захисту. Згодом ми таки створили власний відділ, який коштував удвічі більше, ніж та частка, яку ми платили раніше. Однак виходу ми не мали. А Підгороднянська громада має, тож чому їй не зекономити?

Великогаївська громада бере на роботу у свій відділ сімох працівників колишнього районного відділу соціального захисту, які на території Підгороднянської громади доглядають літніх людей, а також надають допомогу сім'ям, дітям та молоді, котрі перебувають у складних життєвих обставинах. За це Підгородне сплачує Великим Гаям близько 750 тис. грн щороку, які йдуть на зарплату цим працівникам. Вигода такого кроку для Великогаївської громади полягає в отриманні ПДФО за сімох працівників з Підгородного.

Голова Підгороднянської громади Сергій Чапрак:

Ми порахували, що для створення власного відділу соціального захисту, який працюватиме лише для наших семи сіл, не вигідно брати директора, бухгалтера, головного спеціаліста тощо. Є також ще один фактор: наразі ми не маємо приміщення для цих працівників. А той будинок, який ми недавно придбали для розміщення різноманітних наших нових служб, поки що на ремонті.

У Слобожанській громаді (Дніпропетровська обл.) розпочали виконання Закону України «Про відходи» ([Децентралізація](#)).

Жителі визначили важливість збереження екології та сортування твердих побутових відходів у Стратегії розвитку громади. Також Слобожанська громада розробила План удосконалення послуги на п'ять років.

За підтримки Програми USAID громада отримала сучасний сміттєвоз.

Представники місцевого самоврядування та активні мешканці на кошти, виділені селищною радою, придбали ангар для зберігання техніки та сміттєвоза для комунального підприємства, закупили господарське приладдя та контейнери, встановили 50 контейнерів для збирання відходів (пластик, папір, жерстяних банок), надали 300 індивідуальних контейнерів (240 л) для приватного сектора, а також провели інформаційно-роз'яснювальну роботу, уклали 300 договорів на вивезення сміття.

Програма USAID DOBRE надала технічну допомогу для придбання 64 навчальних контейнерів. Контейнери встановили в закладах середньої та

дошкільної освіти. Учасники місцевого екологічного товариства вчили дітей правильному сортуванню сміття на спеціально організованих тренінгах.

Голова Слобожанської громади Іван Камінський:

У нашій громаді, починаючи з дитсадків, привчаємо дітей до роздільного збору сміття, у кожному закладі екологічному вихованню малят приділяється належна увага. Дуже важливо в сучасних реаліях змінити психологію жителів, подбати про їхнє здоров'я та покращити екологічний стан громади, найпростіше це зробити через свідому поведінку дітей.

Керівниця екологічного проєкту, учитель школи Валентина Половець:

Наші учні знають, що зараз необхідно зберегти ресурси планети, запобігти екологічній небезпеці та врятувати світ. Один із кроків до цього – просто сортувати сміття.

4 лютого 2021 року відбулося урочисте відкриття нового центру надання адміністративних послуг у Чигиринській громаді (Черкаська обл.) ([Децентралізація](#)).

ЦНАП у Чигирині створено на заміщення ЦНАП РДА, отже, він буде обслуговувати майже 30 000 мешканців громади та району. У центральному офісі ЦНАП надається 257 послуг, включно з найнеобхіднішими для мешканців. На віддалених робочих місцях, які створені в селах Галаганівка, Красносілля, Матвіївка, Стецівка, Суботів та Тіньки, адміністратори ЦНАП надають 154 послуги.

Голова Черкаської ОДА Олександр Скічко:

Новий ЦНАП у Чигирині – яскравий приклад децентралізації, коли всі питання вирішуються на місці максимально швидко, оперативно, доступно, прозоро. І принцип «держава – це сервіс» має поширюватися на всю область. (...) До кінця року ми плануємо відкрити ще 23 ЦНАП. Наше завдання – щоб вони були в кожній територіальній громаді. Закон дає на це декілька років, але ми маємо амбітні плани значно пришвидшити процес. Звісно, Черкаська ОДА сприятиме всім, чим може, але ініціатива, все ж, має йти безпосередньо від громад.

За підтримки Програми «U-LEAD з Європою» облаштовано основний офіс ЦНАП, включно з меблями та комп'ютерною технікою для 12 робочих місць. Також програма надала меблі та техніку для трьох віддалених робочих місць.

Новини із соціальних мереж

([Денис Шмигаль](#))

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Робочий візит нашої урядової команди до Брюсселя цього тижня видався результативним у контексті зміцнення відносин України та Євросоюзу. Ми провели численні переговори, уклали низку угод і

започаткували нові напрями співпраці. Цьогорічне засідання Ради асоціації засвідчило високий рівень підтримки України з боку Європейського Союзу.

Розпочали перегляд Угоди про асоціацію. Зокрема, під час перемовин із Виконавчим віцепрезидентом Єврокомісії Валдісом Домбровскісом домовилися про подальшу лібералізацію торгівлі між Україною та ЄС у частині збільшення квот для української продукції. Це ще більше закріпить позиції України на європейських ринках та дасть можливість українським виробникам розкрити свій експортний потенціал. Очікуємо продуктивної роботи з європейськими партнерами, аби на наступний Саміт Україна – ЄС влітку цього року вийти з конкретними рішеннями.

Крім того, місія ЄС уже почала оціночну роботу готовності України до підписання угоди про так званий «промисловий безвіз». Це відкриє широкі торговельні можливості для малого й середнього бізнесу, який зможе реалізовувати свій товар на ринках ЄС. Розраховуємо якнайшвидше отримати рекомендації та підписати угоду цього року.

Найближчим часом очікуємо й на укладення угоди про спільний авіаційний простір. Верховний представник Європейського Союзу Жозеп Боррель підтвердив, що Україна виконала всі умови для її підписання. Спільний авіаційний простір з ЄС означатиме більше рейсів між Україною та ЄС (зокрема, більше нових напрямків), що сприятиме розвитку вітчизняної авіації, туристичної галузі та матиме загалом позитивний ефект на економіку...

Крім того, ми вже виконали всі умови для приєднання української енергетичної системи до європейської мережі ENTSO-E у 2023 р. Залишилося завершити технічні моменти...

Також відкрили нову сторінку відносин між урядами України та Люксембургу з Прем'єр-міністром Ксав'є Беттелем. Люксембург є одним зі світових лідерів в ІТ та космічній галузі, тож ми розраховуємо невдовзі підписати меморандум про співпрацю в цих напрямках, а також угоду про економічне співробітництво.

[\(Денис Шмигаль\)](#)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Співпраця з МВФ, подальша лібералізація торгівлі з ЄС та плани уряду на 2021 рік...

Цього тижня мав честь також виступити на Форумі «Україна 30». Важлива дискусія для розуміння помилок, перспектив та планів. У 2021 р. у нас дуже багато амбітних завдань:

- запуск ринку землі, що стане історичним кроком для нашої країни;
- розвиток енергетичних ринків та, зокрема, ринку газу для населення;
- ухвалення законодавчої бази для запуску накопичувальної пенсійної системи. Її відсутність – це економічний злочин, і ми маємо це виправити, аби забезпечити гідну пенсію для українців;

- «Велика приватизація» та державно-приватне партнерство. Це наша точка для серйозних інвестицій та зменшення ролі держави в економіці;
- подальше здешевлення кредитного ресурсу. Це стосується і позик для бізнесу, і зниження іпотечної ставки до 5 %. До речі, приємно, що програма «5–7– 9» вже перетнула позначку у 20 млрд, і це навіть випереджає наші очікування;
- ще одна реформа, яку треба почати цьогоріч – це запуск Фондового ринку. Це процес не одного року, але відкладення цього питання віддаляє Україну від клубу успішних держав.

Наостанок ще одна приємна новина: державний «Укргазбанк» видав перший кредит за програмою портфельних гарантій. Це програма, яка дає можливість значно зменшити ставку кредиту та спростити його отримання (держава гарантує перед банком до 80 % тіла кредиту). Загальний обсяг програми на цей рік – 10 млрд грн, що дає можливість видати десятки мільярдів дешевих грошей для українських бізнесів.

(Денис Шмигаль)

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Україна отримає 50 млн євро від Європейського інвестиційного банку на закупівлю вакцин для населення та сучасного холодильного обладнання для мережі центрів вакцинації...

Також ЄІБ надасть Україні 270 млн євро на модернізацію міжнародного аеропорту «Бориспіль». Кошти будуть спрямовані на покращення енергоефективності, авіаційної безпеки та операційної стійкості летовища. Співпраця з ЄІБ дасть змогу збільшити пасажиропотік до 56 млн у 2040 р.

(Олена Зеленська)

Дружина Президента України Олена Зеленська:

Минулого тижня було розпочато роботу над підготовкою проекту Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні. Стартом стало затвердження складу міжвідомчої робочої групи. А сьогодні вже відбулося перше засідання робочої групи щодо підходу до організації діяльності та подальших кроків.

Чим би хотіла з вами поділитися?

По-перше, робота буде проводитися за шістьма напрямками. Це суспільна/соціальна, освітня, економічна, громадянська, цифрова та фізична безбар'єрність.

По-друге, у кожному напрямку були виділені основні проблеми (гіпотези) та мета, до якої держава буде прагнути. З ними можна ознайомитись за посиланням <https://bit.ly/3jzRCFV>

По-третє, весь процес розробки Стратегії поділили на три основні етапи, і вже у квітні КМУ буде готовий презентувати результат.

Зі свого боку я хочу підкреслити свою зацікавленість у тому, щоб безбар'єрність стала новою суспільною нормою. Я відкрита до співпраці, діалогу та буду продовжувати активно комунікувати тему безбар'єрності в Україні й привертати до неї увагу суспільства.

(Юрій Бутусов)

Журналіст Юрій Бутусов:

Дякую депутатам Верховної Ради за важливий та державницький текст звернення у зв'язку з річницею Революції Гідності. 295 депутатів проголосували «за» за ці важливі слова, які дають вичерпне визначення подій Революції, та допоможуть у судах при винесенні вироків над злочинцями. Також 299 депутатів сьогодні ухвалили в першому читанні законопроект про заочне засудження, який гостро необхідний для винесення вироків по справах Майдану. Це системні злагоджені кроки між Офісом Президента, Генеральним прокурором, Державним бюро розслідувань, Верховною Радою дозволяють розраховувати на швидкі зміни законодавства та прийняття рішень щодо Майдану в цьому році...

(Олексій Петров)

Голова Закарпатської держадміністрації Олексій Петров:

«Мале Карпатське коло» включено в програму Президента «Велике Будівництво». А це означає, що в найближчі 2–3 роки в гірській місцевості Закарпаття та сусідніх областей стане значно більше якісних доріг. А це означає, що розвиватиметься навколишня рекреаційна інфраструктура – приїдуть туристи, будуть робочі місця...

(Дмитро Гордон)

Журналіст Дмитро Гордон:

В текущем году украинские власти собираются построить 4,5 тыс. км дорог государственного значения и 2 тыс. – местного, заявил Президент Украины Владимир Зеленский.

(Гергій Тука)

Волонтер, голова Благодійного фонду «Народний тил»:

Читачі у Твіттері надіслали такий допис:

РНБО вирішило націоналізувати трубопровід Медведчука «ПрикарпатЗахідтранс».

Крім того, були введені санкції проти 19 юридичних осіб, п'ять літаків (які літали в Москву, порушуючи заборону РНБО від 2015 р., та проти компаній, які обслуговують ці літаки) та вісім фізичних осіб, серед яких Медведчук та його дружина Оксана Марченко, а також дружина Козака – Наталія Лавренюк. Також накладений арешт на частку Медведчука на каналі «1+1» (канал продовжить працювати).

Експертний погляд

(Слово і Діло)

Заяви НКРЕКП про катастрофічно мізерні запаси вугілля на українських ТЕС підвищують імовірність віяльних відключень.

Член наглядової ради Інституту енергетичних стратегій Юрій Корольчук:

Загалом ситуація кризова. Такого давно не було. Восстанне – наприкінці 2015 року, коли був величезний дефіцит. Тоді, правда, змогли назбирати достатньо вугілля, організували його імпорт.

По-перше, базовою електрогенерацією у нас є атомні та теплові електростанції. Атомні електростанції в жовтні–грудні затягнули процес ремонтів своїх блоків. Тобто вони менше працювали в четвертому кварталі 2020 р. Відповідно, теплові електростанції працювали більше і спалили запаси вугілля. У грудні ДТЕК, яка має 80 % теплових електростанцій, спалила 600 тис. т вугілля. Загалом вони накопичили 2 млн 100 тис. т. Тобто за місяць вони спалили третину запасів, тому що закривали потреби атомної генерації.

Другий момент стосується «Центренерго», яка фактично накопичила запас вугілля тільки в тому обсязі, щоби виконати комерційні зобов'язання – ті договори, які вони уклали на ринку електроенергії з компанією «Юнайтед Енерджі», яку пов'язують із Коломойським.

У ситуації, коли ТЕС та АЕС не справляються, вони пропонують включати газомазутні блоки. Тобто вони не кажуть, що не будуть виконувати комерційні контракти, бо там же штрафи, а просять, щоб їм дали газ. У «Центренерго» мали б передбачити обсяги вугілля для роботи системи в цілому, а не тільки на комерційні потреби.

До того ж НКРЕКП і «Укренерго» як регулятор і оператор ринку отримували попередження від всіх гравців ринку і мали б передбачити таку ситуацію заздалегідь.

Вони мали б ухвалити рішення, передбачити додаткову закупівлю вугілля. У результаті, наскільки я знаю, ДТЕК уклала контрактів на 400 тис. т вугілля з Казахстану, його вже мали б привезти. З Ростовської області РФ також везуть вугілля.

У НКРЕКП та «Укренерго» визнали, що без імпорту електроенергії не обійтись, мовляв, буде дефіцит, який може покрити імпорт електроенергії з Білорусі та Росії.

Питання в тому, що він буде поєднаний – це буде і імпорт електроенергії і для комерційних постачань, і для підтримання енергосистеми в цілому. Чи будуть віялові відключення? Виходячи із заяви «Укренерго», це означає, що обмеження можуть бути.

Дефіцитом вугілля для загальної енергосистеми, який дійсно присутній у значному обсязі, будуть прикривати постачання електроенергії для комерційних компаній, і з точки зору державних інтересів це неправильно.

([Українські новини](#))

Ще в жовтні минулого року виробники хліба почали бити на сполох, що продукція невпинно дорожчатиме, адже ціни на зерно, цукор та іншу сировину стрімко ростуть.

Голова асоціації «Укркондпром» Олександр Балдинюк:

Щодо цін, прогноз, на жаль, невтішний. Хоча ціни на солодоші росли минулого року і відносно невеликими темпами (на 4–5 % сукупно за 2020 р.), але цей ріст забезпечувався здебільшого останніми місяцями року. На початку 2021 р. навіть надвисока конкуренція в галузі і відкритість України для «солодкого» імпорту не стримали стрибок цін на кондитерські вироби.

Лише протягом півтора місяця з початку року ціни на кондитерку зросли на 10 % (борошняна група – майже на 12 %), деякі асортименти групи – навіть на 20–22 %.

Ми завжди казали, що сильною стороною нашого харчопрому є потужна національна аграрна сировинна база. На сьогодні ця теза вже не є правдивою.

Приблизно із середини 2020 р. почалося своєрідне божевілля з цінами на сировинну продукцію аграрно-промислового комплексу. Протягом останніх кількох місяців внутрішні ціни на пшеницю, жито, кукурудзу тощо зросли за всіма позиціями фактично вдвічі: з 3,7–4,7 тис. грн/т до майже 9 тис. грн/т. Ще кілька місяців тому борошно коштувало дешевше, ніж зараз коштує зерно, з якого воно виробляється.

Лише за перші два тижні цього року ціна борошна стрибнула на 1–1,4 тис. грн/т і перевищила позначку 12 тис. грн/т. Причому, інколи ціна на борошно підвищувалася двічі протягом одного дня.

Цукор узагалі «злетів» з 11 тис. грн за тонну до 17 тис. грн всього протягом одного–двох тижнів у вересні 2020 р. Зараз цукор коштує вже 21 тис. грн/т, і ціна на нього продовжує зростати.

Внутрішні ціни для українських виробників олії вдвічі, а то й більше, перевищують ціни, за якими здійснюється експорт насіння, але й за такими цінами продаж українським олійнодобувним підприємствам стримується.

А ще треба врахувати підвищення цін на електроенергію, газ. Зокрема, вартість газу в січні зросла на понад 50 % до середньорічної ціни 2020 р.

Звичайно, все це позначається на цінах на харчову продукцію в цілому, і на кондитерку – зокрема. Наприклад, лише за рахунок зростання цін на цукор білий собівартість карамельної продукції в Україні зросла на 10–15 %. Деякі одиниці асортименту вже сьогодні виробляються з нульовою або від’ємною рентабельністю.

Таким чином, інфляційний тиск цін на сировину останні півроку є дуже важким для переробника, у т. ч. і в кондитерській галузі. Причому ціна на агросировину, а відтак і на інгредієнти для виробництва кондитерки, хлібобулочних виробів, морозива тощо в Україні вища, ніж у сусідніх країнах, і доступ до неї – складніший. Як це не дивно, але зараз, з цієї точки зору вигідніше виробляти солодоші, наприклад, у країнах ЄС, ніж у нас.

Не проблема, коли вартість сировини зростає поступово і невисокими темпами. Вбивчими для виробника є різке підвищення ціни на значні відсотки.

Причини (зростання цін. – Ред.) різні. Зокрема, це і світові тренди зростання цін на сировину АПК в умовах незрозумілих прогнозів подальшого впливу пандемії на світову економіку. Україна повторює світові сировинні цінові тренди, але з нашою внутрішньоукраїнською специфікою. Наприклад, ціна на цукор білий в Україні кілька місяців є на 30–40 % дорожчою за світові ціни. Можна було б імпортувати цукор білий, але заважає заборонне мито.

Ціна на зерно в Україні теж є вищою за світові ціни. Багато країн завбачливо закупають пшеницю, жито, олію і поповнюють свої держрезерви, опікуючись питаннями продовольчої безпеки. Потім вони будуть здійснювати товарні інтервенції, пом'якшуючи цінові диспропорції на внутрішніх ринках. Ми ж навпаки, радісно експортуємо мільйони тонн збіжжя. Натомість, в Україні нещодавно ухвалено закон, яким взагалі скасовано можливість застосування товарних інтервенцій, а держустанову «Аграрний фонд», яка мала би цим займатися, розформовано.

Тому в Україні, хоча за офіційними балансами є профіцит зерна, внутрішня ціна утримується дуже високою, і навіть за такої ціни купити на ринку його важко. Зерновики за рахунок високих експортних цін отримали достатньо обігових коштів, щоб займати вичікувальну позицію на ринку, утримуватися від продажу зерна, сподіваючись, що завтра ціна ще більше зросте. Елеваторів в Україні вистачає, зберігати є де.

Непростою є співпраця з торговельними мережами в Україні, що теж впливає на ціни, які споживач бачить на продукцію на полиці. Можливо, мало хто знає, але ростуть терміни розрахунків. Деякі торговельні мережі розраховуються через 75–80 днів після отримання партії продукції. При тому, що оборотність солодоців в мережах становить, орієнтовно, 20 днів. Тобто ви постачаєте вже четверту партію в мережу, а вона лише за першу розраховується. Крім того, мережі, крім націнки, вимагають від постачальника платити їм бонуси, купувати в торгмережі різноманітні, так звані, послуги, які постачальнику не дуже й потрібні, але їх купівля є обов'язковою умовою поставок у мережу. Вартість таких послуг може сягати 30 % від вартості контракту. Звичайно, виробник має закладати вартість цих витрат у ціну.

Зростання цін не може не позначитися на обсягах реалізації. За 2020 р. падіння виробництва солодоців становило 28 тис. т, або 4 %, якщо порівнювати з 2019 р. Причому падіння внутрішнього споживання є ще більшим – 34 тис. т.

Прогноз залежить від ситуації на сировинних ринках. Якщо уряд нарешті повернеться обличчям до національного виробника харчової продукції і зможе запровадити запобіжники цінових диспропорцій на внутрішньому ринку, то ситуація може вирівнятися. Ми не повернемо старий

рівень цін, але хоча б стримаємо їх значне зростання. Звичайно, йдеться не про цінове регулювання чи торговельні обмеження. Є ринкові механізми.

(Укрінформ)

У парламенті зареєстровано законопроект № 5070, що має відрегулювати роботу Національного антикорупційного бюро. Ухвалення документа може стати підставою для звільнення чинного директора НАБУ Артема Ситника.

Адвокат, старший партнер адвокатського об'єднання «Кравець і Партнери» Ростислав Кравець:

Вважаю, що не лише в Україні, а й за кордоном незадоволені ефективністю роботи НАБУ під керівництвом Ситника. Але говорити напрому про це не хочуть. Оскільки це підірве довіру до антикорупційної вертикалі, яку за їхньої підтримки розбудовують у нашій країні. Тобто, йдеться про перекладення відповідальності за погоджене всіма кадрові рішення на українську владу. До того ж, не забуваймо про потребу виконувати рішення Конституційного Суду.

Експерт Центру протидії корупції Антон Марчук:

Насамперед, ідеться про перехідну норму, поява якої нібито спричинена серпневим рішенням КСУ щодо указу Президента Порошенка про призначення Артема Ситника. І одна з перехідних норм, власне, й мала б урегулювати питання подальшого перебування Ситника на посаді. Однак ця норма сформульована, м'яко кажучи, некоректно. І вона лише поглиблює правову невизначеність, що існує. Якщо закон ухвалить у такому вигляді, біля керма НАБУ фактично залишаться і Ситник, повноваження якого до 2022 року не припинені, і в. о. директора – його перший заступник. Це підриває легітимність рішень обох посадовців і створює ризики при судових оскарженнях.

Певні ризики містять у собі і норми, що мають замінити визнані торік у вересні КСУ неконституційними положення Закону «Про Національне антикорупційне бюро України». Вони стосуються композиції конкурсної комісії, яку створюватимуть для обрання нового директора НАБУ. Є ризики, пов'язані з кількістю кандидатів, яких комісія має запропонувати на розгляд уряду за підсумками конкурсу. Певні ризики викликані фактично наданням уряду засобів впливу на бюро – приміром, через можливість скасування актів НАБУ чи через необхідність їх державної реєстрації в Міністерстві юстиції... Тобто, бачимо, що цей законопроект містить загрози для незалежності антикорупційного бюро й не може бути ухвалений у такому вигляді.

(Укрінформ)

Понад 30 газопостачальних компаній повідомили про зниження вартості палива, поставленого побутовим споживачам у січні до граничної ціни у 6,99 грн/куб. м, встановленої урядом на лютий–березень.

Директор аналітичного центру «Інститут міста» Олександр Сергієнко:

Мабуть, у цьому випадку керівники газзбутів вирішили діяти по-совковому: в уряді вимагають знизити тарифи, і вони «взяли під козирок». Певно, розраховуючи, що обмеження діятимуть не довго, а втрати їм компенсують.

Навіть при обмеженні ціни на рівні 6 грн 99 копійок більшості українців доведеться платити за кубометр «блакитного палива» понад 8,5–9 грн. А це набагато більше, ніж минулої і позаминулої (рекордної за ціною) зими. Такі ціни неспівмірні з доходами українців. Тим паче зараз, коли багато хто втратив роботу, бізнес «буксує». Тобто, економічна ситуація не така, щоб люди «тягнули» ці суми. Свідченням цьому – статистика заборгованості за житлово-комунальні послуги. У листопаді загальні борги населення в житловій сфері збільшилися на 10 млрд – з 56 до 66 млрд грн. У грудні цей показник зріс ще на 7 млрд, досягнувши рекордного рівня – у понад 73 млрд грн.

Виконавчий директор Асоціації «Енергоефективні міста України» Святослав Павлюк:

Певно, ця ситуація викликана комбінацією багатьох факторів. Насамперед, на нинішнє становище колишніх монополістів на ринку тисне пропозиція дешевого ресурсу від ГК «Нафтогаз». За таких умов тримати вартість палива на рівні, що на 20–30 % перевищує цю пропозицію, нерозумно. Бо це приводить до масового переходу споживачів до інших постачальників. Газзбути втрачають клієнтську базу, що була для них «священною коровою», яку роками зберігали в таємниці. Усі намагання «Нафтогазу» отримати абонентську базу наштовхувалися на нерозуміння й активний спротив. Не допомогло й те, що це питання кілька разів виносили на урядові засідання (база мала бути частиною документів для верифікації при призначенні субсидій). Зараз, коли споживачі почали фактично сотнями тисяч переходити до інших постачальників, газзбути, вочевидь, зрозуміли, що можуть узагалі залишитися без побутових клієнтів. А це – величезний ринок, 8–10 млрд кубометрів газу щороку, на чому можна добре заробити. Змінювати постачальників українців найбільше мотивує саме ціна. І якщо газзбути продовжать зловживати монопольним становищем, наприклад, через споріднені облгази перешкоджати переходу споживачів до інших постачальників, як було одразу після лібералізації торік у серпні газового ринку, – вони лише прискорять цей процес. Який уже набув характеру своєрідного громадського протесту. Щоб зупинити «втечу» клієнтів, газзбути і змушені наввипередки знижувати ціни.

(...)Також важливо не допускати ситуації, за якої вартість газу для теплокомуненерго буде вищою, ніж для населення. Бо це – штучно створена ситуація, що демотивує місцеву владу модернізувати свої мережі, спонукаючи натомість різати їх на металобрухт. Що й призводить до того, що цілі міста – як-от, приміром, Івано-Франківськ – спонтанно ухвалюють

програми переведення житлового фонду на індивідуальне опалення. Коли ми платимо тричі: за виведення з експлуатації централізованої системи теплозабезпечення, за від'єднання споживачів і за встановлення нових систем опалення.

Натомість єдиний шлях, який у перспективі приведе нас до зменшення сум у «платіжках» – енергоефективність та енергозбереження. Тоді ми ніколи не намагатимемося контролювати тарифи. А контролюватимемо рівень споживання.

(Укрінформ)

Падіння ВВП України в IV кварталі 2020 р. сповільнилося до 1 %, заявив у вівторок міністр економіки, торгівлі та сільського господарства Ігор Петрашко.

Старший науковий співробітник американського неурядового аналітичного центру «Атлантична рада» Андерс Ослунд:

Зростання валютних резервів стало можливим тому, що Україна отримала несподівано вигідні результати від зовнішньої торгівлі.

Умови торгівлі для України істотно покращилися у 2020 р., бо зросли ціни на первинний експорт – сільськогосподарські товари, залізну руду та сталь, тоді як ціни на імпорт енергії впали. Це дало змогу Україні досягти поточного позитивного сальдо, що дорівнює чотирьом відсоткам ВВП, тоді як зазвичай у неї дефіцит близько трьох відсотків ВВП. Цей одноразовий ефект навряд чи повториться.

Іншою ж причиною макроекономічної стабільності України було те, що міжнародний туризм майже зупинився у 2020 р. Це позитивно вплинуло на вітчизняну економіку, оскільки українці зазвичай витрачають набагато більше за кордоном, ніж країна отримує від туристів, які приїжджають. Минулого року Україна зачиняла ресторани, готелі та бари на тривалі періоди, але ці послуги надають роботу меншій частці робочої сили в Україні, ніж деінде. Якщо коротко – Україна пережила багато найпоширеніших негативних наслідків пандемії, але їх вплив був слабшим, ніж в інших країнах.

Радник Президента України з економічних питань Олег Устенко:

У 2021 р. українська економіка почне відновлюватися завдяки позитивним тенденціям на зовнішніх ринках і монетарній політиці НБУ. Після закінчення виборчої кампанії у США й інавгурації 46-го президента США Джо Байдена пішли вгору всі фондові ринки, а це означає, що і кредитори, й інвестори почали проявляти активність. Узагалі міжнародні ринки зросли більш ніж на 15 % за цей час. Це означає, що інвестори, які раніше шукали «тихі гавані», нині починають шукати можливості для інвестування. Це означає, що Україна, яка перебуває в групі країн з ринками, що розвиваються, може вже активно конкурувати за ресурс та розраховувати на глобальний «приплив» інвестицій.

Засновниця компанії «Група фінансових рішень» Любов Цимбал:

У принципі, якщо порівняти глибину падіння української економіки в кризовому другому кварталі 2020 р. (11,4%), то, на відміну від попередніх криз, її падіння виявилось меншим (у 2009 опускалися до 34,9 % за рік, у 2015 – до 31,3 %). Через неекономічний характер цієї кризи відновлення економіки може бути таким само швидким, як і її падіння.

(Укрінформ)

Спроби запровадити загальнообов'язкове накопичувальне пенсійне забезпечення робилися в Україні вже неодноразово. Але запровадження загальнообов'язкового накопичувального пенсійного забезпечення затримується.

Керуючий локальними активами групи ІСУ в Україні Григорій Овчаренко:

Це – політичні зміни та економічні кризи 2008–2009 та 2014–2015 рр., що додало сумнівів щодо можливості реформування пенсійної системи за рахунок впровадження обов'язкової накопичувальної системи на базі існуючої інфраструктури та поточного регулювання, а дефіцит бюджету пенсійного фонду слугував формальною підставою для відтермінування.

67 % українців вважають, що гідну пенсію має забезпечити держава. До всього, винна відсутність інформації. Майже половина населення не знає про існування НПФ як інструмента для довгострокових заощаджень. А значну негативну роль відіграє обмежений доступ до інфраструктури. Існуючі вимоги законодавства передбачають фізичну присутність для проведення ідентифікації та підписання угод. Зрозуміло, що не в кожному місті можна знайти представника або офіс компанії – надавача послуг з недержавного пенсійного забезпечення. НПФ діють лише у великих містах та й то не в усіх, а 74 % їх зосереджені в Києві, тож переважна більшість українців не має можливості стати учасниками накопичувальних пенсійних фондів.

Член Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Олександр Панченко:

На непопулярність НПФ серед українців впливають відсутність поінформованості населення про те, що є така можливість і загальна недовіра до фінансових інституцій. Водночас, коли ми говоримо про запровадження накопичувальної пенсійної системи, слід пам'ятати, що впроваджувати її неможливо без зміни регуляції цієї системи в цілому. Має бути потужний регулятор із повноваженнями – унеможливити шахрайські дії, створення фінансових пірамід, інвестування коштів у сумнівні фінансові установи. (...)

По-перше, це (джерела надходжень до НПФ. – Ред.) можуть бути власні внески самого українця, і він отримує за це податкову пільгу (податковий кредит). По-друге, внески може платити роботодавець, який сплачуватиме відсотки від розміру заробітної плати працівників. Із статистики ми бачимо, що це найбільш дієва практика на сьогодні. І, по-

третє, це основне – доходи, які заробляє сам НПФ. Ідеться, насамперед, про інвестиційну діяльність фондів.

Лідер ГО «Спілка Вільних» Сергій Кондрюк:

Справжня причина злиденності пенсіонерів – у високому рівні тіньової економіки, який сягає 45–50 %, тотальній корупції, що зумовлює низький ВВП. Саме через це Пенсійний фонд дотується з Держбюджету на 45 %, хоча процес детінізації економіки повністю покрив би витрати за цією статтею.

[\(Дзеркало тижня\)](#)

У парламенті зареєстровано законопроект № 4637, який набув великого резонансу. За твердженням його авторів, новели законопроекту спрямовані на вирішення проблеми якості судових рішень.

Адвокат ЮФ «Ілляшев та Партнери» Олег Трохимчук:

Реформування судової системи було розпочато з її голови – Верховного суду (ВС). Було внесено зміни до Конституції України, ухвалено закони «Про судоустрій і статус суддів» і низка інших.

У процесі реформи ВС суттєво реорганізували – було змінено його кадровий склад: уперше в історії незалежної України до складу Верховного суду увійшли науковці, адвокати та правозахисники, яких відбирали на відкритому конкурсі.

І саме реформований ВС отримав право приймати зразкові рішення, які мають враховуватися судами нижчих інстанцій при розгляді схожих позовів. Це зроблено для зниження навантаження на суди та має сприяти швидкому розгляду однотипних справ.

Як практикуючий адвокат, вважаю такий підхід до реформування судової гілки влади з верхньої ланки до нижньої правильним. І він зайняв небагато часу: від запуску реформи до початку роботи ВС минуло близько трьох років. На сьогодні ми маємо новий працюючий ВС, тоді як у судах нижчих інстанцій усе ще триває процес реформування, і невідомо, коли він закінчиться.

Фактично законопроект № 4637 пропонує все ще нереформованим судам нижчих інстанцій на свій розсуд відступати від практики ВС, якщо вони дійдуть висновку, що його позиція є помилковою. Тут ситуація дуже неоднозначна.

Наразі зустрічаються непоодинокі випадки відступів Великої палати ВС від позицій, сформованих Верховним судом раніше, але з часом ситуація виправиться природним шляхом. Має бути напрацьована однакова практика, яка і буде орієнтиром для судів нижчих інстанцій. Така концепція є логічною та відповідає повноваженням ВС, встановленим діючим законодавством, а саме: забезпечення однакового застосування норм права судами різних спеціалізацій.

Водночас надання судам нижчих інстанцій офіційної можливості на їхній власний розсуд вважати позицію ВС помилковою та відступати від неї

навіть чи сприятиме дотриманню принципу правової визначеності як одного з елементів принципу верховенства права.

([Радіо Свобода](#))

Експерт американського неурядового аналітичного центру «Атлантична рада» (Atlantic Council):

Протягом декількох місяців українські посадовці високого рангу заявляли, що український уряд зробив усе, що вимагалося Міжнародним валютним фондом (МВФ). Інвестиційні банки та брокерські фірми, які продають українські облігації, з радістю підтримували ці заяви. Вони припускали, що Україна отримає наступний транш від МВФ протягом першого кварталу 2021 р., або найпізніше, у наступні місяці. На жаль, ця оптимістична риторика ніколи не відповідала реальності. На цьому я ще наголошував у листопаді 2020 р.

МВФ недавно завершив свою надзвичайно тривалу віртуальну місію в Україні. Місія розпочалась 21–23 грудня, а потім продовжилась з 11 січня до 12 лютого. Зазвичай пересічна місія МВФ з метою огляду триває 10–12 днів. Ця довготривала місія не є хорошим знаком. Ще гіршим знаком є те, що місія завершилась без жодної рекомендації щодо того, коли видавати наступний транш.

Настав час подивитись за межі офіційної мови та дипломатичної ввічливості, щоб зрозуміти, що насправді відбувається.

Звичайно ж, МВФ завжди ввічливий. Він не хоче ворогувати із жодним урядом. Навпаки, він хоче бути корисним. МВФ рідко робить заяви, які можуть викликати у партнера надмірний дискомфорт. Представники МВФ навіть не вказують на очевидну брехню.

Завдяки такому підходу уряди можуть сміливо вводити в оману вітчизняну аудиторію щодо стану відносин з МВФ. Проте проблема полягає в тому, що МВФ також усе чує. Він знає, що є правильним і неправильним, і не зобов'язаний надавати кредити тим, хто є нечесним.

Оскільки я не працюю в МВФ, я можу прямо говорити, що є складним для МВФ та українського уряду. Ніякого договору не було укладено між МВФ та українським урядом, оскільки в них докорінно різні погляди практично з усіх питань.

Суть суперечки в тому, що МВФ підтримує верховенство права та право власності, тоді як український уряд хоче повної свободи дій. Місія тривала так довго через те, що МВФ сподівався, що український уряд зрозуміє, що він пішов неправильним шляхом, але цього не сталося.

Першочерговий гріх України в пострадянському часі полягає в тому, що уряд хоче контролювати прокуратуру, суди та Службу безпеки країни, щоб, у свою чергу, він міг контролювати приватний сектор. Спокуси очевидні.

Досягнувши високої посади, з'являється можливість обговорювати з власниками бізнесу те, як можна допомогти їм, або навіть населенню. Немає

необхідності погрожувати. Можна просто заявити про свою готовність допомогти.

Це залишається основною проблемою українського уряду. Досі переважає старий радянський «телефонний закон», навіть якщо дзвінки зараз перейшли зі стаціонарних телефонів до каналів Telegram або Signal. Кілька високих посадовців кажуть вузькому колу можливих бізнесменів, які домінують в українській економіці, що їм краще співпрацювати. Усі розуміють, що ця співпраця передбачає пропонування великих сум грошей. Решта – це питання лише незначних деталей.

У квітні 2019 р. за Володимира Зеленського проголосували 73% українців. Чому? Тому що вони хотіли побачити кінець цій шапці. Вони спостерігали за героєм Зеленського як президентом, який бореться з корупцією у серіалі «Слуга народу». Через це вони подумали, що він справді зрозумів систему та готовий був з нею боротися.

На жаль, зараз багато хто вважає його більш схожим на слугу олігархічних інтересів. Це відображається в постійному зниженні рейтингу схвалення Зеленського. Основною причиною падіння популярності Зеленського є відчуття зростання беззаконня, що відображається у збільшенні кількості так званих корпоративних рейдів або розкраданні на підприємствах. Тим часом на антикорупційних активістів здійснюються напади, а правоохоронні органи не реагують.

Володимир Зеленському терміново потрібно зосередитись на антикорупційних питаннях, які дозволили йому здобути перемогу під час президентських та парламентських виборів 2019 р.

Українська громадськість завжди вимагала дій проти корупції та прагне підвищення рівня життя. Це має формувати політику президента. На щастя, ці цілі є також ключовими завданнями МВФ, США, ЄС та країн G7.

Враховуючи, що стільки впливових сил зосереджені на один напрямок, важко зрозуміти, чому український Президент не може також сфокусуватись на цих пріоритетах.

Сьогодні найбільш критичним питанням у політичному порядку денному є статус єдиного в Україні чинного антикорупційного органу – Національного антикорупційного бюро України (НАБУ). Підрив роботи бюро або звільнення керівника НАБУ Артема Ситника було б серйозною помилкою.

Розчарування нещодавньої місії МВФ підкреслило вибір, який стоїть перед керівництвом України. Країна знову опиняється на великому перехресті і повинна вирішити, в якому напрямку вона має намір рухатися.

Чи прийме Зеленський доленосне рішення про встановлення справжнього верховенства права? Протягом останніх трьох десятиліть корумпована судова система підривала розвиток української економіки, дозволяючи олігархам керувати країною.

США під керівництвом президента Байдена, МВФ, ЄС та інші міжнародні партнери готові підтримати українського Президента в боротьбі

за судову реформу. Кожен розуміє природу проблеми. Питання в тому, чи буде Зеленський щось і з цим робити.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Президент України Володимир Зеленський ініціював низку законопроектів, покликаних реформувати судову систему.

Голова правління фундації Dejure Михайло Жернаков:

Ми маємо побачити тексти законопроектів у Верховній Раді та почитати їх. Тоді зможемо зрозуміти, чи це робота у правильному напрямку, чи знову імітація. (...) Серйозної підтримки в міжнародних структурах не варто очікувати, якщо питання судової реформи не буде вирішене.

Запитання про те, чому реформа не відбувається, треба адресувати Володимирі Зеленському. Бо поки що він слухає тих, хто зацікавлений у знищенні реформ. Зеленський має сам розібратися з цими речами

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Зараз фокус має бути на реформі... Це добре для самої України, незалежно від НАТО. Але, до того ж, чим більш успішна буде Україна у втіленні реформ, тим ближче Україна наближається до членства в НАТО.

Заступник голови правління Центру політико-правових реформ Роман Куйбіда:

Щонайперше – треба забезпечити добросовісність членів органів суддівського врядування (ВРП та ВККС). Як цього досягти? У меморандумах між Україною і західними партнерами передбачена незалежна комісія за участі експертів-міжнародників, яка зможе перевірити на добросовісність членів цих органів, а також перевірятиме кандидатів.

Блокують реформу сили, пов'язані з олігархами і з владою. Вони гальмують ухвалення будь-яких реформаторських законів. Це вигідно владі – вона може здобувати ті судові рішення, які їй необхідні. Саме тому визначальну роль у реформі повинні мати міжнародні експерти. Бо вони не представляють ті корпоративно-мафіозні клани, які є в Україні, і вплив яких досі було неможливо зруйнувати

Верховний представник ЄС із закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель:

Якби я обирав тільки одну – не три, а тільки одну – я б вказав на реформу судочинства. Це мати всіх реформ. Не можна робити вигляд, що маєте верховенство права, права людини, що завгодно – без незалежної і ефективної судової системи. Це серцевина демократичної країни: розподіл владних повноважень і незалежна судова система. Без цього важко й намагатися боротися з корупцією.

Виконавчий директор «Трансперенсі Інтернешнл Україна» Андрій Боровик:

Останні два місяці в Україні були найбільш показовими: згадаймо ту ж справу Татарова. І рішення в таких голосних справах можуть свідчити про

дуже погану тенденцію: якщо в країні немає верховенства права, то з такими країнами міжнародні фінансові інституції не працюють.

За останні 10–20 років в Україні склалася така собі суддівська мафія, яку найбільше влаштовує те, що було до першої спроби реформи в часи Порошенка. Їх тоді взагалі ніхто не ганяв, вони класно жили.

Найважливіше в реформі судочинства – не формальні зміни в системі, не статки суддів, а те, які рішення вони виносять; а цю річ можна змінити не менше, ніж за 5–10 років.

Але треба зробити перший крок, очистивши ВРП і ВККС, які далі зможуть поширювати принцип добросовісності суддів.

**Гендиректор української інвестиційної компанії Dragon Capital
Томаш Фіала:**

Зараз ми бачимо, що з кінця минулого року знову відновився інтерес інвесторів до України. Тож очікуємо, що через різке зростання економіки в цьому і в наступному році коло інвесторів, які почнуть вкладати реальні гроші в Україну, збільшиться.

[\(Радіо Свобода\)](#)

13 лютого місія МВФ завершила роботу в Україні без оголошення прогресу щодо наступного траншу програми stand-by.

**Експерт аналітичного центру «Атлантична рада» (США) Андерс
Ослунд:**

МВФ не проти субсидій для населення, коли ціна зростає, але рішуче виступає проти існування двох цін на газ.

Однак і без цього, ймовірно, рішення про завершення першого перегляду не було б ухвалене через відкат у подоланні корупції. Сьогодні, як ви можливо бачили, Кабінет Міністрів схвалив законопроект, який усував би Артема Ситника з НАБУ. Це є кроком назад. Якщо це стане законом, то створить велику перепону для МВФ. Тому я не очікую швидкого відновлення фінансування МВФ. Багато що потрібно зробити.

НАБУ наразі є найпотужнішою ланкою антикорупційної мережі. Якщо його (Ситника. – Ред.) змусять піти, це буде голосування на користь корупції. Тому, якщо Кабінет Міністрів проголосував сьогодні за корупцію, то на це треба вказувати. Сподіваюсь, що закон не буде ухвалений.

Економіст Тімоті Еш:

Обмеження ціни на газ стало останнім цвяхом у домовину сподівань на підписання. Гадаю, Фонд почекає завершення дії обмеження у квітні, перед тим, як спробувати знову.

Колишній посол США в Україні Стівен Пайфер:

Київ зробив крок назад із ключової реформи МВФ, наприклад, обмеження газової ціни.

**Аналітик американського Центру міжнародних стратегічних
досліджень (CSIS) Марк Собель:**

МВФ забагато провів роботи протягом років, щоб дозволити відкат.

([Радіо Свобода](#))

Китай активно інвестує в Україну в останні роки, причому його цікавить насамперед аграрний сектор.

Заступниця директора ProAgro Group Марія Колесник:

Річний обсяг імпорту кукурудзи в Китаї (з усього світу) оцінюється аналітиками від 18 до 20 млн т, пшениці – до 10 млн, а соєвих бобів – 100 млн т. Китай – найпотужніший імпортер зерна у світі, тому його інтерес до України має бути природнім. Але чи потрібно це Україні – питання відкрите.

Китайські інвестори зазвичай приходять до України «із власними порядками і своєю корпоративною культурою та баченням світу». Через це Україна навряд чи буде у вигазі від таких інвестицій.

Для китайського бізнесу завжди на першому місці – Китай і його власні інтереси, все решта другорядне, тому вони без проблем кинуть будь-якого партнера, якщо їм це вигідно. І прозорість – це не про них. Весь торговий світ знає, що Китай закуповує значні партії зерна, а потім, якщо є краща цінова пропозиція, то відмовляється від контрактів, навіть якщо судно із зерном уже прямує до них у порт.

Дослідник китайських впливів в Україні Артур Харитонов:

Китайський інвестор – менш перебірливий, ніж західний: він менш чутливий до інвестиційного клімату та більш пристосований до корупції. Що ж до аграрного сектора, то Китаю конче потрібна продовольча сировина, пояснює експерт інтерес КНР до українського села.

Ідеться про великі гроші та великі угоди. Це пов'язано з постачанням до Китаю української продукції: соняшникової олії, борошна, зерна тощо. Чому це цікаво Україні? Бо це дуже легко. Українсько-китайські угоди укладаються досить швидко. А тим часом Україна обмежена певними квотами ЄС (на експорт агропродукції). Водночас, якщо ми говоримо про корупційну складову, майже всі великі угоди українського «приватного сектора» з Китаєм проходять через великих олігархів.

Доктор юридичних наук, старший радник із питань земельних відносин Проєкту USAID АГРО Павло Кулинич:

Із запровадженням ринку земель аграрного призначення іноземці (зокрема й китайці) не набудуть права купувати їх, це може статися лише за рішенням референдуму.

Міністр агрополітики України Роман Лещенко:

Такий референдум може бути проведений протягом найближчих трьох років. Якщо такий референдум і буде проведений найближчим часом, то, на мою думку, більшість населення України не погодиться з продажем сільгоспземель іноземцям. Хоча, з іншого боку, допуск іноземців на цей ринок збільшить інвестиційну привабливість і вартість таких земель.

([Радіо Свобода](#))

Генеральний директор української інвестиційної компанії Dragon Capital Томаш Фіала:

Минулого літа, коли відбулися зміни в Національному банку, ми були стривожені тими аргументами, що їх використовували політики, аби попроситися з попереднім керівництвом та замінити більшість членів правління. Тоді у Верховній Раді казали, що необхідно наситити економіку грошима, збільшити грошову масу, надавати більше кредитів. Такі аргументи здавалися нам не дуже раціональними. Якби Нацбанк почав друкувати гроші, це призвело б до інфляції і девальвації, і ніякого економічного поштовху від цього не вийшло б.

Тому саме в той момент ми призупинили укладати нові інвестиційні угоди – щоб подивитися, чи зміниться політика Нацбанку щодо монетарної політики, валютної політики і банківського нагляду. Наші побоювання не справдились. Протягом двох-трьох місяців ми переконалися, що політика не змінилася по жодному з цих трьох напрямків, і ми продовжили інвестувати.

(...) У 2014–15 рр., коли тривала війна в активній фазі, російська агресія і окупація, це дуже сильно охолодило і економіку, і інтерес інвесторів. Потім, у 2016 р., економіка України почала рости, чотири роки росла досить гарними темпами, і ми відчували, що інтерес інвесторів повертається. Було невелике гальмування перед президентськими виборами. І можна сказати, що після обрання Зеленського політика його команди, першого уряду Гончарука приємно здивували, адже очікування від Зеленського були набагато нижчі. Тоді почало приходити багато грошей – хоч це й були здебільшого портфельні інвестиції, бо прямі іноземні інвестиції займають трохи більше часу, щоб інвестори були готові.

Але потім ударив COVID-19. Відбулися зміни в уряді і в прокуратурі, незрозумілі для інвесторів. І настала пауза.

А зараз ми бачимо, що з кінця минулого року знову відновився інтерес інвесторів до України. Тож очікуємо, що через різке зростання економіки в цьому і в наступному році коло інвесторів, які почнуть вкладати реальні гроші в Україну, збільшиться.

Очікуємо, що буде більше інвестицій в інфраструктуру, в сільське господарство, в IT-індустрію.

Наприкінці минулого року у нас відбулася інвестиція в IT-компанію Ciklum, до якої входить перша п'ятірка українських аутсорсерів. Туди зайшов новий американський інвестор, який придбав частку в понад 50 %. Це досить велика інвестиція, що дасть компанії Ciklum істотний поштовх для розвитку.

Мушу сказати, що внаслідок пандемії COVID-19 прискорюються процеси діджиталізації економіки, і світовий попит на послуги українського IT-сектора стрімко росте. Тож очікуємо на інтерес інвесторів до цієї сфери – усього, що пов'язано з інтернетом, з електронною комерцією, з логістикою. Розвиток онлайн-комерції дуже збільшує попит на логістичні послуги, на

складські приміщення. Тому ми інвестуємо також у цю галузь – як я вже казав, у комерційну нерухомість у Києві та у Львові, неподалік від нашого західного кордону.

(...) Західні країни ставляться до Китаю з дедалі зростаючою підозрою. Нині це вже стає офіційною політикою США. Можливо, і деякі країни Західної Європи прагнуть диверсифікувати свої мережі поставок. І тут Україна могла б отримати додаткові інвестиції. У нас уже й зараз є багато компаній, що займаються виробництвом продукції для європейських країн. Цих компаній було б ще більше, якби було більше макроекономічної політичної стабільності й кращі справи з верховенством права.

Це основна «слабка ланка». Саме на відсутність верховенства права найбільше нарікають інвестори – і портфельні, і стратегічні. Тому можна тільки вітати, що Президент Зеленський днями презентував послам країн «Групи семи» свої плани судової реформи на найближчі чотири роки. Сподіваймося, що ці плани будуть успішно імplementовані.

Я думаю, що ситуація з корупцією не дуже змінилася. Реальний прогрес був у 2016 р., коли почалося автоматичне відшкодування ПДВ. То був відчутний крок уперед у податково-митній сфері.

Узагалі, якщо порівнювати з тією ситуацією, яка у нас була до 2014 р., то, звичайно, стало істотно краще і на митниці, і в податковій галузі. Адже з 2010-го до 2013 р., за Януковича, було зовсім зле. Та й раніше важко було отримати відшкодування ПДВ чесно і вчасно; сьогодні таких проблем немає. Тому якщо дивитися більш довгий проміжок часу, то ситуація поліпшується. Але, на жаль, не так швидко, як би хотілося і як політики зазвичай обіцяють перед виборами.

МВФ для інвесторів – такий собі якір. Будь-якому інвесторові важливо побачити регулярну співпрацю з Міжнародним валютним фондом, відповідно до меморандумів, які підписуються між МВФ, з одного боку, і керівництвом країни, з іншого.

Відповідно до останнього меморандуму про стенд-бай, ми мали на сьогодні отримати вже три транші, отримали тільки один. Таке відбувається не вперше. Уже багато років, як у меморандумах прописується чотири транші на рік, а виходить один, максимум два. І зазвичай, коли є затримка і коли вже більше грошей немає – ми бачимо активізацію з боку уряду. Коли ж гроші є, то уряду і парламенту дуже важко набратися політичної волі й міняти статус-кво, комфортний для багатьох «особистих інтересів».

На сьогодні та сама ситуація. Бо відчуття невідкладності, яке було в листопаді–грудні, коли ми дуже прискорилися у співпраці з нашими зовнішніми партнерами, минуло, і темп був втрачений у січні. Тепер, швидше за все, знадобиться ще одна місяць навесні. Очікуємо, що прогресу з МВФ можна буде досягти тільки у травні–червні, тобто через рік після виділення попереднього траншу. Ну і сподіваємося, що вдасться отримати транш у третьому кварталі, до вересня, тому що з вересня до грудня, знову ж

таки, навантаження на бюджет із виплат, з обслуговування зовнішнього боргу буде дуже високим.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Від початку 2021 р. Окружний адміністративний суд міста Києва вже кілька разів устиг потрапити під шквал критики: спочатку через те, що визнав протиправною та нечинною постанову Кабінету Міністрів України про новий український правопис, згодом – через те, що скасував перейменування столичного Московського проспекту на Бандери.

Народний депутат («Голос») Ярослав Юрчишин:

За всі свої дії суддя Вовк вже б давно мав відповідати. Але Офіс Генерального прокурора постійно блокує активний розгляд цих справ і фактично допомагає судді Вовку уникнути відповідальності.

Врешті-решт, усі президенти стають заручниками Вовка, тому що взаємозв'язок корумпованого ОАСКу, частини корумпованих членів Вищої ради правосуддя, як нині вже доведено, корумпованої частини суддів КСУ, фактично дає безмежні можливості судовим органам влади для того, щоб навіть переписати Конституцію.

В ОАСКу є люди, пов'язані з паном Смирновим (заступником голови ОП), є люди, пов'язані з Портновим, з яким Офіс Президента дуже активно працює, тому, у принципі, Офіс Президента через ОАСК може провести будь-яке вигідне йому рішення.

Юрист, член Громадської ради доброчесності Роман Маселко:

Коли прийшов Зеленський, усі сподівалися, що ця людина не пов'язана з групами впливу якимись зобов'язаннями, а відтак зможе якимось чином вирішити проблему ОАСКу (принаймні, звільнити недоброчесних суддів і забезпечити призначення туди доброчесних), однак ми побачили, що від самого початку Президент відмовчувався та уникав відповідей навіть на прямі запитання про Окружний адміністративний суд.

Ні Президент, ні будь-який інший орган зараз не може звільнити Вовка та його колег, крім Вищої ради правосуддя, але для цього треба її реформувати, бо плівки НАБУ підтвердили, що Павло Вовк, м'яко кажучи, контролює ВРП (доходить до того, що він їм дає вказівки, що робити, якого голову обирати) і, очевидно, що зараз звільнити його практично неможливо. Тому сьогодні дуже потрібно перезавантажити Вищу раду правосуддя і здійснити судову реформу. А це вже залежить від волі Президента.

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

У червні 2020 р. Президент Володимир Зеленський подав до парламенту законопроект № 3612 «Про народовладдя через всеукраїнський референдум». Верховна Рада прийняла його у другому читанні.

Політичний та економічний експерт Growford Institute Валерій Ключок:

Цей закон є прапором у Президента Зеленського, тому що це його передвиборча обіцянка. Реалізована вона не так швидко, як у випадку з імпичментом. Однак такий неспіх дав компромісний більш-менш якісний документ. Фахівці, яким я довіряю, говорять, що це дійсно компромісний варіант. І в частині забезпечення норм конституції дуже добре, що такий закон є.

Записані норми доволі складні в частині реалізації права ініціювати референдум. Бо зібрати 3 млн підписів дійсно складно. І можна лише уявити, якого масштабу набув парад референдумів у разі, коли замість норми в 3 млн записали 3 тис. підписів.

(...) Повноваження Центральної виборчої комісії колосальні. ЦВК може дати дозвіл на проведення, а може не дати. Цей орган заполітизований, і є дуже багато спекулятивних моментів щодо того, як впливати на рішення ЦВК через свою політичну приналежність. А ось щодо закидів про те, що не виписано порядок місцевих референдумів (...), це має бути предметом окремого закону, і влада нібито обіцяє його підготувати. Ще одна норма закону, яку обговорили експерти, ризикує стати великим запобіжником в реалізації референдумів. Це явка виборців не менше 50 %. Адже відомо, як знизився останнім часом інтерес українців до виборчих дільниць.

Хочу заспокоїти всіх: серйозних підводних каменів у документі немає. Стримуючих факторів більш ніж достатньо. Є спекуляція навколо закону, що він нібито вводить інші норми, не передбачені конституцією. Це не зовсім правда. Документ розвиває лише ті частини, які прописані в конституції про референдум. Що стосується територіальної цілісності, немає в законі можливості зменшити територію. Є закиди про те, що, мовляв, можуть бути проведені ці референдуми на непідконтрольній території. Але є запобіжник – зберіть 3 млн підписів.

Референдум – задоволення не з дешевших. Ця норма буде доволі серйозним стримуючим фактом у частині того, чи маємо ми право витратити кошти платників податків в обсязі 2 млрд грн на такі заходи.

Політолог, експерт Українського інституту майбутнього Ігор Попов:

Як на мене, автори зробили достатньо запобіжників. Ризики залишаються, але я бачу закон про референдум більше як «домоклів меч», який буде застерігати політиків ухвалювати якісь рішення, котрі потім можна скасувати на референдумі. І навіть якщо не вдасться скасувати, організатори референдуму завжди апелюватимуть у політичних дебатах та передвиборчих кампаніях.

Старший аналітик Громадянської мережі «ОПОРА» Олександр Ключев:

Перша течія базувала свою позицію на тому, що потрібно запроваджувати такий інститут всеукраїнського референдуму, який дозволяв усі важливі рішення для країни ухвалювати лише через цей інструмент. Прихильники іншої течії акцентували на тому, що український народ,

навпаки, не може в критичні моменти свого розвитку самостійно ухвалювати рішення за визначеною процедурою. Обидві течії однаково небезпечні для країни, і великою перемогою є те, що закон, врешті-решт, знайшов правильний баланс. Він містить багато запобіжників від зловживань. На мою думку, цей механізм свою критично-позитивну роль зіграє тоді, коли не буде іншого законного виходу з протистояння влади і суспільства.

Усі міфи, що лунають, цілком не виправдані. Для злочинців, які ставлять за мету спричинити дестабілізацію, ніякі закони не потрібні. Наявність закону ускладнює реалізацію замахів на територіальну цілісність. У законі є маркер, який спрямовується на реалізацію конституційних положень щодо референдуму про зміну території. Ідеться виключно про конституційне положення, яке й так є, і ніхто в цьому законі це положення не придумав.

Є ризик, що референдум за загальнодержавним питанням може в окремих випадках бути використаний популярним у суспільстві лідером, але не в правовій площині, а як політичний фактор та інструмент тиску на своїх політичних опонентів. Але такого лідера в нас поки немає, і так ситуація складається, що він ще не скоро буде.

Старший аналітик Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» Петро Бурковський:

У разі, коли буде проведено всеукраїнський референдум із загальнодержавних питань, закон передбачає, що результати цього волевиявлення є обов'язковими для розгляду і прийняття рішень у порядку, визначеному Конституцією і законами України. Однак юридичне управління роз'яснює, що в Основному Законі немає такого порядку. Тобто коли закон буде підписано Президентом, він відразу продемонструє слабкість. Не виключено, що знайдуться бажаючі використати це при внесенні питання на розгляд Конституційного Суду. І тоді зроблять висновок: без відповідного внесення змін У Конституцію інструмент не можна буде задіяти. До того ж, процедура підписання і оприлюднення закону, прийнятого на всеукраїнському референдумі, Конституцією теж не врегульована. Отут виникає питання: чи отримають громадяни результат, якого вони прагли, якщо в Основний Закон не будуть внесені відповідні зміни?

(...) Коли суспільство на референдумі говорить «так», воно тим самим демонструє колективну волю. Чи забезпечує закон від загроз територіальній цілісності суверенітету України?

[\(Український кризовий медіа-центр\)](#)

Курс України на повноправне членство в НАТО закріплений у Конституції України два роки тому, а отримання Плану дій щодо членства в НАТО – мета, зафіксована у Стратегії національної безпеки України.

Надзвичайний та Повноважний Посол Канади в Україні Лариса Галадза:

Великий сигнал був надісланий програмою розширеного партнерства, яка була прийнята в червні 2020 р. Тепер дуже важливо, щоб Україна ефективно скористалася цією можливістю. Мені здається, Україні треба весь час демонструвати, що вона робить своє «домашнє завдання», що вона долає практично бар'єри для вступу в НАТО. (...) Зараз саме вчасно сказати, яка величезна робота була зроблена із внесення НАТО як стратегічної мети в Конституцію України. Це усвідомлення того, ким є Україна і куди вона хоче рухатися. Це була величезна подія.

Багато треба зробити змін. Реформа закупівель, корпоратизація, ліквідація простору, який існує для корупції, елементи приватизації. Союзники дуже уважно спостерігають за цією реформою. Також, це демократичні зміни. Це стосується Міноборони, інституалізація державних механізмів, які дозволяли б їм створити прозорість та підзвітність їхньої установи.

Голова Постійної делегації в Парламентській асамблеї НАТО, народний депутат України («Слуга народу») Єгор Чернів:

Чи можливо швидше просуватися? Я думаю, що можливо було б. Чи ми стоїмо на місці? Ні, абсолютно не стоїмо на місці. І дуже гарним сигналом того, що ми не стоїмо на місці, а все-таки інтегруємося з країнами-членами НАТО, є отримання EOP, Enhanced Opportunity Partners, від НАТО. Це такий, знаєте, останній крок до ПДЧ.

Голова правління Центру оборонних стратегій, міністр оборони України у 2019–2020 роках Андрій Загороднюк:

Україна має демонструвати партнерам те, що стандарти запроваджуються, і те, що у влади є прагнення бути членом НАТО не на словах, а на ділі. Необхідно працювати з тими країнами, які ще не впевнені в тому, що Україна має бути членом НАТО. Далеко не всі країни нас підтримують у прагненні членства, наприклад, Франція. Наші дипломати мають з ними працювати, наші держпосадовці мають працювати і лобіювати відповідні рішення (...) Також непогано було б мати посла в НАТО. У нас його немає вже деякий час. Це проблема. (...) І, крім того, важливим є цивільний контроль. Якщо у нас не буде цивільного контролю, у нас ніякого членства в НАТО не буде ніколи. Громадянське суспільство, парламент, уряд мають контролювати сили оборони.

Народна депутатка України (фракція «Європейська Солідарність»), голова Постійної делегації в Парламентській асамблеї НАТО у 2016–2019 роках Ірина Фріз:

Україна має стати не просто форпостом захисту, східним флангом Альянсу, а й робити внесок у безпеку всього євроатлантичного простору. Тоді інтеграція України набуде пришвидшення. Зокрема, Україна могла б запропонувати використання військових аеродромів у західній частині країни для здійснення спільних навчань. Це підвищить і нашу злагодженість на рівні ЗСУ, а також дасть можливість протестувати якість уже імплементованих стандартів НАТО... Також відомо, що з бази Сіганелла (Сицилія)

здійснюється моніторинг того, що відбувається в Криму та на Донбасі. Ми можемо запропонувати використання наших потужностей і військових аеродромів для того, щоб беспілотні літальні апарати НАТО здійснювали також моніторинг і з території України. Це економія ресурсів НАТО, і на це там будуть звертати увагу.

**Директор Національного інституту стратегічних досліджень
Олександр Литвиненко:**

Наша політика щодо вступу до НАТО мусить бути спрямована на те, щоб довести нашим партнерам, що вступ України буде мати більше переваг для них і для спільноти євроатлантичної, ніж негативу. Для нас найважливішим є необхідність дійсних перетворень, дійсних реформ, насамперед у безпековій і в оборонній сферах, спрямованих на збільшення наших спроможностей. На відміну від багатьох інших європейських держав, на відміну від членів НАТО, які захищені колективною обороною, у нас немає союзників. У нас є партнери, ми щиро дякуємо за партнерство і допомогу... Але, на жаль, ми не можемо казати про наявність зобов'язуючих домовленостей. Саме тому ми мусимо ставати міцнішими для захисту нашої безпеки, зокрема через інструменти НАТО, через інструменти програми розширених можливостей, через несправедливо забутий САР.

([Радіо Свобода](#))

Україні за майже 30 років незалежності вдалося не звернути з демократичного шляху розвитку, але і просунутися далеко на ньому вона поки що не змогла.

**Голова правління «Громадянської мережі “Опора”» Ольга
Айвазовська:**

Громадські організації мають високу репутацію та повагу, але плюралізм думок у політичному просторі забезпечує не така широка палітра представлених думок у ЗМІ, як різноманітність самих ЗМІ чи радше їхніх власників.

Зокрема, власники телеканалів перетворили їх на рупори своїх партій. А олігархи продовжують грати вирішальну роль в економіці, державній адміністрації та політичних подіях. Їхні політичні баталії між собою забезпечують мінімальний баланс сил.

(...) Проблема українських інститутів вилася в конституційну кризу, і найголовнішим пріоритетом України зараз є створення незалежної судової системи, яка буде наглядати за дотриманням законів, а найголовніше – дотримуватиметься їх сама.

У нас відбуваються реформи виживання, а не реформи розвитку. Раніше було зрозуміло, які проводити реформи – ті, які потрібні для підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Але нинішні реформи виглядають тактичними, а не стратегічними. Громадянське суспільство намагається запропонувати владі порядок денний реформ, але він зустрічає змішану реакцію влади.

(...) Нинішня влада, як і попередня, важко переживає зростання впливу громадянського суспільства і не готова сприймати його як партнера в реформах.

Найбільш успішною була децентралізація, яка триває вже шість років і поступово передає більше повноважень на місця. Щодо такої важливої реформи, як земельна, то, на думку експертки, вона проходить поки що хаотично, а населення ставиться до неї з недовірою, підозрюючи, що головні вигоди від земельної реформи отримають олігархи.

Професор дипломатії та міжнародних відносин (Університет Сетона Гола) Маргарета Бальмасада:

Інституції, які залишилися від СРСР, далі відіграють важливу роль у тому, як будуються стосунки влади в Україні. Говорячи про інституції, потрібно дивитися не лише на такі установи, як парламент і судова влада, але і на те, як здійснювалося корпоративне управління, особливо щодо колишніх державних підприємств, та на регулюючі установи, які мали б наглядати за дотриманням правил.

Після розвалу СРСР створилася ситуація, яка триває досі, коли приватні інтереси, користуючись численними лазівками в законодавстві, взяли під контроль компанії, які офіційно належать державі. Приклад такого контролю – контроль бізнесмена Ігоря Коломойського над державною компанією «Укрнафта».

Я вивчаю цю тему протягом багатьох років і можу сказати, що така ситуація призвела не лише до виведення значних коштів з-під державного контролю – це докладно описала аудиторська компанія Ernst & Young, але це призвело до зміни напрямку в індустріальному розвитку України у сфері енергетики.

Українська нафтопереробна промисловість, яка колись була важливим джерелом економічної активності та доходів, практично зникла протягом останніх 10 років. І це пов'язано з тим, що контроль над державною компанією більшість з цього часу належав Коломойському. При цьому, контролювати компанію неформально було набагато вигідніше, ніж офіційно нею володіти, тому що таким чином олігархи могли користуватися системою державних субсидій.

(...) Пострадянська приватизація у промисловості та сільському господарстві не лише розірвала зв'язок бізнесу і держави, але і зробила багатьох людей більш залежними від місцевих еліт. Це своєю чергою впливає потім на виборчий процес, бо залежними людьми легше маніпулювати. Тому ринок, який не був підкріплений ефективною державою та верховенством права не призвів до покращення матеріального стану цієї категорії людей.

Викачування грошей з держави стало можливим також і через те, що олігархи могли впливати на встановлення і (не)дотримання правил. Це сприяло появі монополій. В енергетичному секторі йдеться про отримання

контролю над таким органом, як Національна комісія з регулювання енергетики.

Ми бачимо, що навіть після 2014 р. така людина, як Рінат Ахметов, який, крім металургії, має також відношення до енергорозподільчих компаній, міг залишити за собою контроль над цією установою і змінити правила гри так, щоб контролювати третину енергетичного ринку України.

Олігархам, перш за все Ахметову, вдається маніпулювати місцевою ідентичністю для того, щоб зберегти контроль над вугільним сектором.

Плачевну соціальну та економічну ситуацію на Донбасі вони змогли обернути на підтримку собі – вони використали шахтарів для того, щоб отримати більші субсидії з Києва, а також для того, щоб отримати більшу політичну вагу в стосунках із президентами України, починаючи з Президента Леоніда Кучми. У результаті та система стосунків, яка створилася на Донбасі через роль олігархів, створила сприятливі умови для російської агресії.

Українські олігархи зацікавлені в незалежності України лише тією мірою, якою вони можуть користатися з цієї незалежності. Те, що вони видають за свою патріотичну позицію, насправді є бажанням уникнути конкуренції з боку Росії, наприклад, у сфері металургії. З іншого боку, там, де це вигідно, вони радо співпрацюють з російськими партнерами і російською державою, що у світі після 2014 р. несе для України безпекові загрози.

Наприклад, труби Харцизького трубного заводу успішно продавалися «Газпрому» Рінатом Ахметовим, незважаючи на те, що труби були потрібні для того, щоб побудувати газогін з Ямалу в обхід України. І таким чином позбавити її стратегічної ролі в транспортуванні газу у Європу. Тож олігархи – це не та сила, яка буде захищати незалежність України.

Вирішити проблему олігархії в Україні могли б чіткі правила гри та незалежні інституції, які за цим стежитимуть. Про це Україна мала б послати чіткий сигнал Європейському Союзу щодо того, як вона планує будувати свою енергетичну політику щодо ЄС і Росії, бо поки Київ просить не допустити побудови газогонів в обхід своєї території, Україна сама продовжує енергетичну співпрацю з Росією.

«Втома від України» – це той стан у ЄС, коли від України чекають чітких планів та дій, але не можуть дочекатися. Така ситуація вигідна тим у ЄС, хто хоче продовжувати співпрацю з Росією. І, по-третє, Україна має усвідомити, що світ змінився, і вона вже не є ключовою країною для транспортування газу, бо змінився європейський ринок. Цей виклик може бути ще більшим, ніж той, що пов'язаний з Росією.

Дослідниця «Нової школи соціальних досліджень» (Нью-Йоркський університет) Джесіка Пісано:

У певному сенсі Україна є більш європейською, ніж багато європейських країн. Незважаючи на масові вбивства часів радянської та нацистської окупації, Україна зберегла свій багатонаціональний та

багатомовний характер. У ній зберігається повага і підтримка інших мов, і при цьому держава намагається посилити роль української мови як спільної для своїх громадян.

Упродовж довгого часу різноманітність України трактували як слабкість, і це почало впливати не місцеву політику. Не різноманітність є слабкістю, а той спосіб, в який ми говоримо про неї, є проблемою.

Донбас – регіон, де олігархам вдалося взяти контроль над політичним, економічним і соціальним життям, і завдяки цьому контролю зманіпулювати громадською думкою так, щоб люди голосували так, як вигідно олігархам. Замість того, щоб побачити цю картину, західні соціологи йшли на поводу у російської тези про те, що люди голосували за певні ідеї та політичні союзи. Так народилася теза про «поляризацію України», про «прозахідну і проросійську частину України», що було вигідно для Росії, яка саме так представляла Україну, замовчуючи той факт, що різноманітність є нормою для великої країни.

Насправді люди в Україні розділилися не за мовою, добробутом чи регіональною ідентичністю, а за відповіддю на питання: чи треба підтримувати уряд, яким би корумпованим він не був, чи його потрібно вигнати шляхом масових протестів.

Коли на Заході продовжують обговорювати Україну в термінах поділу, то цим учасники дискусії лише відтворюють російський інструмент рефлексивного контролю, а не дають справжнє описання реальності.

Заступник голови Адміністрації Президента Петра Порошенка, політолог (Києво-Могилянська академія) Ростислав Павленко:

Зараз українська держава проходить випробування популістською політикою. Ця ситуація не унікальна для України, коли виборці покладають надії на людину з-поза системи і сподіваються, що саме вони зможуть провести ті реформи, які гальмувалися зсередини, а головне – це мало б привести до швидкого і різкого покращення стандартів життя. Дива не сталося, але не сталося і катастрофи, бо виявилось, що Україна як суспільство і як країна витримали. Уряд посилається на громадську думку як на орієнтир для своєї політики, наприклад, при встановленні «червоних ліній», які не слід перетинати на переговорах Президента Зеленського з групою «Нормандського формату». Тож громадянське суспільство відіграє важливу роль у встановленні та дотриманні владою цих «червоних ліній».

Хоча адміністрації Порошенка вдалося, з різних причин, зробити лише обмежені кроки в цьому напрямку, реформи в судовій системі, ті, що стосувалися Верховного суду та Антикорупційного суду, будуть продовжені за підтримки громадянського суспільства та західних партнерів. А наступним кроком мали б бути апеляційні та інші суди нижчої інстанції, з якими стикаються українці у своєму звичайному житті. Далеко ця реформа не просунулася, і два роки були втрачені.

Також потрібна співпраця між нинішньою владою та опозицією в регуляторній реформі, щоб туди прийшли професійні люди з доброю

репутацією, які могли б зміцнити ці інститути. Демонізація економіки, незалежні суди, зменшення адміністративного навантаження на бізнес мали б бути серед головних кроків.

Партнери України сприйняли останні кроки влади щодо боротьби з російською пропагандою більш позитивно, ніж ті кроки, які робила попередня адміністрація в Україні. Але це – лише перший крок, сигнал, який посиляє Президент Зеленський, за ним має бути справжня рішучість дати відсіч російській агресії на всіх фронтах. І забезпечити стабільність роботи українських інститутів так, щоб жоден український Президент у майбутньому, незалежно від його політичних прапорів, не зміг звернути з євроатлантичного шляху.

Великий бізнес, тобто той, що виріс із нинішньої системи, не зацікавлений у її зміні, що ж до середнього і малого бізнесу, то для нього це непосильне фінансове навантаження.

Потрібно буде ще скількись років еволюції для того, щоб українське громадянське суспільство могло покласти на свої внутрішні джерела для розвитку.

(Хвиля)

Економіст Віктор Скаршевський:

«Нафтогаз», маючи монопольний доступ до «Укргазвидобування», створив умови, коли інші гравці на ринку банкрутують, оскільки вони купують дорожчий газ.

Для побутових споживачів у «Укргазвидобування» цілком достатньо газу. «Нафтогаз» не приховує, що вони хочуть зайняти максимально великий обсяг і частку з побутових споживачів. Так, на початку запуску так званого ринку газу у «Нафтогазу» було 2 % в ринку побутових споживачів, а зараз уже майже 10 %. Вони можуть демпінгувати, вони можуть вибивати з ринку будь-якого гравця, тому що в них є постійний доступ до дешевого українського газу через «Укргазвидобування».

Якщо в Україні робити ринок енергоносіїв, то слід відкрити доступ до «Укргазвидобування», щоб можна було безпосередньо продавати.

Якщо соціальна політика держави буде спрямована на те, щоб забезпечити людей дешевим газом, то постановами Кабміну можна зробити так, що ці 14 млрд кубометрів «Укргазвидобування» йтимуть тільки населенню без будь-яких умовних ринкових маніпуляцій, а для промисловості є імпортований газ.

Тимчасово окуповані території, учасники бойових дій та тимчасово переміщені особи

Офіційна інформація

В Україні протягом минулого місяця кількість внутрішньо переміщених осіб із тимчасово окупованих територій збільшилася на понад 1,7 тис. осіб – до 1 460 806 ([Укрінформ](#)).

Станом на 22 лютого 2021 р., за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, узято на облік 1 460 806 переселенців з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим (...).

Ощадбанк продовжив дію платіжних карток внутрішньо переміщених осіб (ВПО) до 1 травня 2021 року ([Укрінформ](#)).

Банк продовжує перевипуск карток за графіком та доставляє їх до відділень. Якщо клієнт отримав SMS від Ощадбанку, то його перевипущена картка вже у відділенні. Якщо клієнт не зміг забрати свою нову картку у відділенні, то він може й надалі знімати кошти та розраховуватись своєю старою картою до 1 травня 2021 р. (...).

Кабінет Міністрів затвердив порядок використання коштів на облаштування належних умов в'їзду та виїзду на тимчасово окуповані території Донецької та Луганської областей, а також АР Крим ([Укрінформ](#)).

На лінії розмежування в Донецькій та Луганській областях встановлено сім КПВВ та три КПВВ – на адмінмежі з Кримом.

У Мінреінтеграції зазначили, що на сьогодні існує необхідність у дооблаштуванні режимної та сервісної зони КПВВ, зокрема в створенні мобільних комплексів збірно-розбірних конструкцій для надання соціальних, банківських, адміністративних та поштових послуг населенню; створення належних санітарно-гігієнічних умов, облаштування пунктів надання медичної допомоги, місць очікування та доступу до питної води тощо.

У 2020 році до Верховної Ради України надійшло майже 118 тис. пропозицій, заяв і скарг громадян, що на 39,7 тис., або в півтора рази більше, ніж у 2019 році ([Голос України](#)). (...).

Серед авторів звернень, які зазначили своє соціальне становище, переважали заяви та скарги від 3,8 тис. – від переселенців або внутрішньо переміщених осіб. (...).

9 % – звернення, що стосувалися соціального захисту учасників та постраждалих унаслідок АТО, внутрішньо переміщених осіб. (...).

Усі пропозиції, заяви і скарги громадян до Верховної Ради України розглядалися відповідно до чинного законодавства.

Обліковано 1 459 862 внутрішньо переміщені особи ([Міністерство соціальної політики України](#)).

Станом на 8 лютого 2021 р., за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, узято на облік 1 459 862 переселенці з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим.

Німеччина надасть Україні підтримку в боротьбі з COVID-19 та в подоланні наслідків пандемії у 13,1 млн євро ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Уряд Федеральної республіки Німеччина надасть Україні 13,1 млн євро для проведення енергоефективної модернізації закладів медичної допомоги, проведення закупівель сучасного базового медичного обладнання й обладнання для амбулаторної діагностики та лікування хвороби COVID-19, її наслідків на території Харківської, Дніпропетровської та Запорізької областей, а також на контрольованих урядом України територіях Донецької та Луганської областей.

Відповідні грантову та проектну угоду 8 лютого 2021 р. підписано між віце-прем'єр-міністром України – міністром з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексієм Резніковим, директором Департаменту Німецького державного банку розвитку KfW Олафом Цумелка та виконавчим директором Українського фонду соціальних інвестицій Андрієм Лактіоновим у присутності пані Посла Федеративної Республіки Німеччина в Україні Анки Фельдгузен. (...).

Також підписано додаткові угоди щодо проєктів УФСІ VI та УФСІ VII вартістю 23,4 млн євро.

З них 9 млн направлено на будівництво житла для внутрішньо переміщених осіб (13 об'єктів) та покращення інфраструктури (шість шкіл та сім дитячих садочків) у громадах, які приймають ВПО:

- у Дніпропетровській області: Кривий Ріг, Першотравенськ;
- у Донецькій області: Маріуполь;
- у Запорізькій області: Мелітополь, Ланцеве, Гуляйполе;
- у Луганській області: Сіверськодоонецьк, Новоайдар, Кременна;
- у Харківській області: Ізюм, Чугуїв.

Другий грант у розмірі 14,45 млн євро спрямовано на поліпшення умов надання медичної допомоги. Закупівля нового обладнання та енергоефективне оновлення лікарень торкнеться щонайменше 40 об'єктів у Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій областях, а також на підконтрольних уряду України територіях Донецької та Луганської областей.

Уповноважений ВРУ з прав людини Людмила Денісова взяла участь у засіданні колегії Міністерства соціальної політики ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

На колегії обговорювались результати діяльності уповноважених органів державної влади в соціальній сфері у 2020 р. та основні завдання Міністерства соціальної політики України на 2021 р. (...).

Л. Денісова також відзначила, що моніторинг дотримання прав внутрішньо переміщених осіб на соціальний захист засвідчив, що однією з найгостріших проблем залишається заборгованість із пенсійних виплат.

Уповноважений ВРУ з прав людини Людмила Денісова:

Це питання потребує комплексного вирішення. Тому запропонувала включити до проекту рішення колегії завдання Міністерству соціальної політики розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України проект концепції щодо здійснення виплат пенсій та інших соціальних допомог ВПО та громадянам, які проживають у населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення або на тимчасово окупованих територіях.

Врегульовано процедуру спрямування грантових коштів від KfW на житло для ВПО ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву (Держмолодьжитло) 15 лютого 2021 р. уклали окремий договір фінансування, яким урегулюються умови та процедура спрямування коштів від Мінреінтеграції до Держмолодьжитло як виконавця проекту щодо надання пільгового довгострокового кредиту внутрішньо переміщеним особам на придбання житла.

Так, Кабінет Міністрів України найближчим часом повинен затвердити порядок та механізм використання грантових коштів від німецького державного банку розвитку KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau – кредитна установа для відбудови).

Після цього Мінреінтеграції, німецький державний банк розвитку KfW та Держмолодьжитло повідомлять усі деталі реалізації Проекту «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» та умови отримання кредитів на придбання житла.

Європарламент привітав ініціативу України щодо розробки Стратегії розвитку та популяризації кримськотатарської мови на період до 2032 року ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Європейський парламент 11 лютого 2021 р. ухвалив резолюцію, якою затвердив доповідь щодо стану імплементації Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС.

Європейські депутати окремо привітали прагнення України розробити Стратегію розвитку та популяризації кримськотатарської мови на період до 2032 р.

Концепція зазначеного документа стратегічного планування розроблена Міністерством після консультацій з органами влади, експертами НАН України, освітянами, меджлісом кримськотатарського народу, представниками медіа, неурядових організацій, інституцій та окремими експертами, у тому числі – на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя.

Підтримка внутрішньо переміщених осіб та жителів Сходу України

4 лютого 2021 року в рамках другої фази реалізації проєкту Ради Європи в Україні «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень» було проведено перше засідання Наглядової ради ([Національна Асоціація Адвокатів України](#)).

На засіданні були підбиті підсумки роботи першої фази проєкту за період 2018–2020 рр., співпраці з національними партнерами та досягнення, яких здобуто впродовж проєктної діяльності.

У 2019 та 2020 роках уже було успішно проведено п'ять тренінгів. Загалом учасниками навчання за курсом упродовж двох років стали понад 150 адвокатів та правників з усієї країни. Більшість з учасників (126 осіб) активно проявили себе під час навчання та успішно завершили його в рамках проєкту.

Учасниками спільно організованих з Проєктом навчальних курсів були адвокати, що практикують з питань внутрішнього переміщення та у своїй роботі стикаються з певними прогалинами та колізіями чинного законодавства. Адвокатами-учасниками були надані пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів, які регулюють питання внутрішнього переміщення. Дані напрацювання були передані до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України та інших уповноважених осіб для можливого подальшого впровадження.

9 лютого 2021 року підписано Окрему угоду до Грантової та проєктної угоди між Держмолодьжитлом і Банком розвитку KfW в рамках Німецького фінансового співробітництва з Україною ([Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву](#)).

У рамках Німецького фінансового співробітництва з Україною Держмолодьжитло спільно з Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України і KfW реалізовуватиме проєкт «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб», який передбачає надання пільгового іпотечного кредиту внутрішньо переміщеним особам на придбання житла з відсотковою ставкою 3 % річних у гривні.

Про подальші дії і про деталі проєкту «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб» буде повідомлено на спільній пресконференції KfW, Держмолодьжитла і Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Проведення пресконференції заплановано навесні поточного року, після чого буде оголошено офіційний старт проєкту, а також буде офіційно роз'яснено всі деталі та аспекти щодо умов участі, порядку подання заяв для участі в проєкті тощо.

Рада пропонує заборонити перераховувати на інфляцію кредити внутрішньо переміщених осіб ([Укрінформ](#)).

Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект № 2329 «Про внесення змін до Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”» щодо звільнення внутрішньо переміщених осіб від негативних наслідків невиконання грошових зобов'язань.

За відповідне рішення проголосували 332 народних депутати.

Законопроектом пропонується доповнити Закон «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» новою статтею 92, якою, серед іншого, забороняється нараховувати штрафні санкції по зобов'язаннях внутрішньо переміщених осіб, «не застосовувати індекс інфляції за весь час прострочення виконання грошового зобов'язання та проценти річних від простроченої суми, не застосовуються інші фінансові санкції».

Одноразова грошова допомога постраждалим та внутрішньо переміщеним особам ([Кам'янська міська рада. Виконавчий комітет Кам'янської міської ради Черкаської області](#)).

Постраждалі та внутрішньо переміщені особи, які перебувають у складних життєвих обставинах, зумовлених соціальним становищем, через які особа частково або повністю не має здатності (або не набула здатності або втратила її) чи можливості самостійно піклуватися про особисте (сімейне) життя та брати участь у суспільному житті, мають право на отримання одноразової грошової допомоги.

Для одержання одноразової грошової допомоги постраждала особа чи внутрішньо переміщена особа повинна звернутися до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районної, районної в м. Києві держадміністрації (структурного підрозділу з питань соціального захисту населення виконавчого органу міської, районної у місті ради) за місцем реєстрації проживання або фактичним місцем перебування.

Президент Володимир Зеленський анонсував нову житлову програму для переселенців Донбасу ([Інформаційне агентство «Вчасно»](#)).

Нова житлова програма буде запущена вже цього року в межах «Великого будівництва», заявив глава держави на Всеукраїнському форумі «Україна 30. Інфраструктура».

Президент України Володимир Зеленський:

Житло для переселенців – це частина програми «Велике будівництво», готуються матеріали. Окремо до програми підключений «Нафтогаз». Ми будемо будувати, пропонувати формат повністю із сонячними панелями, батареями.

За його словами, програма «складна», але в цьому році її мають представити.

В Україні кількість переселенців зросла майже до 1,5 мільйона осіб (Укрінформ).

В Україні протягом минулого місяця кількість внутрішньо переміщених осіб із тимчасово окупованих територій збільшилася на понад 1,7 тис. осіб – до 1 460 806.

Про це повідомляє Укрінформ із посиланням на сайт Міністерства соціальної політики.

У повідомленні міністерства йдеться, що станом на 22 лютого 2021 р., за даними Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, узято на облік 1 460 806 переселенців із тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей та АР Крим.

За даними Мінсоцполітики, станом на 25 січня в Єдину інформаційну базу даних про внутрішньо переміщених осіб було внесено 1 459 086 осіб. (...).

Відбулося засідання наглядової ради Проєкту Ради Європи «Внутрішнє переміщення в Україні: розробка тривалих рішень» (Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву)

Проєкт реалізується в межах Плану дій Ради Європи для України на 2018–2022 рр.

Голова правління Держмолодьжитла Сергій Комнатний зазначив, що Держмолодьжитло і Проєкт РЄ пов’язує трирічна історія співробітництва, спрямованого на задоволення потреби переміщених осіб як громадян України на власне житло. За цей час організовано понад 10 важливих спільних заходів.

Було створено нову загальнодержавну житлову програму, розраховану, в тому числі, на згадану категорію осіб. Ухвалено 25 регіональних програм, де враховані потреби цієї категорії як мешканців громад.

Завдяки, в тому числі, спільній роботі за останні кілька років 1123 сім’ї внутрішніх переселенців придбали житло за програмами Держмолодьжитла.

Очільник Фонду окреслив основні виклики в житловій сфері, які залишаються актуальними і цього року:

- відсутність у держави актуальних, достовірних і систематизованих даних про потребу ВПО в житлі;
- украй недостатній фінансовий ресурс на реалізацію житлових програм;

– низька активність органів місцевого самоврядування в ухваленні програм сприяння ВПО у придбанні житла.

Внутрішньо переміщені особи можуть отримати кредит на житло (СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ).

В Україні діє програма «Статутний капітал», нею можуть скористатися внутрішньо переміщені особи віком до 35 років.

У 2019 р. на Луганщині за цією програмою кредит на жито отримали 11 родин, а 2020 р. – 16, а в цьому році – одна родина.

Директорка Луганського регіонального управління Держмолодьжитла Інеса Кіреєва:

Це кредит, він надається на 20 років з відсотковою ставкою НБУ у 6 %. Для участі в програмі необхідно зайти на сайт Держмолодьжитло, внизу є інтерактивна карта, вибираєте ту область, у якій бажаєте придбати житло, та звертаєтесь до регіонального управління.

За словами І. Кіреєвої, єдина умова – треба бути офіційно працевлаштованим або фізичною особою-підприємцем. Також існує й спеціальна державна програма отримання кредиту на житло для учасників АТО та ВПО, без вікових обмежень.

(...). Аби отримати кредит за однією з програм, необхідно заповнити анкету та подати заявку. Зробити це можна онлайн на сайті Держмолодьжитла або в регіональному управлінні. (...).

Дешеве кредитування житла на селі: держпрограма продовжиться у 2021 р. (AgroPortal.ua).

Державною програмою підтримки індивідуального житлового будівництва на селі в минулому році скористалися 1388 сімей із сільської місцевості.

У міністерстві відзначають, що в цьому році програма триває, і сім'ї можуть отримати кредит під 3 % річних.

Житель села або селища, який хоче побудувати або придбати житловий будинок, може взяти кредит під 3 % річних на 20 років, але не більше, ніж до досягнення пенсійного віку. Для молодих сімей (до 35 років) – термін кредитування до 30 років.

У рамках програми для багатодітних сімей, учасників АТО і переселенців надаються додаткові пільги.

Граничний розмір кредиту – 400 тис. грн, і він залежить від виду робіт.

Відтепер діти ВПО мають право на першочергове зарахування до закладів дошкільної освіти (Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України).

27 січня 2021 р. Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 86, якою затверджено Положення про заклад дошкільної освіти, що

визначає основні засади діяльності таких закладів (крім будинків дитини, дитячих будинків інтернатного типу).

За ініціативи Мінреінтеграції до зазначеного Положення внесено норму, що передбачає можливість дітям внутрішньо переміщених осіб та дітям зі статусом дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, гарантовано зараховуватися до закладів дошкільної освіти державної та комунальної форм власності першочергово.

Уряд і надалі спрощуватиме доступ до публічних послуг для внутрішньо переміщених осіб та інших осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Представник Уповноваженого у південних областях узяв участь у традиційній 47-й координаційній зустрічі «Стан реалізації права внутрішньо переміщених осіб» ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Представник Уповноваженого у південних областях Олександр Остапенко спільно з представниками моніторингової місії ОБСЄ та моніторингової місії ООН з прав людини в Україні взяв участь у традиційній 47-й координаційній зустрічі «Стан реалізації права внутрішньо переміщених осіб».

Зустріч відбулася за участі представників органів влади, громадських об'єднань, міжнародних неурядових організацій.

Учасники обговорили порядок організації та проведення інформаційно-просвітницької роботи в середовищі громадян серед ВПО щодо способів і засобів їхнього інформування стосовно змін у законодавстві України та захисту прав, порядку правової підтримки громадян під час пандемії, стану реалізації прав громадян в умовах процесів децентралізації та адміністративної реформи.

Представник Уповноваженого у південних областях Олександр Остапенко:

Не маючи змоги інтегруватися в приймаючих громадах (відсутність житла, належної соціальної підтримки від місцевих органів), певна частина ВПО змушена була повернутися до покинутого місця проживання, що розташоване на тимчасово окупованій території, а згодом повторно повернутись на підконтрольні території України.

Він також ознайомив учасників зустрічі з планами проведення циклів навчань з представниками новостворених ОТГ у забезпеченні інформаційних, соціально-економічних прав громадян, захисту прав дітей і родин, які опинились у складних життєвих обставинах.

Понад 400 ВПО отримають житло за рахунок субвенції з державного бюджету ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Відбулося перше у 2021 р. засідання Комісії з розгляду переліків об'єктів та заходів, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на Сході України

Так, комісією розглянуто 52 пропозиції щодо об'єктів та заходів у 14 областях України, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів субвенції, з яких схвалено 36, прийнято з доопрацюванням – сім та відхилено дев'ять пропозицій. Утім, громади, чії пропозиції не відповідали критеріям, мають два тижні на їхнє доопрацювання.

Це рішення дасть можливість придбати 127 об'єктів нерухомості площею щонайменше 6073 кв м. Таким чином житло зможуть отримати 412 внутрішньо переміщених осіб у місцевих громадах, чії пропозиції були схвалені.

(...) Наступні кроки: затвердження місцевою владою обсягів співфінансування та сум субвенції, передача даних до Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, винесення проєкту розподілу субвенції між місцевими бюджетами на розгляд Кабінету Міністрів України.

Проекти з відновлення регіону

Під час круглого столу в рамках обговорення Національної економічної стратегії-2030 відбулося обговорення економічного відновлення Донецької та Луганської областей ([Урядовий портал](#)).

Віце-прем'єр-міністр України – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков:

За розрахунками Центру економічних стратегій, втрати в Донецькій та Луганській областях становлять 375 млрд грн без урахування вартості активів, які перебувають на окупованих територіях. За оцінками Віденського міжнародного інституту, витрати на поновлення Донецької та Луганської областей перевищують 21 млрд дол... (...)

Наразі існує чотири шляхи, як залучити фінансування для економічного відновлення цих регіонів – фінансування з держбюджету, донорська допомога, отримання позик і кредитів та створення привабливого клімату для інвестицій. Покращення інвестиційної привабливості можливе шляхом створення спеціальних режимів для інвестдіяльності та ведення бізнесу.

Заступник міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України Ірина Новікова:

Ми бачимо відновлення цих територій через призму інвестування. З використанням механізмів державно-приватного партнерства, індустриальних парків та стимулювання саме приватних інвестицій.

Директор Центру економічних стратегій Гліб Вишлінський:

Ініціативи, якими ми відповідаємо на ці проблеми – це страхування військово-політичних ризиків, фінансування відновлення інфраструктури, зокрема, коштом спеціально створеного консорціумного фонду. Це також індустріальні парки, де проблеми виділення землі та підключень вирішуються державою та державним коштом, або коштом цього консорціумного фонду. І це інвестиції в соціальну інфраструктуру та житло, щоб зробити регіон більш привабливим для робочої сили.

Стратегію реінтеграції тимчасово окупованих територій та розбудови потужної системи національної безпеки і оборони було обговорено на нараді під головуванням Президента України ([Укрінформ](#)).

Держава розробляє ефективні інструменти безпечної реінтеграції тимчасово окупованих територій. Цей процес включатиме створення міжнародної коаліції для підтримки зусиль нашої держави щодо відновлення територіальної цілісності на всіх переговірних майданчиках, поновлення переговорів на міжнародному рівні щодо деокупації Криму, реінтеграцію дітей і молоді, напрацювання механізмів вирішення житлових проблем, забезпечення інформаційного суверенітету, доступу до адміністративних послуг мешканців тимчасово окупованих територій.

Також ішлося про зміцнення української армії, яка функціонуватиме відповідно до принципів, норм і стандартів держав – членів НАТО.

Президент дав доручення міністру оборони Андрію Тарану напрацювати чіткий план комплектації Збройних сил зразками нової та якісно відремонтованої техніки, терміни розбудови професійної армії. Глава держави також наполягає на забезпеченні всіх категорій військовослужбовців ЗСУ високою заробітною платою та напрацюванні чіткої програми забезпечення житлом усіх військових, які цього потребують.

Віце-прем'єр-міністр України – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков під час зустрічі з міністром закордонних справ Литви Габріелюсом Ландсбергісом розповів про Стратегію економічного розвитку Донецької і Луганської областей ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

За словами Олексія Резнікова, Стратегія включатиме розвиток областей такими шляхами: шляхом створення умов залучення внутрішніх та зовнішніх інвестицій, фінансування розвитку за рахунок державного бюджету, фінансування за рахунок міжнародних донорів та організацій, залучення кредитних коштів.

Ключова мета Стратегії – через залучення інвестицій забезпечити сталий розвиток громад.

Віце-прем'єр також розповів про основні засади проекту закону України «Про державну політику перехідного періоду».

Вице-прем'єр-міністр України – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков:

Це дуже об'ємний документ, який по суті є рамковим. Проте головним є те, що ми розпочали національний діалог щодо того, як і що ми повинні робити як держава після деокупації Криму та окремих районів Донеччини з Луганщиною. Звісно, питання виборів, амністії та відповідальності, конвалідації та інші мають бути врегульовані окремими законами. Але наша мета – окреслити все необхідне і визначити напрямки. Понад 160 респондентам надіслано драфт проєкту закону, у тому числі посольствам різних країн. Після отримання й опрацювання пропозицій і рекомендацій від громадських організацій, у тому числі гуманітарних і правозахисних, від міжнародних партнерів, різних інституцій, буде оприлюднено доопрацьований документ.

Опікування населенням тимчасово окупованих територій

Міністерство освіти й науки в межах реалізації ініціативи Президента щодо сприяння молоді з тимчасово окупованих територій України при вступі до закладів вищої освіти запроваджує пілотний проєкт безоплатних підготовчих курсів для дітей з окупованих територій ([Укрінформ](#)).

Міністр освіти та науки Сергій Шкарлет:

Ми прагнемо залучити якомога більше дітей, які завершили навчання в закладах загальної середньої освіти на тимчасово окупованій території після квітня 2014 р., до навчання в Україні. Пілотний проєкт діятиме протягом 2021–2022 рр. у дев'яти закладах вищої освіти. У цих ЗВО розташовані освітні центри «Донбас – Україна» і «Крим – Україна», які допомагатимуть вступникам із ТОТ подавати необхідні документи для навчання на підготовчих курсах.

За даними міністра, набір на курси вже розпочався, навчання відбуватиметься за очною, змішаною або дистанційною формами.

Заклади вищої освіти мають сприяти на період навчання забезпеченню слухачів підготовчих курсів місцями в гуртожитку.

Представник Уповноваженого Ірина Верігіна обговорила з першим проректором ХДАЕУ питання реалізації вступної компанії у 2021 році для молоді з тимчасово окупованих територій України ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Представник Уповноваженого з дотримання прав жителів АР Крим та м. Севастополя Ірина Верігіна провела робочу зустріч із першим проректором Херсонського державного аграрно-економічного університету Вікторією Грановською.

Під час зустрічі були обговорені питання реалізації вступної компанії у 2021 р. для молоді з тимчасово окупованих територій України через освітні центри «Крим – Україна» та «Донбас – Україна».

Так, у 2021 р., як і в минулому, можливість вступу до вищих навчальних закладів на підконтрольній частині України для абітурієнтів з тимчасово окупованих територій здійснюватиметься без складання ЗНО.

Через освітній центр «Крим – Україна» до Херсонського державного аграрно-економічного університету на навчання вступило близько 100 осіб з тимчасово окупованих територій України АР Крим. Студентам надана можливість проживати в гуртожитках на пільгових умовах.

При цьому у 2020 р. охочих вступити до навчального закладу було більше, але у зв'язку з обмеженнями у праві виїзду з території АР Крим, введеними окупаційною владою, не всі змогли виїхати з тимчасово окупованої території та реалізувати своє конституційне право на отримання вищої освіти.

Під час зустрічі було порушено проблему відсутності механізму реєстрації місця проживання жителів тимчасово окупованих територій АР Крим, оскільки це ускладнює отримання довідки внутрішньо переміщеної особи.

За наслідками зустрічі сторони домовилися про подальшу співпрацю та створення інформаційно-просвітницького центру з прав людини при Херсонському державному аграрно-економічному університеті.

В Україні змінилися правила підтвердження трудового стажу за період роботи в ОРДЛО ([Новини Донбасу](#)).

Пенсійний фонд України прийняв зміни, які регулюють порядок підтвердження стажу за періоди фактичної роботи в районах, які нині тимчасово непідконтрольні українській владі.

Начальник Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області Наталія Рад:

Ідеться про ті періоди роботи до 1 січня 2004 р., про які є неточні записи в трудовій книжці, або вони відсутні, або є такі записи, які не можна використовувати для прийняття рішення про призначення виплати. Такі періоди роботи можуть підтверджуватися зараз, з прийняттям цього порядку, спеціально створеними при головних управліннях Пенсійного фонду України комісіями, які приймають документи для розгляду цього питання і виносять рішення.

(...) Документи подаються заявником у будь-який територіальний підрозділ органу Пенсійного фонду незалежно від території обслуговування. Документи можуть також бути подані і законним представником заявника.

Начальник Головного управління Пенсійного фонду України в Донецькій області Наталія Рад:

І що важливо – розуміти, що періоди роботи на непідконтрольною територією можуть також підтверджуватися свідками. Існує порядок, при

якому свідок повинен дійсно мати підтвержені документально періоди роботи на даному підприємстві, що не викликають сумнівів. І цей період повинен збігатися з тим, на який для зарахування претендує заявник.

Електронні сервіси для ВПО та мешканців ТОТ увійдуть до національних проєктів з цифровізації ([Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України](#)).

Міністерство цифрової трансформації України презентувало Публічний каталог із 94 проєктами розбудови цифрової держави, які будуть реалізовані протягом трьох років.

До презентованого Публічного каталогу також увійшли проєкти, які забезпечать доступні й комфортні умови доступу до адміністративних та інших публічних послуг внутрішньо переміщеним особам та громадянам України, які вимушено проживають в окупації, а також сприятимуть реінтеграції тимчасово окупованих РФ територій України – частин Донецької та Луганської областей і АР Крим та м. Севастополь.

Заступник міністра Мінреінтеграції Снавер Сейтхалієв:

Розробка цих сервісів украї важлива для людей, які проживають на тимчасово окупованих територіях Донеччини і Луганщини та АР Крим і міста Севастополя. Сьогодні уряд робить кроки, які дозволять забезпечити нашим громадянам, які є заручниками окупаційного російського режиму, та ВПО доступність та швидкіе отримання всіх необхідних для них послуг, у тому числі і в електронному форматі. Наразі на порталі та у застосунку «Дія» вже доступна низка таких послуг: довідка ВПО, «єМалятко», Гід з державних послуг. Я маю надію, що Мінреінтеграції спільно з Мінцифри збільшать кількість таких електронних послуг уже найближчим часом

(...) Мешканці тимчасово окупованих територій зможуть у дистанційному режимі через портал «Дія» надавати дані про народження дитини, а органи державної реєстрації актів цивільного стану отримають можливість вносити цю інформацію до державних реєстрів, аби уникнути ризику подальшого безгромадянства дитини.

Ініціативи регіональних владних структур та громадських організацій

Переселенка з Горлівки Наталя Лук'янова відкрила власну сироварню у Сіверську, що на Донеччині ([Укрінформ](#)).

Сироварінням Наталя почала займатися три роки тому. Почала варити сири за власними рецептами, змінивши професію інженера-електрика на сировара після переїзду з тимчасово окупованої Горлівки до Сіверська.

Відкрила виробництво за грантові кошти та власні заощадження (...).

Наталя разом із дрібними виробниками іншої продукції відкрила крамницю у Слов'янську, де продає власну продукцію. У її планах відкрити такі магазини у Харкові та Києві.

У Миколаєві регіональний координатор Уповноваженого провів виїзний прийом громадян на базі міського центру підтримки ВПО та ветеранів АТО ([Уповноважений Верховної Ради України з прав людини](#)).

Регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Миколаївській області Вадим Жепало провів виїзний прийом громадян на базі Миколаївського міського центру підтримки ВПО та ветеранів АТО.

Під час прийому до регіонального координатора звернулися двоє громадян, які мають статус внутрішньо переміщених осіб, щодо дискримінації керівником підприємства за ознакою належності до зазначеної категорії осіб та щодо прогалин у законодавстві з питань квартирного обліку. Заявникам надані ґрунтовні консультації та роз'яснення, від них прийняті звернення та передані на розгляд Уповноваженого ВРУ з прав людини.

Виїзні прийоми у Миколаївському міському центрі підтримки ВПО та ветеранів АТО відбуваються щосередини з 10.00 до 12.00 години, у т. ч. засобами онлайн-комунікації, з попереднім інформуванням клієнтів Центру, а також можливістю попереднього запису.

Львівська обласна рада затвердила Комплексну програму соціальної підтримки учасників АТО/ООС ([Турківська районна державна адміністрація](#)).

(...). Під час сесії депутати обласної ради підтримали Комплексну програму соціальної підтримки учасників АТО та їхніх родин, бійців-добровольців АТО, а також родин Героїв Небесної Сотні. На її реалізацію скерують понад 41 млн грн.

За словами т. в. о. директора департаменту соціального захисту населення Львівської ОДА Віктора Степанюка, зараз на Львівщині є близько 20 тис. демобілізованих учасників ООС.

Серед основних напрямів програми є забезпечення на умовах співфінансування житлом учасників АТО (ООС), зокрема, цього року на таких умовах планується закупити 40 квартир. Також програма передбачає надання адресних грошових допомог, відшкодування витрат родинам Героїв Небесної Сотні на житлово-комунальні послуги, робитиметься акцент на надання такої соціальної послуги, як психологічна підтримка та подолання наслідків травмуючих подій учасників АТО (ООС).

Серед заходів Комплексної програми – також підтримка бійців АТО серед внутрішньо переміщених осіб.

У низці міст Донеччини планується придбати орієнтовно 49 квартир для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб ([Донецька обласна державна адміністрація](#)).

З метою забезпечення внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) житлом, постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.2017 № 769 затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на Сході України (далі – Порядок).

На сьогодні, відповідно до вищевказаного Порядку, у містах Авдіївка, Бахмут, Добропілля, Краматорськ, Маріуполь, Лиман, Покровськ, Слов'янськ, та у Великоновосілківському районі і Сіверській ОТГ придбана 261 квартира, у тому числі у 2020 р. придбані 37 квартир на суму 14756,4 тис. грн. Зазначені квартири надані ВПО для тимчасового проживання.

Законом України «Про державний бюджет України на 2021 рік» за бюджетною програмою «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на Сході України» передбачено видатки у сумі 125 млн грн.

У поточному році, крім вищезазначених міст, планують узяти участь у покупці квартир для тимчасового користування ВПО в містах Торецьк, Вугледар, а також в Андріївській ОТГ, Іллінівській ОТГ, Соледарській ОТГ.

У 2021 р. планується придбати орієнтовно 49 квартир.

Вінницька громадська організація Об'єднання переселенців «Спільна справа» за підтримки міськради побудували житловий комплекс для ВПО ([Переселенці](#)).

Близько 350 родин виявили бажання взяти участь у житлово-будівельному кооперативі. Фактично, для реалізації цього проєкту залучено всі можливі сторони: представників державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій та власне ВПО. На основі тристоронньої угоди, у січні 2020 р. Вінницька міськрада надала земельну ділянку для будівництва 7-поверхового 105-квартирного будинку, а в лютому – 1 100 000 грн для розроблення проєктно-кошторисної документації. І це ще не все!

Крім земельної ділянки та фінансів, було надано пільгове кредитування, забезпечено технічну підтримку та сприяння у підведенні комунікацій. А також будівництво підтримав Офіс Президента України. У вересні 2020 р. проєктно-кошторисна документація отримала позитивний звіт державної експертизи і у листопаді 2020 р. розпочато будівництво. Наразі ведуться фундаментні роботи. (...).

Волочиська міська рада затвердила рішення № 421 «Про затвердження Програми забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб на 2021 рік» ([Волочиська міська територіальна громада](#)).

Керуючись Житловим кодексом Української РСР, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» (...), міська рада вирішила затвердити Програму забезпечення тимчасовим житлом внутрішньо переміщених осіб на 2021 р. (далі – Програма).

Програма спрямована на забезпечення житловими приміщеннями з фонду житла для тимчасового проживання громадян вказаної категорії, які перебувають на обліку громадян, які потребують надання житлового приміщення з фонду житла для тимчасового проживання у Волочиській міській територіальній громаді.

Станом на 01.02.2021 р. у Волочиській міській територіальній громаді зареєстровано 65 внутрішньо переміщених осіб, з них на квартирному обліку перебувають шість сімей.

Фінансове забезпечення Програми здійснюється за рахунок коштів державного та міського бюджетів, виходячи з фінансових можливостей бюджетів на відповідний бюджетний період.

Київська міська рада прийняла рішення про утворення комунальної бюджетної установи «Київський міський інформаційно-просвітницький центр «Крим – це Україна» ([КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА](#)).

Центр займатиметься інформаційно-консультативною підтримкою внутрішньо переміщених осіб з Автономної Республіки Крим, які проживають у столиці. Ідеться про адаптацію таких осіб, інтеграцію в громаду міста Києва, взаємодію з органами державної влади та органами місцевого самоврядування столиці.

За переконанням депутатського корпусу Київради, створення єдиного центру сприятиме відродженню та розвитку української громади Криму, розвитку культури корінних народів України та національних меншин Криму.

Комісія з житлових питань у міській раді Кропивницького продовжує формувати чергу на отримання квартир ([Кропивницька міська рада](#)).

16 лютого у Кропивницькій міській раді відбулось перше засідання оновленого складу громадської комісії з житлових питань під головуванням керуючої справами виконавчого комітету міської ради Світлани Балакіревої. Члени комісії розглянули дев'ять питань порядку денного.

За заявами громадян щодо взяття їх на квартирний облік комісія розглянула документи внутрішньо переміщеної особи, яка захищала незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, сімей учасників бойових дій, які потребують першочергового поліпшення

житлових умов, дітей та осіб, позбавлених батьківського піклування з включенням їх до позачергової черги. (...).

Вебінар із забезпечення якості вищої освіти ([Донецький державний університет управління](#)).

Нині у виші триває активна стадія проєкту «Імплементация системи забезпечення якості освіти через співробітництво університету-бізнесу-уряду у ЗВО» (EDUQAS) за програмою Erasmus+.

Завідувач кафедри туризму Андрій Стойка:

Саме реалізація проєкту EDUQAS сформувала в університеті критичну масу фахівців та експертів, які втілюють в Університеті управління європейські підходи до забезпечення якості вищої освіти

Консультаційне бюро у Мар'їнці допомагає мешканцям та ВПО ([Інформаційне агентство «Вчасно»](#)).

У Мар'їнці, що на Донеччині, розташованої вздовж «лінії зіткнення», відтепер працює Консультаційне бюро «Довіра», яке активно надає послуги не лише місцевим жителям, а й внутрішньо переміщеним особам..

КБГ «Довіра» забезпечує повний спектр консультаційних послуг з надання правової та соціально-психологічної допомоги, надає інформацію та консультації в надзвичайних ситуаціях, посилює правову захищеність місцевих мешканців та ВПО. За два місяці спеціалісти Бюро надали понад 300 консультацій, із них: 175 – юридичні, 69 – адміністративні, 73 – психологічні. (...).

Також, крім консультацій, спеціалісти Бюро допомагають людям у виготовленні технічних паспортів, проводять експертну оцінку всіх видів майна, допомагають з оформленням паспорту прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності.

Громадська активістка Юлія Мокра:

Ми дуже вдячні Програмі ООН із відновлення та розбудови миру за всебічну підтримку такої ініціативи. Віднині потреба місцевих жителів та ВПО в належних консультаційних послугах – забезпечена. Щодня ми спостерігаємо, як мешканці стають більш інформованими та обізнаними у сфері захисту власних прав, і це додає нам сил та мотивації допомагати людям і надалі. (...).

Проєкт реалізується ГО «СК КОЗАК» за організаційної підтримки ГО «Взаємодія-Плюс» у межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки урядів Данії, Швейцарії та Швеції.

Програму ООН із відновлення та розбудови миру реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).

Програму підтримують 12 міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії.

Підсумки-2020: державні соціальні допомоги та інші виплати ([Сумська міська рада. Департамент соціального захисту населення](#)).

Понад 4,5 тис. внутрішньо переміщених осіб зі Сходу України та тимчасово окупованого Криму обліковуються в Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб територією громади, з них 172 особи за отриманням такої довідки звернулися вперше. Тільки 1 314 внутрішньо переміщених осіб звернулися за оформленням адресної допомоги для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг, якої протягом року виплачено на 15,3 млн грн.

(...) У листопаді 1 376 внутрішньо переміщеним особам в автоматичному режимі, без звернення даних громадян, подовжено на період дії карантину, тобто по 31.12.2020 року, виплату щомісячної адресної допомоги на проживання, надалі, 646 сім'ям – подовжено її виплату вже на січень – лютий 2021 р. Станом на 01.01.2021 р. 1595 внутрішньо переміщених осіб (905 сімей) отримували таку допомогу.

Щотижня працювала комісія з призначення (відновлення) всіх соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам. Проведено 50 засідань, на яких розглянуто справи щодо 1 343 внутрішньо переміщених осіб, з яких із 1 337 прийнято позитивне рішення.

Враховуючи прийнятий Верховною Радою України Закон України (законопроект № 3275), яким передбачено на період дії карантину (...) заборону здійснення перевірок фактичного місця проживання внутрішньо переміщених осіб і дозволено відповідній комісії приймати рішення без акта обстеження матеріально-побутових умов сім'ї. Тому державними соціальними інспекторами складено лише 379 актів, що підтверджують фактичне проживання внутрішньо переміщених осіб, що становить 28 % від кількості заяв, поданих на розгляд комісії.

Понад 316 тисячам жителів Луганщини підвищені пенсії у 2020 році ([Луганська обласна державна адміністрація. Обласна військово-цивільна адміністрація](#)).

Нарахування та виплата пенсій у регіоні здійснюється 339,1 тис. пенсіонерів, у тому числі 148,4 тис. внутрішньо переміщених осіб.

На фінансування пенсійних виплат спрямовано 17,3 млрд грн (...).

Інформація щодо управління праці та соціального захисту населення за січень 2021 року ([Краматорська міська рада](#)).

З держбюджету надійшло фінансування у розмірі 61 057 751,35 грн, у тому числі перераховано:

– щомісячна адресна допомога внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання – 8284651,43 грн (...).

Відділом з роботи з внутрішньо переміщеними особами протягом січня прийнято та видано довідки про взяття на облік як внутрішньо переміщених осіб 83 особам, призначено адресну допомогу внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг 502 сім'ям.

Долями переселенців на Сумщині опікується служба зайнятості ([Сумський обласний центр зайнятості](#)).

Директор обласного центру зайнятості Володимир Підлісний:

Протягом 2020 р. послуги Сумської обласної служби зайнятості отримували 264 внутрішньо переміщених особи.

Попитом користувалися такі послуги служби зайнятості, як громадські та інші роботи тимчасового характеру, професійне навчання та перенавчання на базі Сумського центру професійно-технічної освіти.

На сьогодні статус безробітного мають 88 внутрішньо переміщених осіб, із них 64 особи отримують допомогу з безробіття, середній розмір якої становить 2 344 грн.

Служба зайнятості інформує про стан ринку праці Хмельниччини у січні 2021 року ([Хмельницький обласний центр зайнятості](#)).

(...). Надання послуг учасникам АТО (ООС) та ВПО. Послугами центрів зайнятості області скористалося 793 демобілізованих військовослужбовців – учасників антитерористичної операції, які набули статус безробітного. Також на обліку перебувало 62 безробітних серед вимушено переміщених із тимчасово окупованої території України та районів проведення АТО.

Станом на 1 лютого 2021 р. кількість зареєстрованих безробітних становила 18,5 тис. осіб, у тому числі 461 військовослужбовець – учасник АТО (ООС), 56 осіб серед внутрішньо переміщених.

Координаційна зустріч з міжнародними донорськими організаціями з питань розвитку професійної (професійно-технічної) освіти Запорізької області ([Департаменту освіти і науки Запорізької облдержадміністрації](#)).

Четвертого лютого 2021 р. в онлайн-режимі відбулася Координаційна зустріч з міжнародними донорськими організаціями з питань розвитку професійної (професійно-технічної) освіти Запорізької області за участю представників Програми EU4Skills: Кращі практики для сучасної України, Програми ООН із відновлення та розбудови миру, Проекту USAID «ЕКОНОМІЧНА ПІДТРИМКА СХІДНОЇ УКРАЇНИ» (ЕРА), Проекту «Сприяння економічній участі вразливих груп населення, включно з внутрішньо переміщеними особами, в регіоні Азовського моря».

Учасники засідання обговорили заходи, що проводяться міжнародними організаціями для розвитку професійної освіти Запорізького регіону, та презентували мету та форми роботи проєктів...

Проєкт із розвитку бізнес-навичок почав працювати в Запорізькій області з жовтня 2020 р. та розрахований на чотири роки. Мета проєкту – підтримка молоді 18–23 років через розвиток підприємництва шляхом надання грантів закладам професійної (професійно-технічної) освіти.

За результатами зустрічі учасники засідання вирішили створити єдиний координаційно-інформаційний простір усіх проєктів, дотичних до реформи або системи професійної (професійно-технічної) освіти в Запорізькій області, з метою консолідації зусиль та координації дій.

В ДонНТУ триває капітальний ремонт у рамках міжнародного проєкту «EDUTIP» ([Донецький національний технічний університет](#)).

У Донецькому національному технічному університеті триває активна фаза реалізації міжнародного проєкту EDUTIP (Енергоефективний цифровий університет для промоції технічних інновацій).

EDUTIP – це трирічний міжнародний проєкт, що отримав фінансування в рамках програми «Підтримка ЄС переміщеним вищим навчальним закладам на Сході України». Одним із його напрямів є капітальний ремонт університетського містечка, а також проведення енергоефективної модернізації.

Так, наприкінці 2020 р. були розпочаті роботи на території третього навчального корпусу, а днями підрядна організація взялася і за центральний корпус. Завершення ремонту планується вже цієї весни – до святкування університетом свого сторіччя.

У Маріуполі визначили необхідні компетенції для майбутніх випускників ([Маріупольська міська рада](#)).

У рамках проєкту EduSpace було проведено опитування роботодавців щодо запиту на освітні програми. У ньому взяли участь представники місцевої влади, бізнесу та громади. Вони оцінили необхідні критерії випускників із вищою освітою для успішного працевлаштування.

У дослідженні взяли участь 53 експерти з боку представників підприємств, установ, організацій, які є потенційними працедавцями. (...) Як найважливіші критерії були позначені: рівень володіння комп'ютером (94,4 %), іноземною мовою (83 %), що мають відношення до hard skills, та комунікативні навички (96,2 %) і лідерські здатності (83%), які належать до soft skills. (...)

Задля підвищення конкурентоспроможності молоді на ринку праці експерти вважають необхідним не лише налагодження системної співпраці з потенційними роботодавцями, а й зміну підходів до організації навчання й викладання. У першу чергу, за рахунок посилення практичної складової

навчання, запровадження спеціалізацій та поглибленої профільної підготовки.

Також опитувані виокремили «дефіцитні» у місті професії. До них належать медики, інженери і технічні спеціалісти, фахівці у сфері ІТ, високих технологій, управлінці / менеджери (проектні, інвестиційні, кризові) та офісні працівники-діловоди, референти, вчителі (особливо STEM-циклу).

Проект EduSpace реалізується Консорціумом у складі Донецького державного університету управління, Донецького юридичного інституту Міністерства внутрішніх справ України, Університету Генуї (Італія), виконкому Маріупольської міської ради в партнерстві з ГО «Фонд розвитку Маріуполя» та «Зелений центр МЕТІНВЕСТ», у межах Програми Європейського Союзу «Підтримка ЄС переміщеним вищим навчальним закладам на Сході України».

На Запоріжжі стартує проєкт «СИЛА» ([Запорізька обласна державна адміністрація](#)).

5 лютого начальниця Управління молоді, фізичної культури та спорту ОДА Наталія Власова провела зустріч із регіональною координаторкою благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізейшен суппорт сервісез”» Анастасією Перепелицею щодо початку реалізації проєкту «СИЛА» (Єднання через спільні дії молоді) в Запорізькій області з метою створення належних умов для інтеграції молоді серед внутрішньо переміщених осіб.

Метою проєкту також є сприяння згуртованості громад Донецької, Луганської, Харківської, Дніпропетровської та Запорізької областей та допомога в залученні молоді до розробки місцевих та національних проєктів/програм інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

Програму втілює в життя Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів у партнерстві з благодійним фондом «Стабілізейшен Суппорт Сервісез» упродовж наступних двох років за підтримки Державного департаменту США.

Оформлення пенсійних виплат внутрішньо переміщеним особам ([Головне управління Пенсійного фонду України в Одеській області](#)).

На 1 січня 2021 р. в Головному управлінні Пенсійного фонду України в Одеській області обліковується близько 8,5 тис. внутрішньо переміщених осіб із тимчасово окупованих територій Донецької, Луганської областей та АР Крим.

Після приїзду на нове місце проживання таким особам необхідно отримати Довідку про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи. Підставою для постановки на облік є проживання на тимчасово окупованій території або в районі проведення антитерористичної операції.

Соціальний захист дітей ВПО (Соціальний захист Харкова. Сайт Департаменту соціальної політики Харківської міської ради).

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 268 «Про затвердження Порядку надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів» (зі змінами) центрами соціальних служб м. Харкова законним представникам дитини надаються висновки оцінки потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах (у 2020 р. видано висновки та надано соціальні послуги за державними стандартами 276 сім'ям відносно 374 дітей).

«Карітас Маріуполь» оголошує конкурс мікрогрантів для громад (Карітас України).

БФ «Карітас Маріуполь» оголошує конкурс мікрогрантів для громад, що опинились в зоні збройного конфлікту, внутрішньо переміщених осіб та громад, які прийняли ВПО.

Мета конкурсу – підтримка громад, що постраждали від збройного конфлікту на Сході України, сприяння адаптації внутрішньо переміщених осіб до нових життєвих обставин, створення сприятливих умов для інтеграції внутрішньо переміщених осіб до місцевих громад за новим місцем проживання, розвиток локальних громад.

Участь у проекті можуть брати фізичні особи, громадські організації та ініціативні групи, що проживають у м. Маріуполь, та прилеглих до міста районах (Мангушський, Нікольський, Волноваський).

Розмір гранту становить 20 400 грн. Гранти надаються на конкурсній основі. Заявки приймаються до 31.03.2021.

Ініціатива реалізується за фінансової підтримки уряду Німеччини в рамках проекту «Створення соціальних центрів для посилення можливостей подолання труднощів та розвитку потенціалу самопомогі постраждалих від конфлікту людей і громад в Україні» за підтримки Карітасу Німеччини та Карітасу України.

Дніпропетровщина: навчать фермерства безкоштовно (Голос України).

Набути навичок для заняття сільськогосподарським бізнесом запрошують жителів Дніпропетровщини.

У лютому для них стартує безплатний онлайн-курс «Школа фермерства 2.0». Проект реалізують Товариство з міжнародної співпраці GIZ за дорученням уряду Німеччини та громадська організація «Покоління «ЗЕД».

Протягом двох тижнів щовечора проводитимуться двогодинні тематичні вебінари. Слухачі можуть обрати найцікавіший для них модуль чи навіть кілька. Наприклад, птахівництво, бджільництво, садівництво й виноградарство, зернові й технічні культури, основи агрокооперації. Насамперед організатори планують підтримати переселенців, яким надано пріоритетне право при зарахуванні.

Новини з соціальних мереж

([Дмитро Гордон](#))

Журналіст Дмитро Гордон:

Новий аеропорт на Донбасі побудують для громадянської авіації, повідомив Президент України Володимир Зеленський.

([Денис Шмигаль](#))

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Економічний розвиток Донецької і Луганської областей та реінтеграція тимчасово окупованих територій України – важлива тема на порядку денному уряду. Вона також лягла в основу Національної економічної стратегії до 2030 р., у рамках обговорення якої минулої п'ятниці відбувся круглий стіл на цю тему.

Реалізація стимулюючих механізмів, що створюватимуть особливі економіко-правові умови для інвестицій, зокрема, широке використання механізмів державно-приватного партнерства, створення та розвиток індустріальних парків зі спеціальним режимом інноваційно-інвестиційної діяльності – це важливий компонент для економічного розвитку як підконтрольних територій, так і для реінтеграції тимчасово окупованих. Ідеться про створення привабливого образу територій, які є базисом для розвитку як бізнесу, так і для самореалізації звичайних людей.

([Луганська обласна державна адміністрація](#))

Протягом минулої доби, 22 лютого, піротехнічними розрахунками ГУ ДСНС України в Луганській області обстежено 3 га території у Попаснянському та Станично-Луганському районах.

Загалом виявлено та вилучено 60 одиниць вибухонебезпечних предметів. А саме: 33 артилерійських снаряди, 19 мінометних мін, 12 гранат та два інженерних боєприпаси...

([Луганська обласна державна адміністрація](#))

Президент України Володимир Зеленський повідомив, що цього року планується знайти місце для будівництва та почати проектування аеропорту, який забезпечив би цивільне авіасполучення для Донецької та Луганської областей. Про це він розповів під час інтерв'ю українським телеканалам у межах Всеукраїнського форуму «Україна 30. Інфраструктура».

«Ми могли б відкрити Маріупольський аеропорт, відновити та оновити його, але сьогодні військові говорять, що це небезпечно», – сказав глава держави, відповідаючи на запитання, чи розглядається відновлення авіасполучення з Маріуполем Донецької області.

Президент розповів, що запропонував керівництву профільних відомств вирішити питання проблемних напрямків, зокрема авіасполучення з Донбасом.

«Між Луганською та Донецькою областями зараз будуть знаходити також точку, і в цьому році ми почнемо проектування нового аеропорту для цих двох областей», – зазначив Володимир Зеленський.

(Луганська обласна державна адміністрація)

Для навчальних закладів області закуплено обладнання на п'ять STEM-лабораторій, чотири кабінети фізики та п'ять кабінетів математики

Про це повідомлено під час онлайн-наради, яку проводило Міністерство освіти і науки України....

(Луганська обласна державна адміністрація)

Заступник голови облдержадміністрації Катерина Безгинська взяла участь у засіданні «круглого столу» щодо початку реалізації проекту «Норвегія – Україна. Професійна адаптація. Інтеграція в державну систему» (NUPASS) у Луганській області.

У режимі відеоконференції учасники обговорили важливість професійної та соціальної адаптації військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей у Луганській області. За словами К. Безгинської, в області дуже велика кількість ветеранів війни, з яких майже 10 тис. ветеранів АТО/ООС, з них майже 1800 – жінки і дві тисячі осіб, які мають інвалідність. «Для нас дуже важливі такі проекти, щоб вразливі категорії населення адаптувалися як у соціальному чи правовому напрямку, так і в професійному, та змогли повернутися в мирне життя», – сказала вона.

Зазначимо, що цей проект буде реалізовано на Луганщині на базі Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, який є одним із найкращих в області.

Зазначимо, метою проекту є професійна і соціальна адаптація військовослужбовців, ветеранів війни та членів їхніх сімей і сімей загиблих. Під час соціальної адаптації учасники проекту отримають допомогу у правовій, психологічній адаптації, а також сприяння в працевлаштуванні та організації власного бізнесу. Це завдання вирішують громадські організації, фонди, державні установи, місцева адміністрація та підприємства малого бізнесу. Координатор в Україні – Міжнародний фонд соціальної адаптації. Проект фінансується Міністерством закордонних справ Норвегії за участю українських партнерів. З початку реалізації проекту в Україні в ньому було задіяно 39 міст та понад 20 вищих навчальних закладів...

Експертний погляд

(Укрінформ)

Політолог, керівник Центру політичного аналізу «Пента»

Володимир Фесенко:

Ми повільно повертаємося до ситуації, яка була до кінця липня. Де-факто, можна казати про те, що угода 22 липня вже не працює. Уже починаючи з вересня, були локальні, поодинокі порушення. А перелам відбувся в січні, коли порушень стало набагато більше.

(...) ТКГ регулярно збирається на засідання. Зрештою, коли виникають чергові загострення, то можуть збиратися навіть позачергово. Українська сторона часто ініціює аналогічні речі. Себто, таке відбувалося вже й раніше. Як буде цього разу, залежатиме не тільки від України. Зрештою, й не від ОБСЄ. Саме з боку РФ та проросійських бойовиків це постійно блокується.

Локальні загострення можуть бути. Можливе відновлення боїв за нейтральну смугу. На повномасштабну війну росіяни не підуть, бо це потребує додаткових та великих ресурсів, а їм зараз не до цього. Один із факторів – це пандемія, а також наслідки, до якої вона призвела.

Це далеко не перша така поїздка (поїздка Зеленського з послами G7 на Донбас. – Ред.). Зеленський уже декілька разів возив на передову як послів «Великої сімки», так і представників багатьох міжнародних організацій, а ще й деяких своїх гостей серед закордонних лідерів, як от президента Швейцарії. Вважаю, це дуже правильна тактика. Розумієте, коли люди перебувають на передовій, коли вони бачать, що війна не припинилася – це важливо. Це впливає на емоції, а через емоції – на політичні кроки. Це дає послам більше розуміння української позиції. Президент України фактично за руку їх приводить і демонструє, що проблема війни для України залишається надактуальною. Вони бачать наших поранених, наслідки ворожих обстрілів – і вони відчувають, що ситуація загострюється, що РФ, попри всі обіцянки, у черговий раз порушує перемир'я.

Політолог, активіст Руху опору капітуляції (РОК) Дмитро Сінченко:

Попри неодноразове оголошення перемир'я, його умов окупанти ніколи не дотримувались. Тому ми можемо говорити про тимчасове зниження інтенсивності бойових дій, яке було в останні кілька місяців, але не більше. Нині інтенсивність знову зростає. Наскільки вона зросте і скільки це триватиме – передбачити важко. Але перемир'я не зірвано, бо його й не було.

Перспектива ТКГ залежить від того, наскільки далеко зможе зайти Зеленський у своєму протистоянні з Медведчуком і ще від зближення з новим керівництвом США. Якщо Президент дійсно зможе перейти умовну точку неповернення у стосунках із Путіним, то зрозуміло, що ТКГ більше не працюватиме, а на фронті буде нове загострення. Можливо, це призведе до

створення нового формату переговорного процесу. Але це зможе стати наслідком або наступу, або відступу української армії. Без зміни ситуації на фронті ніяких змін у переговорах не відбудеться.

Ніякого перемир'я не було. Було зменшення інтенсивності бойових дій. Сьогодні відбувається збільшення цієї інтенсивності. Але я не думаю, що сам формат найближчим часом зміниться. Це і далі буде позиційна війна. У наступ наразі ніхто не піде.

Директор Інституту світової політики Євген Магда:

«Та сторона», як кажуть у нас, достатньо повно володіє інформацією про плани Володимира Зеленського. Очевидно, про його відвідини зони ООС разом з послами G7 знали заздалегідь. Гадаю, що вбивство нашого солдата якраз і було «приурочено» до цієї поїздки. (...) Проте є ще одна проблема. З літа минулого року Президент різноманітними заявами підняв наскільки високо планку очікувань, що опустити її зараз буде складно. А тим більше, що все це відбувається в умовах багатопартової політичної кризи. Тобто, коли на кризу з Конституційним Судом наклалося ще декілька криз, як от запровадження санкцій проти «пулу Медведчука», проблеми з вакцинацією тощо.

Вихід з ТКГ, як на мене, можливий лише як консолідоване рішення України, Росії та ОБСЄ. А останні, судячи з усього, не зацікавлені. Про це засвідчив нещодавній візит в Україну голови ОБСЄ Анн Лінде, яка наголошувала на тому, що не можна перетворювати конфлікт на Донбасі на заморожений. Зрозуміло, що в ТКГ і раніше не було якихось суттєвих проривів, а зараз тим більше. Утім, думаю, цей трек усе ж збережеться.

Росія за нинішньої ситуації може піти на більш інтенсивні дії. «Аби в черговий раз начхати на позицію Євросоюзу. І демонструватиме вона це в українських реаліях. Адже провідні лідери ЄС узяли на себе відповідальність за врегулювання конфлікту на Донбасі, ставши засновниками «Нормандської четвірки». Тобто РФ у такий спосіб не говоритиме, що, мовляв, ми виходимо з Норманді, утім всіляко нівелюватиме доцільність існування такого майданчика.

Політолог Максим Ялі:

У ТКГ прогресу однозначно не варто очікувати. Можливо, як PR-акція, відбудеться обмін або видача кількох утримуваних осіб з боку окупаційної влади. Зазвичай це дає ефект.

(...) Питання стає руба: або Зеленський ліквідує за підтримки Заходу політичний вплив Медведчука і Ко, або... Переговори в ТКГ, як і щодо реалізації Мінських угод у цілому, нагадують гру «хто перший моргне». Тобто вийде з них, офіційно відмовиться їх виконувати. Кремль розглядає лише два варіанти їх реалізації, від виконання яких і залежить хід переговорів в ТКГ. А саме: Україна імплементує в законодавство «формулу Штайнмаєра», проводить вибори в ОРДЛО до виведення окупаційних військ і без забезпечення стандартів ОБСЄ щодо виборів. «По факту – фактична правова легалізація окупаційної влади в особі маріонеток Кремля. Мета –

створити державу в державі, зі своїми військами, армією, судами, які підкоряються Москві, а не Києву. Київ повинен буде тільки оплачувати цей «банкет» і взяти на себе всі економічні наслідки війни, визнавши конфлікт «внутрішнім».

У ТКГ всі питання, пов'язані з гуманітарною сферою, припиняються. Загострюється інформаційне протистояння. Усе це ми й спостерігаємо протягом останніх півроку. Після вступу в повноваження адміністрації Байдена, Президент Зеленський пішов у контратаку і підписав указ про закриття трьох телеканалів, афілійованих з Медведчуком. Безпрецедентний крок, на який не наважувався його попередник. І Кремль буде всіляко дестабілізувати політичну ситуацію в Україні. Але без серйозних загострень на лінії зіткнення. Адже Росія перебуває під загрозою введення нових санкцій за отруєння і затримання Навального.

[\(Радіо Свобода\)](#)

Окупація українських територій – Криму і частини Донбасу – і війна, що триває, залишаються головними проблемами України протягом останніх майже семи років.

Дослідниця (Національна фундація розвитку демократії, США)

Таня Булах:

Переселенці з Криму і Донбасу відрізнялися у своїй мотивації – люди, які покидали Крим, робили це через свій морально-етичний вибір на користь України та з протесту проти російської окупації. Ставлення до таких людей в Україні було дуже позитивним, говорить дослідниця, особливо з симпатією люди поставилися до кримських татар.

Щодо переселенців з Донбасу, то ставлення не було однозначним. З одного боку, люди, особливо волонтери на початку, намагалися допомогти переселенцям, які втікали від війни, з іншого боку, набагато більш поширеним ставленням була підозра, що ці люди є потенційними зрадниками. Як стається в аналогічних ситуаціях в інших країнах світу, каже Т. Булах, з часом біженців сприймають як додаткове навантаження, як людей, що конкурують з місцевими за ресурси.

Негативні стереотипи про переселенців були поширені не лише в ЗМІ та в суспільстві, але навіть і серед чиновників, які мали допомогти цим людям облаштуватися на новому місці. Як наголошує Т. Булах, ставлення до змін, які відбулися у суспільстві у зв'язку з появою переселенців, є важливими для вирішення проблем майбутньої реінтеграції цих територій.

Для того, щоб побачити перспективи реінтеграції Донбасу і Криму, потрібно подивитися в бік конфліктів, які Росія підбурила раніше – Придністров'я, Південна Осетія, Абхазія. Дослідники неодноразово вказували на те, що Росія використовує конфлікти на території, яку вона вважає своєю «сферою інтересів» як стратегію – використовує їх для залякування населення та для створення атмосфери невизначеності. Такі гібридні війни розхитують країни, на території яких вони ведуться, і

виснажують їхні ресурси. А найсумніше – ця тактика розгойдує світову правову систему, створює нову реальність, нормалізує конфлікт та окупацію. Таким чином з'являється новий статус кво, який ускладнює пошук вирішення конфлікту.

Для того, щоб Україна могла насправді допомогти людям, що опинилися в окупації, вона має стати по-справжньому демократичною та ефективною державою. Реінтеграція має бути не про території, а про людей, вважає дослідниця, яка проводила дослідження серед переселенців. Боротьба має бути не за їхній паспорт, а за права і свободи, але їхній досвід з українською державою не був дуже позитивний. Навіть ті люди, які продовжують жити на окупованих територіях, регулярно відвідують підконтрольні Україні території, і їх немало, за оцінками – 800 тис. Згідно з даними військових на пропускних пунктах, понад мільйон осіб перетинали лінію зіткнення щомісяця до карантинних обмежень. І це є ті люди, з яких потрібно починати реінтеграцію, бо це перший контакт українців з окупованих територій зі своєю державою.

Голова правління Центру громадянських свобод Олександра Матвійчук:

Після окупації Кремль почав політику штучної зміни демографії півострова шляхом репресій, що мали на меті виштовхнути незадоволених на материк, та прискореної колонізації півострова тими, хто прибув із різних регіонів Росії. За її даними, лише протягом січня минулого року населення одного лише Севастополя зросло на понад 17 %.

На Донбасі населення ідентифікувало себе як «російськомовні українці» і не підтримувало сепаратизму на початку війни. Пізніше настрої розділилися – проукраїнське населення було змушене покинути регіон через залякування і терор, багато з проросійськи налаштованих жителів Донбасу також покинули регіон, виїхавши до Росії чи Білорусі.

Нині більшість жителів Донбасу, які залишилися на окупованій території, дотримуються парадигми «ми – поза політикою», щоб вижити.

В українському суспільстві є запит на припинення конфлікту, але є різні уявлення про те, як це має бути зроблено. Дехто має побоювання, що реінтеграція посилить проросійські настрої в країні. Відчувається відсутність змістовної дискусії в суспільстві про те, як має виглядати реінтеграція окупованої частини Донбасу. У політиці ця тема залишається на рівні гасел і декларацій, а потенціалу громадянського суспільства, яке і між собою є поділений щодо цього питання, не вистачає на те, щоб брати на себе роль держави у веденні цього діалогу із суспільством.

Повернення цих територій не є справою найближчого майбутнього. І що ще сумніше – чим довше Крим перебуватиме в складі Росії, тим більше він буде інтегрований у життя Російської Федерації – через вирішення проблеми води, колонізацію півострова, виштовхування місцевого кримськотатарського населення. Таким чином колишній курорт перетвориться на субсидований регіон з потужною військовою базою.

Тим часом Донбас швидко деградує. Шахти закриваються, екологічна ситуація погіршується, соціальні проблеми поглиблюватимуться, молодь виїжджатиме в Україну чи Росію. Підприємства, які працюють, будуть перевезені в Росію. Москва продовжуватиме роздавати російські паспорти, але невизначений статус регіону їй вигідний, щоб посилювати тиск на Україну і торгуватися з міжнародною спільнотою, тому тут нічого змінюватися не буде.

Але такий песимістичний сценарій не обов'язково має реалізуватися, якщо Україна займе проактивну позицію, матиме підтримку міжнародної спільноти та зможе створити привабливий образ для жителів Криму і Донбасу. Для цього Україна має бути економічно привабливою, давати можливість соціального захисту та мобільності у світі. Також Україна має створити альтернативні інформаційні канали для цих регіонів і змінити свої нинішні наративи, які будуть відторгнуті цими людьми. Україна має дати їм відчуття своєї спорідненості з Україною і те, що вона готова про них подбати.

Дослідниця (Мічиганський університет, США) Грета Лин Олінг:

Дослідження показали, що ставлення до переселенців з Криму було подібним до політичних біженців. А щодо людей з Донбасу ставлення було іншим. Значна частина заможних жителів Донбасу встигла завчасно переїхати з небезпечного регіону до Західної Європи чи Києва. І сприйняття цих людей у суспільстві не викликало проблем.

Лише ті люди, які не покидали Донбас до останньої хвилини, мали проблеми з інтеграцією в Україні. До них ставилися з підозрою – чи не співпрацювали вони з російськими силами і місцевими сепаратистами? Також їхню інтеграцію ускладнює травматичний досвід – їм довелося пережити справжню війну, коли знищувалися житлові райони, лікарні, інфраструктура, і це позначилося на їхньому здоров'ї.

Різниця у ставленні Києва до ситуації в Криму і на Донбасі також обумовлена тим, що Крим Україна віддала практично без бою, з тим, що майже 80 % військових перейшли на бік Росії, а за Донбас уже йшла справжня війна. Тож частково і через це вирішення конфлікту саме на Донбасі для Києва є головним пріоритетом.

Кримчани так охоче підтримали окупацію, можливо, через те, що вони відчували, що держава готова звернути на них увагу, навіть якщо це була інша держава. Москва пообіцяла цим людям понад 5 млрд дол. на розвиток регіону. Якщо говорити про повернення, то, чим довше півострів пробуде в складі Росії, тим складнішим буде його повернення. Після відставки президента Росії Володимира Путіна, якщо вона відбудеться у 2036 р., зміняться покоління, народяться і подорослішають люди, які ніколи не жили в Україні.

Незалежні ЗМІ відіграватимуть важливу роль. Зусилля міжнародних мовників, які працюють у регіоні, мають бути підтримані. Також потрібно робити акцент на правах людини та верховенстві права. «З глобалізацією

зростає також і глобальне бажання жити в демократичному суспільстві зі свободою та процвітанням. І це є ті підвалини, на яких можна будувати.

Щодо Донбасу, то «формула Штайнмаєра» могла б бути дієвим інструментом, хоча «диявол ховається в деталях» – як проходитиме розведення військ, розподіл влади, як Україна отримає контроль над східним кордоном. Війна вплинула на дуже багатьох людей – їхні сімейні і дружні стосунки, і цей аспект також потрібно враховувати і не забувати, коли йдеться про політичні рішення.

Про жодні інвестиції на цій території не може йтися, і санкції мають залишатися чинними. Тоді постає питання про дії України. Якщо держава надасть преференції жителям цих територій, цим можна викликати хвилю невдоволення серед основного населення. Але і не підтримати переселенців не можна, бо держава має свої зобов'язання перед ними. Було чимало випадків, коли люди, не отримавши підтримки держави, були змушені повернутися на окуповані території.

Тож Україна мала б провести загальні реформи, які могли б полегшити долю переселенців, зокрема, пенсійна реформа мала б врахувати їхню ситуацію. Ведеться робота щодо законодавства про житло для переселенців, надання їм повних виборчих прав, надання державної підтримки громадських організацій, які опікуються переселенцями. Діють різні освітні програми для студентів і навіть школярів, яких можна було б запрошувати і створювати умови для діалогу дітей, чиї батьки є з різних політичних таборів. Ці програми потрібно розширювати і підтримувати. Таким чином вони могли б побачити, що світ влаштований складніше, ніж були їхні уявлення, почути іншу точку зору і сприймати світ повніше. Також могли б допомогти стипендії для цих дітей у західних університетах.

Народний депутат Рустем Умеров:

До 2014 р. статус Криму не обговорювався в українському суспільстві, так як обговорювався статус Донбасу, і якби українців запитали про те, чи вони б погодилися віддати Крим, щоб не воювати за Донбас, вони могли б підтримати таке обговорення. Але зараз, після цих семи років, українці стали більшими прихильниками територіальної цілісності. Згідно з опитуванням від грудня минулого року, українці вважають, що для деокупації Криму потрібно створити нову платформу.

Наприклад, для Донбасу ми завжди мали «Мінськ», для Криму ми нічого не мали. Тому ми зараз створили Кримську платформу. Єдиний спосіб вирішити проблему півострова – це включити до формули розв'язки кримських татар, які є корінним народом.

Україна має амбіції стати членом НАТО та ЄС, і для того, щоб цьому перешкодити, російська агресія і розпочалася. Але протягом наступного десятиліття зміни відбудуться не лише на західному, але і на східному напрямку – на Кавказі, в Центральній Азії. Ми бачимо, які зміни відбуваються навколо Чорного моря, в басейні Середземного моря, і ми є в центрі цих

тектонічних змін. Ми маємо бути обережними, але зміни все одно зачеплять і нас.

У внутрішній політиці Україна досі не має чіткого плану деокупації та реінтеграції цих регіонів. І це те, що потрібно розробити чимшвидше, про це говорять і партнери України. Але, з іншого боку, Україна не мала досі такого досвіду, тож і експертів з таких питань у ній також немає. Тож Захід міг би з цим допомогти. План деокупації мав би включати інтереси корінного населення, яке висловилося за своє майбутнє в рамках української держави.

Також чітко потрібно заявити, на яких засадах відбудуватиметься повернення Криму – ми є демократичною країною, яка поважає верховенство права і права людини. Тому нам важливо просуватися в напрямках державних послуг, освіти, культури, релігії та незалежних ЗМІ.

(...) Україна виділяє квоти на навчання дітей з окупованих територій, створює спеціальні програми і платформи для дистанційного навчання українською та кримськотатарською мовами.

Могли б допомогти і західні партнери, наприклад, віддати квоти, які раніше були виділені для російських студентів, українським студентами з Криму і Донбасу. Ми маємо працювати в царині освіти і культури, бо це є ефективні і ненасильницькі способи інтеграції в наше європейське співтовариство.

[\(Український кризовий медіа центр\)](#)

Процес переговорів щодо виконання Мінських домовленостей триває вже сім років, але в плані вирішення конфлікту та припинення війни значних змін не відбулося.

Голова правління Українського кризового медіа-центру Валерій Чалий:

Якихось змін, кардинальних змін не відбувається. При цьому лунають російські звинувачення України у невиконанні «Мінська». Ви бачили ініційоване російською стороною проведення Ради безпеки ООН та виступи, які знову вертають ті самі наративи про те, що Україна в першу чергу має зробити низку кроків. Натомість ситуація не міняється в першу чергу з російської сторони.

(...) Сильна Україна і Україна, яка може бути готова до нового етапу, дійсно може подолати нові виклики, які пов'язані з тим, що Росія від Донбасу, незважаючи на заяви Путіна, відмовиться. Не Донбас для Росії важливий. Це лише інструмент, щоб контролювати Україну.

Народна депутатка України (фракція «Європейська Солідарність») Ірина Геращенко:

Скажімо чесно, що плюси у нинішньої команди є, і ми про це завжди будемо говорити. Ми вітаємо будь-які кроки по тому, щоб на фронті дотримувалася режим тиші. Звичайно, кожне збережене життя – це є важливо. Ми вітаємо те, що були звільнені заручники. Але, на жаль, маємо констатувати, що процес заблоковано по вині Російської Федерації і, на жаль,

Україна віддала всіх, у кому була зацікавлена Москва, і на цьому їй просто став цей процес нецікавий. Але блюзнірство і цинізм говорити про 200 днів тиші, коли вже 13 українців загинули тільки цього року.

Надзвичайний і повноважний посол Франції в Україні Етьєн де Понсен:

Хочу підкреслити, що ми рішуче налаштовані знайти правильне рішення. Це вимагатиме зусиль і багато переговорів і з президентом Зеленським, і з Путіним, і з канцлером Меркель. (...) Ми можемо пишатися і певним прогресом. Я згадаю будівлю мосту в Станиці Луганській, обмін заручниками і Паризький саміт у грудні 2019 р.

Росія намагається весь час робити вигляд, що вона не сторона конфлікту, і намагається змусити Україну спілкуватися з сепаратистами напряду. Ми опираємося цій динаміці і намагаємося змусити Росію взяти на себе якесь зобов'язання.

Мінські угоди прив'язані до продовження санкцій проти Росії. Якщо формат «Мінська» буде змінений – не буде санкцій за невиконання «Мінська». Тому необхідно ретельно все зважити. Я знаю, що в Україні відбувалися дебати щодо Мінських угод і щодо дійсності цих угод. Ми переконані, що, змінюючи формат перемовин, ви вирішите ситуацію. Усе в політичній волі Росії, чи захочуть вони брати на себе якусь відповідальність. Ми багато разів чули про план Б. Але поки його немає – ви мусите дотримуватися плану А. Тобто, це «нормандський формат» і Мінські угоди.

Міністр з питань тимчасово окупованих територій (2016–2019) Вадим Черниш:

Три з чотирьох складових Мінських домовленостей стосуються полегшення життя громадян під час протистояння. Це соціально-економічні питання, гуманітарні питання. В цьому питанні Україна постійно демонструє повагу до прав громадян, які, так сталося, через дії Російської Федерації перебувають в зоні конфлікту або постраждали внаслідок конфлікту. Питання обміну військовополоненими і заручниками дуже політизоване. Тому що так званий обмін заручників і військовополонених відбувається з політичних мотивів, не з вини України. А безпосередньо політичне вирішення конфлікту перебуває в глухому куті, створеному Російською Федерацією.

Член Тресторонньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на Сході України (2015–2016 рр. та протягом липня–серпня 2019 р.) Роман Безсмертний:

Нормативна сила Мінських домовленостей – нуль цілих нуль десятих. Було зроблено надзусилля, щоб показати всьому світу і українцям, що сили нормативної в цьому документі абсолютно ніякої немає. Лише на це маленьке переконання було витрачено три роки.

Ті, хто супроводжував цей процес у 2014–2018 рр, відійшли. А ті, в кого працювала пам'ять, їх просто не існує. Звідси навіть прийняті рішення не моніторяться. У результаті Росія інформаційно продавлює, нав'язуючи

нові змістовні речі, а українська сторона пливе за ними. [...] Зовнішня політика вимагає спадковості, кадровості і фаховості. Там не можна допускати речей, коли цілі пласти просто зникають з переговорного процесу.

Народний депутат України (фракція «Слуга народу») Олександр Мережко:

За своєю природою, за своєю суттю Мінські домовленості – це не міжнародний договір. Але це політична домовленість, яка має міжнародний характер. Від кого або від чого залежить вирішення цієї проблеми, з якою ми стикаємося? Без політичної волі з боку президента Росії, від якого залежить вирішення цієї проблеми, навряд чи вдасться щось зробити.

Мені здається, це, можливо, унікальні переговори в історії дипломатії, тому що ми ведемо переговори з тим, хто не вважає не тільки стороною конфлікту, але навіть не вважає себе стороною переговорів, вважає себе посередником або медіатором. Це дуже абсурдна ситуація, але вона така, яка вона є, на жаль.

Я є прихильником того, щоби інтенсифікувати наш діалог із НАТО. Але треба, щоб і ми були готові до цього, і НАТО теж було готове, щоб нас прийняти. Я взагалі вважаю, що це велика помилка, що ми свого часу не вступили в НАТО. Я не знаю, наскільки це було реально, але шанс був, і шанс був великий ще до початку збройної агресії Росії проти України.

Віце-прем'єр-міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексій Резніков:

Росія продовжує називати себе посередником між Києвом, як вони кажуть, і Донбасом, чи Києвом, Донецьком і Луганськом. Доводиться постійно нагадувати їм, що у Трьохсторонній контактній групі є Росія, Україна і посередник ОБСЄ, і Україна дала згоду на таке посередництво з боку ОБСЄ. І вже точно ніколи не давала згоди на якесь посередництво Російської Федерації.

Мінські угоди залишаються сьогодні єдиним підґрунтям, яке є. Дві платформи існують на сьогодні – Нормандський формат як платформа вищого рівня врегулювання військового збройного міжнародного конфлікту між Росією і Україною на території Донбасу і Тристороння контактна група вже в умовному віртуальному «Мінську» і, відповідно, протоколи та комплекс заходів, які стосуються «Мінська».

Голова правління ГО «ОПОРА» Ольга Айвазовська:

Російська Федерація в короткотерміновій, середньотерміновій перспективі, імовірно, не змінить свою позицію щодо України. Тому очевидно, що Росія очікує, що якраз українська сторона, українська держава і українське суспільство буде змінювати свої підходи до власних правил, до певних процедур і до певних практик, які є частиною нашого цивілізаційного виміру.

Прогнози

([Радіо Свобода](#))

Генеральний директор української інвестиційної компанії Dragon Capital Томаш Фіала:

Наш прогноз зростання економіки на цей рік становить 5,3 %. Це трохи вище, ніж прогноз уряду і Національного банку, який перебуває десь на рівні 4,6 %. Інфляція дещо прискориться в цьому році, ми очікуємо 6,5 % на кінець року. Курс гривні очікуємо стабільний: у середньому 27,2, порівняно із середнім курсом торік 26,96. Тобто девальвація дуже несуттєва. Чекаємо на подальше зростання резервів Нацбанку, насамперед завдяки зовнішній кон'юктурі. Ціни на те, що Україна експортує, дуже вирости за останні пів року. Метал, руда, зерно, соняшникова олія – ціни на це досягли найвищих рівнів за останнє десятиріччя.

(...) Тут відразу після результатів виборів зрозуміли, що політика Сполучених Штатів стосовно України буде змінюватися, а нова адміністрація буде набагато активнішою. Українські керівники пам'ятають, що президент Байден, будучи віцепрезидентом, часто відвідував Україну, приділяв багато уваги питанням, у тому числі, верховенства права. Так само в команді президента Байдена є люди, які дуже добре розуміють ситуацію в Україні, суть російсько-українського конфлікту і займають чітку проукраїнську позицію. Тому ми очікуємо на істотну підтримку з боку США – економічну, геополітичну, а також у просуванні реформ в Україні.

Інфографіка

(Слово і Діло)